

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ
สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว

DEVELOPMENT OF A TRAINING CURRICULUM ON VENUE DECORATION
FOR VOCATIONAL STUDENTS IN THE HOTEL AND TOURISM PROGRAM

วิทยานิพนธ์

ของ

พงษ์สิทธิ์ พิริ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ธันวาคม 2563

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ
สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว

DEVELOPMENT OF A TRAINING CURRICULUM ON VENUE DECORATION
FOR VOCATIONAL STUDENTS IN THE HOTEL AND TOURISM PROGRAM

วิทยานิพนธ์
ของ
พงษ์สิทธิ์ พิรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ธันวาคม 2563

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ
สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว
Development of a Training Curriculum on Venue Decoration
for Vocational Students in the Hotel and Tourism Program

พงษ์สิทธิ์ พิริ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์เจลา ประเสริฐรังษ์)

ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.สุนิตย์ตา เอ็นท้าว)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยาวเรศ ใจเย็น)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ให้นำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ชัย ศรีพนมธนากร)

วันที่ ๒๕ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

พงษ์สิทธิ์ พิธิ. (2563). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี กศ.ด. (หลักสูตรและการสอน) ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.สุนิตย์ตา เย็นทั่ว ประ.ด. (เทคโนโลยีการศึกษา) กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตร 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติก่อนและหลังใช้หลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้หลักสูตร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ได้แก่ แบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดทักษะปฏิบัติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบที (t - test Dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว มีองค์ประกอบของหลักสูตรได้แก่ ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมการอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การวัดและประเมินผล เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม รายละเอียดการจัดกิจกรรม แผนการจัดการฝึกอบรม และเอกสารประกอบหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยของการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพของหลักสูตร เท่ากับ 4.72 มีความเหมาะสมมากที่สุด 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ทักษะปฏิบัติการใช้หลักสูตรฝึกอบรม หลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว สามารถนำไปใช้

ประโยชน์ในการฝึกอบรมของนักศึกษาทำให้มีความรู้ เกิดทักษะปฏิบัติ สามารถนำไปใช้
ในชีวิตประจำวัน เพื่อสร้างรายได้ช่วยเหลือครอบครัวและเลี้ยงชีพต่อไป

คำสำคัญ : หลักสูตรฝึกอบรม, การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ, นักศึกษาสาขาวิชาการ
โรงแรม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Pongsit Piri. (2020). **Development of a Training Curriculum on Venue Decoration for Vocational Students in the Hotel and Tourism Program**. Thesis M.Ed. (Curriculum and Instruction). Chanthaburi: Rambhai Barni Rajabhat University.

Thesis Advisors

Assistant Professor Dr. Wiwat Petsri Ed.D. (Curriculum and Instruction)	Chairman
Dr. Sunitta Yentour Ph.D. (Educational Technology)	Member

Abstract

The purposes of this research were: 1) to develop a training curriculum on venue decoration for vocational students in the hotel and tourism program; 2) to compare the academic achievement before and after using the developed curriculum; and 3) to compare the practical skill of vocational students in the hotel and tourism program between pretest and posttest periods. The sample of this research was a group of 30 second - year students studying vocational certificate in hotel and tourism program during the second semester in 2019, in Chanthaburi Polytechnic College under the Office of the Vocational Education Commission, and was selected by purposive sampling. The research tools used were: the developed training curriculum on venue decoration for vocational students in the hotel and tourism program, including the evaluation scale on venue decoration for vocational students in the hotel and tourism program, achievement test and practical skill evaluation. The statistics used for data analysis included: percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) and t-test Dependent.

The results of this research indicated that: 1) the components of the developed training curriculum on venue decoration for vocational students in the hotel and tourism program covered principles, objectives, structure, trainees, training duration, training activity organizing, media and tools for training, result evaluation, scope of content, activities descriptions, training activities plan, and handout with an average assessment for curriculum quality certification at 4.72, which was at the highest level of appropriateness; 2) after implementing the developed training curriculum, the sample students' academic achievement at posttest period was higher than that at pretest period with a statistical significance level of .05, and 3) the practical skill after using the training curriculum was higher than before at the statistically significant level of .05. The developed

training curriculum on venue decoration for vocational students in the hotel and tourism program could be beneficial for training students to gain greater knowledge, practical skills, adaptability in daily life to generate income, help their family and earn a living.

Keywords: Training curriculum, Venue decoration for vocation, Hotel and tourism program students

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุนิตย์ดา เย็นทั่ว กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และร่วมมือในการวิจัย คุณค่า และประโยชน์อันพึงเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ บิดา มารดา และครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

พงษ์สิทธิ์ พิธี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานในการวิจัย.....	7
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การพัฒนาหลักสูตร.....	9
ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร.....	9
ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร.....	11
องค์ประกอบของหลักสูตร.....	12
ลักษณะของหลักสูตรที่ดี.....	16
กระบวนการพัฒนาหลักสูตร.....	18
การนำหลักสูตรไปใช้.....	22
การประเมินหลักสูตร.....	24
การฝึกอบรม.....	26
ความหมายของการฝึกอบรม.....	26
จุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม.....	29
ประเภทของการฝึกอบรม.....	31
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.).....	32
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556.....	32
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ท่องเที่ยว.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	(ต่อ)	
	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562.....	34
	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ท่องเที่ยว.....	35
	การจัดตกแต่งสถานที่ด้วยผ้า.....	36
	ความหมายของการประดับด้วยผ้า.....	36
	เครื่องมือและอุปกรณ์การประดับด้วยผ้า.....	36
	การเลือกผ้าที่ใช้ในการจัดผ้าประดับ โต๊ะ.....	39
	ลายพื้นฐานจับจีบรอบ โต๊ะ.....	40
	ลายผีเสื้อ.....	40
	ลายโบ.....	41
	ลายเฟื่อง.....	41
	ลายสับประรด.....	42
	ลายต้นกล้วยไม้.....	43
	ดอกตกแต่ง.....	43
	ลายระย้า.....	46
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	48
	ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	48
	จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	49
	แนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	49
	ทักษะปฏิบัติ.....	50
	ความหมายของทักษะปฏิบัติ.....	50
	วิธีการสอนเพื่อให้เกิดทักษะปฏิบัติ.....	50
	ลำดับขั้นตอนของลักษณะทักษะปฏิบัติ.....	52
	ลักษณะการประเมินผลทักษะการปฏิบัติ.....	53
	เครื่องมือที่ใช้ในการวัดทักษะปฏิบัติ.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การวัดผลด้านทักษะปฏิบัติ.....	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
งานวิจัยต่างประเทศ.....	58
งานวิจัยในประเทศ.....	59
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	78
วิธีดำเนินการวิจัย.....	78
สรุปผลการวิจัย.....	82
อภิปรายผล.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	86
บรรณานุกรม.....	88

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	96
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	98
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ความต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม, แบบสอบถาม ความต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม, ตัวอย่างหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตั้งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ, ตัวอย่างแผนการจัดการ การเรียนรู้ เรื่อง การจัดตั้งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ, แบบประเมิน เพื่อรับรองคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม, แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน เรื่อง การจัดตั้งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ แบบวัดทักษะปฏิบัติ เรื่อง การจัดตั้งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ..	106
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาหลักสูตร, ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของ แบบสอบถามความต้องการพัฒนาหลักสูตร, ผลการวิเคราะห์ ความสอดคล้อง (IOC) ของโครงสร้างหลักสูตร, ผลการประเมินแบบสอบถาม เพื่อรับรองคุณภาพของหลักสูตร, ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ.....	155
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	165
ภาคผนวก ฉ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน - หลังเรียน, ทักษะปฏิบัติ ก่อนเรียน - หลังเรียน.....	172
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	175

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 โครงสร้างหลักสูตรเชิงระบบของโบแชมป์.....	15
2 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสม ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ จากแบบสอบถามเพื่อรับรองคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว.....	75
3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรและหลังการทดลองใช้หลักสูตรของกลุ่มตัวอย่าง.....	76
4 การเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติ เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรและหลังการทดลองใช้หลักสูตรของกลุ่มตัวอย่าง.....	77
5 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของ (IOC) แบบสัมภาษณ์การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาการโรงแรมและการท่องเที่ยว (สำหรับผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี, ครูผู้สอนสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว สถานประกอบการ).....	156
6 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาการโรงแรมและการท่องเที่ยว (สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว).....	157
7 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาการโรงแรมและการท่องเที่ยว.....	159
8 ผลการประเมินแบบสอบถามเพื่อรับรองคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว.....	160
9 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาการโรงแรมและการท่องเที่ยว.....	161

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติ หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาการโรงแรมและการท่องเที่ยว.....	164
11 ผลการวิเคราะห์ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน.....	166
12 ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยสูตรของคูเคอร์ริชาร์ดสัน (KR - 20).....	169
13 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน - หลังเรียน จำนวน 30 ข้อ.....	173
14 ทักษะปฏิบัติทางการเรียน ก่อนเรียน - หลังเรียน.....	174

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 7

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 กล่าวว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนา การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ ปานกลาง ไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. ออนไลน์. 2560)

การจัดการศึกษาในประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนให้ทันต่อยุคสมัย เพราะการจัดการศึกษาประเทศใดก็ตามจะไม่สำเร็จลุล่วงไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ถ้าไม่มีหลักสูตรเป็นโครงสร้างและแนวทางในการศึกษาเพราะหลักสูตรเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่พัฒนาให้เกิดความเป็นคนที่สมบูรณ์ในตัวผู้เรียนทำให้สังคมได้พลเมืองดีตามที่ปรารถนา (สมทรง สุวพานิช. 2549 : 3) และเป็นหลักสูตรเปรียบได้กับแผนที่หรือเข็มทิศ ซึ่งออกแบบจัดทำเพื่อแสดงจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ฉะนั้นหลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา (มนตรี วงษ์สะพาน. 2554 : 43)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 29 กล่าวว่าให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 16) กับวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี เพื่อให้สอดคล้องกับยุคในปัจจุบันที่เศรษฐกิจ และสังคมในประเทศมีการแข่งขันสูงในเรื่องของการสร้างอาชีพ ภาวการณ์มีงานทำ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนาคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา. 2551 : 3) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงจำเป็นต้องกำหนดแผนปฏิรูปเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาให้มีความเข้มแข็งทันต่อการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อสนองตอบแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนา คือ ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทยในมาตรา 20 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ระบุว่า การอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดในสถานศึกษาของรัฐสถานศึกษาเอกชน สถานประกอบการหรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 12)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อผลิตกำลังคนระดับฝีมือที่มีสมรรถนะวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระได้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบ

และวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ตามความสนใจและโอกาสของตน ส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบัน สถานศึกษา หน่วยงาน สถานประกอบการ และองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562 : 1) และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้วิทยาลัยในสังกัดฯ สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นเองได้ โดยยึดกรอบมาตรฐานหลักสูตรอาชีวศึกษาที่กำหนดให้ผู้ผ่านการศึกษาหรือฝึกอบรม มีสมรรถนะที่ตรงตามมาตรฐานอาชีพ หรือมาตรฐานสมรรถนะในสาขาอาชีพ ตรงตามความต้องการของสาขาอาชีพ สถานประกอบการ ชุมชน จึงสอดคล้องกับหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2562 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรม ที่ผู้เรียนนั้นจะต้องศึกษาเกี่ยวกับงานด้านการโรงแรม เช่น งานแม่บ้านโรงแรม การจัดดอกไม้ การจัดตกแต่งสถานที่ เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ พร้อมด้วยคุณธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ รวมทั้งสามารถประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จตรงตามสาขาวิชา

วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี เป็นวิทยาลัยแห่งหนึ่งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดจันทบุรี มีการจัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับวิชาชีพระยะสั้น สอดคล้องกับอาชีพของประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดที่ประกอบอาชีพในธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท และโฮมสเตย์ อยู่บริเวณรอบ ๆ แหล่งท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์ อาทิ หาดเจ้าหลาว หาดแหลมสิงห์ หมู่บ้านไร่แผ่นดิน น้ำตกพลิ้ว เป็นต้น และจากการที่รัฐบาลได้มีนโยบายในการแก้ปัญหาความยากจน จึงได้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพต่างๆ เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มนักเรียน นักศึกษา เป็นกลุ่มที่สามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้ระหว่างเรียน เพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองได้อีกทางหนึ่ง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวคิดที่จะศึกษาและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรม และการท่องเที่ยว โดยโครงสร้างของหลักสูตรได้ปรับยืดหยุ่นให้สามารถใช้ได้กับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว โดยใช้วิธีการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านโดยตรง นำมาปรับใช้เพื่อให้นักศึกษานั้นสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และใช้ในชีวิตประจำวันนั้น แต่การพัฒนารูปแบบและขั้นตอนยังไม่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาหลักสูตรที่จะช่วยให้นักศึกษานั้นเกิดความคิด และเห็นลำดับขั้นตอนได้อย่างชัดเจน ทำให้นักศึกษามีทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ อีกทั้งเยาวชนรุ่นใหม่ซึ่งมีความพร้อมและมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และจดจำและจะเป็นกำลังสำคัญ

ในการพัฒนาศักยภาพของชุมชน ตลอดจนพัฒนาอาชีพและสังคมของตน ส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาลัยกับชุมชน และเผยแพร่ความรู้ให้คงอยู่สืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลสำหรับครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพ มีภาวะการมีงานทำระหว่างเรียน เพื่อสร้างรายได้ช่วยเหลือครอบครัวและเลี้ยงชีพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร และระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร มีดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

1. ประชากรที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่

- 1.1 ผู้บริหารวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 1 คน
- 1.2 ครูสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว จำนวน 2 คน
- 1.3 ผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 5 คน
- 1.4 นักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว จากวิทยาลัยการอาชีพนายายอาม

และวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 126 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ ผู้บริหารวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 1 คน ครูผู้สอนสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 5 คน และนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 15 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 2 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีวพานายายอาม จำนวน 32 คน และวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 94 คน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รวมทั้งสิ้น 126 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ของวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) 1 วิทยาลัย จากทั้งหมด 2 วิทยาลัย จำนวน 30 คน

ตัวแปรที่จะศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อการเรียนตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ

2.2 ทักษะปฏิบัติของนักศึกษาหลังเข้าอบรมหลักสูตร เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ

ขอบเขตเนื้อหา

หลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว มีเนื้อหาสาระที่ใช้ในการฝึกอบรมประกอบด้วย

1. ลายพื้นฐานจับจิบรอบโต๊ะ

2. ลายผีเสื้อ

3. ลายโบ

4. ลายเฟื่อง

5. ลายสับประรด

6. ลายต้นกล้วยไม้

7. ดอกตกแต่ง

8. ลายระย้า

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรม และการท่องเที่ยว เป็นหลักสูตรฝึกอบรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยจัดทำ มวลประสบการณ์ในด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติ ใช้กระบวนการเรียนรู้ แบบฝึกอบรม เพื่อนำไปพัฒนานักศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด มีขั้นตอนในการ ดำเนินการ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร และระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้ และผลการประเมินหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษา สาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว เพื่อให้นักศึกษาเกิดทักษะและความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ ทักษะในการประกอบอาชีพเป็นการหารายได้ระหว่างเรียน ซึ่งองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้าง 4) ผู้เข้ารับการฝึกอบรม 5) ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม 6) การจัดกิจกรรมการอบรม 7) สื่อและวัสดุอุปกรณ์ 8) การวัดและประเมินผล 9) เนื้อหาของหลักสูตร 10) รายละเอียดของการจัดกิจกรรม 11) แผนการจัดฝึกอบรม และ 12) เอกสารประกอบหลักสูตร

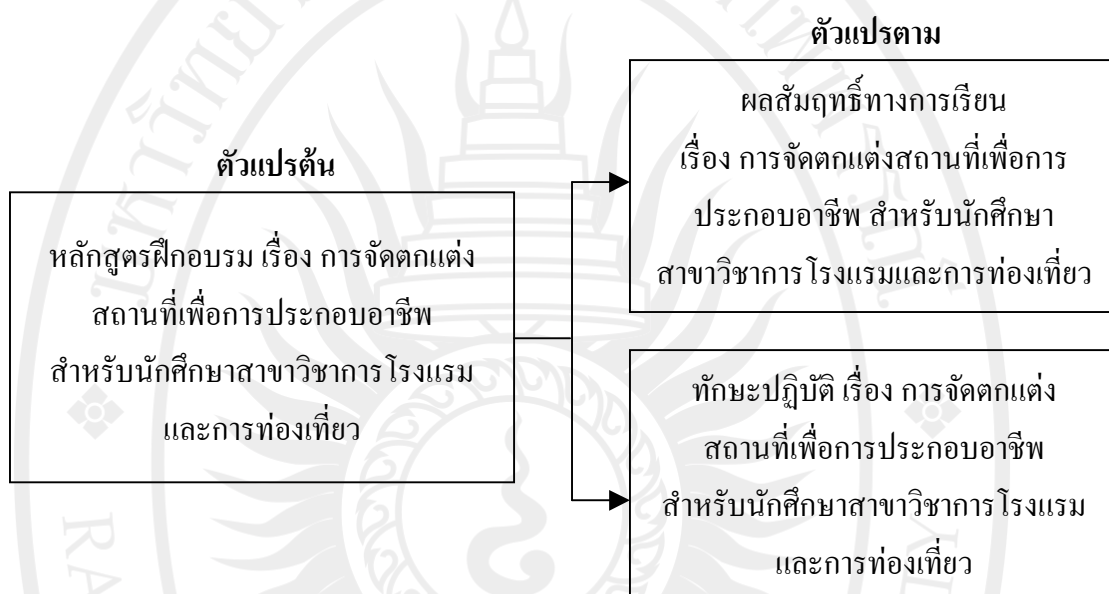
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากผลทดสอบที่วัดความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาสาระที่ต้องอาศัยความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ตามหลักสูตร ฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรม และการท่องเที่ยว ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ที่มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

ทักษะปฏิบัติ หมายถึง ทักษะปฏิบัติความสามารถในการจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการ ประกอบอาชีพ และได้จากการปฏิบัติจนเกิดทักษะการสร้างสรรค์รูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างชำนาญ มีความประณีตโดยมีการประเมินในด้านความคล่องแคล่ว ความคิดสร้างสรรค์ ความประณีต สวยงาม และความร่วมมือ

การจัดตกแต่งสถานที่ หมายถึง เนื้อหาสาระที่ใช้ในการสร้างสรรค์รูปแบบของการจับผ้า ด้วยการนำผ้ามาจับจีบให้เป็นลวดลาย ได้แก่ การจับจีบผ้าลายพื้นฐาน การประยุกต์ลายพื้นฐาน ตั้งแต่ 2 ลายขึ้นไป และการสร้างสรรค์ลายใหม่ เพื่อจัดตกแต่งโต๊ะตามแบบสากล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาที่ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักศึกษาที่ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยวมีทักษะปฏิบัติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร

- 1.1 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร
- 1.2 ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร
- 1.3 องค์ประกอบของหลักสูตร
- 1.4 ลักษณะของหลักสูตรที่ดี
- 1.5 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร
- 1.6 การนำหลักสูตรไปใช้
- 1.7 การประเมินหลักสูตร

2. การฝึกอบรม

- 2.1 ความหมายของการฝึกอบรม
- 2.2 จุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม
- 2.3 ประเภทของการฝึกอบรม

3. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

- 3.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556
- 3.2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม

ท่องเที่ยว

- 3.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562

- 3.4 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม

ท่องเที่ยว

4. การจัดตกแต่งสถานที่ด้วยผ้า

- 4.1 ความหมายของการประดับด้วยผ้า
- 4.2 เครื่องมือและอุปกรณ์การประดับด้วยผ้า
- 4.3 การเลือกผ้าที่ใช้ในการจัดผ้าประดับโต๊ะ
- 4.4 ลายพื้นฐานจับจีบรอบโต๊ะ

- 4.5 ลายผีเสื้อ
- 4.6 ลายโบ
- 4.7 ลายเฟื่อง
- 4.8 ลายสับประรด
- 4.9 ลายต้นกล้วยไม้
- 4.10 ดอกตกแต่ง
- 4.11 ลายระย้า
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 5.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 5.2 จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 5.3 แนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. ทักษะปฏิบัติ
  - 6.1 ความหมายของทักษะปฏิบัติ
  - 6.2 วิธีการสอนเพื่อให้เกิดทักษะปฏิบัติ
  - 6.3 ลำดับขั้นตอนของลักษณะทักษะปฏิบัติ
  - 6.4 ลักษณะการประเมินผลทักษะการปฏิบัติ
  - 6.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดทักษะปฏิบัติ
  - 6.6 การวัดผลด้านทักษะปฏิบัติ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องพิจารณาถึงข้อมูลพื้นฐานในด้านต่าง ๆ ของการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเป็นแนวทางของการจัดการศึกษา และเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางของการศึกษา นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของหลักสูตร ดังนี้

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

ปราโมทย์ จันทรเรือง (2552 : 14) ให้ความหมายของหลักสูตร คือ สิ่งที่สอนกันในโรงเรียน วิชากลุ่มหนึ่ง เนื้อหาสาระ โปรแกรมการศึกษา สื่อการเรียนการสอนชุดหนึ่ง ลำดับของรายวิชาต่าง ๆ จุดมุ่งหมายเชิงปฏิบัติชุดหนึ่ง รายวิชาที่ต้องศึกษา สิ่งที่สอนกันทั้งใน และนอกโรงเรียน ซึ่งนำโดยโรงเรียน ทุกสิ่งทุกอย่างที่วางแผนโดยบุคลากรของโรงเรียน สิ่ง que เรียนแต่ละคนมีประสบการณ์

อันเป็นผลมาจากการไปโรงเรียน ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมพิเศษ
ในชั้นการแนะแนว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

วิชช วงษ์ใหญ่ (2552 : 10) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ การพยายามวางโครงการที่จะ
ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หรือการพัฒนาหลักสูตรและการสอน คือ
ระบบโครงสร้างของการจัดโปรแกรมการสอน กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การปรับปรุงตำรา
บทเรียน คู่มือครู และสื่อการเรียนต่าง ๆ การวัดและการประเมินผล การใช้หลักสูตร การปรับปรุง
แก้ไข และการใช้การอบรมครูผู้ใช้หลักสูตร ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตร
และการสอน รวมทั้งการบริหารและบริการหลักสูตร

บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2554 : 14) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร 4 ข้อ ได้แก่

1. หลักสูตร หมายถึง รายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่ใช้สอน
2. หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนหรือสถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน
3. หลักสูตร หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอน
4. หลักสูตร หมายถึง สิ่งที่ตั้งมคาคหมายหรือมุ่งหวังจะให้ผู้เรียนได้รับ

ทาบา (Taba. 1962 : 454) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและ
ปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้นทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมายการจัดเนื้อหาวิชาการเรียนการสอน
การวัดผลและประเมินผลอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร
เป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมดตั้งแต่จุดมุ่งหมายและวิธีการ และการเปลี่ยนแปลง
หลักสูตรนี้จะมีผลกระทบทางด้านความคิดและความรู้สึของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุง
หลักสูตรหมายถึงการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรบางส่วนโดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวความคิดพื้นฐาน
หรือรูปแบบของหลักสูตร

กู๊ด (Good. 1973 : 157 - 158) ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตร คือ การปรับปรุงและ
เปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสม
กับโรงเรียนหรือระบบโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการสอน วัสดุอุปกรณ์ วิธีสอน รวมทั้งการประเมินผล
ส่วนการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิม

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับ
ความต้องการของนักศึกษาเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษา
สาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ซึ่งกำหนดขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรไว้ 4 ขั้นตอน คือ
1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผล
และปรับปรุงหลักสูตร

ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร

นักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของหลักสูตร ไว้ดังนี้

วิชัย ดิสสระ (2535 : 31) มีแนวคิดว่าการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการของการตัดสินใจเลือกอย่างเป็นระบบที่จะหาทางเลือกสำหรับการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538 : 58) ได้สรุปความสำคัญของหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นแบบแผนและแนวทางในการจัดการศึกษาของชาติให้บรรลุตามความมุ่งหมายและนโยบาย
2. หลักสูตรเป็นหลักและเป็นแนวทางในการวางแผนวิชาการ และจัดการบริหาร การศึกษา การสรรหาและการพัฒนาบุคลากร การจัดวัสดุอุปกรณ์ นวัตกรรม การเรียนการสอน งบประมาณ อาคาร สถานที่ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับ ความหวังของหลักสูตร
3. หลักสูตรเป็นเครื่องมือในการควบคุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและคุณภาพ ผู้เรียนให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของประเทศ
4. หลักสูตรจะกำหนดความมุ่งหมาย ขอบข่ายของเนื้อหา และแนวทางการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน แหล่งทรัพยากรและการประเมินผลสำหรับการจัดการศึกษาของครูและผู้บริหาร
5. หลักสูตรเป็นเครื่องมือบ่งชี้ทิศทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและ สอดคล้องกับแนวโน้มการพัฒนาสังคมของประเทศ

กาญจนา คุณารักษ์ (2540 : 4) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะทำให้ปรัชญา หรืออุดมการณ์ในการจัดการศึกษาบรรลุผลสมความมุ่งหมาย ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ เพราะ หลักสูตรมีความสำคัญในการพัฒนาบุคคลในทุก ๆ ด้าน กล่าวคือ ผู้เรียนอยู่ในวัยที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่ ในอนาคต หลักสูตรมีส่วนช่วยในการสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ในอนาคต นอกจากนั้นหลักสูตรยังมีความสำคัญต่อสังคม การเมือง และเศรษฐกิจอีกด้วย ซึ่งประกอบไปด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดประสงค์ในการเรียนเฉพาะเจาะจง

ธำรง บัวศรี (2542 : 9 - 10) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ ทั้งนี้เพราะความสามารถในการจัดการศึกษาได้ทั่วถึง ความเสมอภาค ระดับการศึกษาของประชากร ส่วนรวม สัดส่วนและปริมาณของผู้รับการศึกษาสาขาต่าง ๆ ย่อมสะท้อนให้เห็นศักยภาพการพัฒนา ประเทศ การดูรายละเอียดคลี่กลงไปที่หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ ของประเทศนั้น ก็จะให้เห็นชัดว่าประเทศนั้นมีการสอนอะไร เน้นอะไร เช่น ในด้านภาษา ศิลปกรรม หรือวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นต้น

สวินีย์ ภูพันธ์ (2546 : 16) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่าหลักสูตรเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการสอน เพราะหลักสูตรเป็น โครงร่างกำหนดว่าเด็กได้รับประสบการณ์อะไรบ้าง จึงจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กและสังคม เป็นแนวทางสร้างความเจริญเติบโตให้แก่นักเรียน เป็นเครื่องชี้ให้เห็น โฉมหน้าของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นอย่างไร

จากการศึกษาความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้น พอสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรเป็น โครงร่างกำหนดว่าผู้เรียนได้รับประสบการณ์อะไรบ้าง และยังเป็นแนวทางสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียน เป็นเครื่องชี้ให้เห็น โฉมหน้าของสังคมในอนาคตว่าเป็นอย่างไร หลักสูตรเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะทำให้ปรัชญา หรือจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาบรรลุผล สมความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ เพราะหลักสูตรมีความสำคัญในการพัฒนาบุคคลในทุก ๆ ด้าน

องค์ประกอบของหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรควรพิจารณาถึงองค์ประกอบของหลักสูตรเป็นสำคัญ นักการศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตร ไว้ดังนี้

ทาบ (Taba. 1962 : 10) ได้เสนอองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรไม่ว่าจะสร้างขึ้นในลักษณะใด ย่อมประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน คือ 1) จุดมุ่งหมาย 2) เนื้อหาสาระ 3) กิจกรรม และรูปแบบการเรียนการสอน และ 4) การประเมินผล

กาญจนา คุณารักษ์ (2540 : 14) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบอย่างน้อย 6 ประการ คือ

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เนื้อหาสาระ
3. วิธีสอนและการดำเนินการ
4. วัสดุอุปกรณ์การสอน
5. กิจกรรมการเรียนการสอน
6. การประเมินผล

ซาร์ง บัวศรี (2542 : 8 - 9) ได้กำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรของหลักสูตรว่ามีดังต่อไปนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education Goals and Policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา
2. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว

3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์

4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives) หมายถึง ผลที่ต้องการให้เกิดผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นไปแล้ว

5. เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มีส่วนร่วมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ

6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้มีทักษะและความสามารถ หลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้

7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

8. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร

9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media) หมายถึง เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นฟิล์ม แถบวีดิทัศน์ ฯลฯ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาและอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542 : 39) กล่าวว่า หลักสูตรไม่ว่าจะเป็นการออกแบบในลักษณะใดก็ตาม จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. จุดหมายและจุดประสงค์ (Aims and Objectives)

1.1 จุดหมาย เป็นสิ่งที่กำหนดไว้กลาง ๆ เน้นคุณลักษณะที่คาดหวังของผู้เรียน

1.2 จุดประสงค์ เป็นสิ่งที่กำหนดเฉพาะเรื่องในระดับกลุ่มวิชา กลุ่มประสบการณ์ และรายวิชา

2. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (Contents and Experiences)

2.1 เนื้อหาสาระ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์

2.2 ประสบการณ์ เป็นการกำหนดคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม อันพึงปรารถนาให้ผู้สอนได้นำไปพิจารณาตัดสินใจสร้างเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียนและชั้นเรียน

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่มีการปรับปรุงตลอดเวลาของการใช้หลักสูตร ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ และมีการติดตามผลเป็นระยะ ๆ

4. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการตรวจสอบสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร ค้นหาสาเหตุของสิ่งที่ไม่สัมฤทธิ์ผล เป็นงานใหญ่ที่มีขอบเขตกว้างขวางจะต้องวางโครงการประเมินผลไว้ล่วงหน้า อย่างเป็นกระบวนการ

ฉวีวรรณ เสวตมาลย์ (2543 : 9) สรุปหลักสูตรประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

1. จุดประสงค์
2. การคัดเลือกเนื้อหาสาระ
3. การจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์
4. การประเมินผล

ซึ่งองค์ประกอบของหลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดแนวคิด ระบบและความสอดคล้องของเอกสารหลักสูตรและการสอน และเป็นส่วนหนึ่งของตัวแบบการพัฒนาหลักสูตรด้วย

กรมวิชาการ (2545 : 45) ได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. หลักการ
2. จุดมุ่งหมาย
3. โครงสร้าง
4. การจัดหลักสูตร
5. การจัดเวลาเรียน
6. การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมาย
7. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
8. การจัดการเรียนรู้
9. สื่อการเรียนรู้
10. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้
11. เกณฑ์การผ่านช่วงชั้นและจบหลักสูตรขั้นพื้นฐาน
12. เอกสารหลักฐานการศึกษา
13. การเทียบโอนผลการเรียน
14. การพัฒนาศักยภาพครู
15. การจัดหลักสูตรสถานศึกษา
16. การกำกับ ติดตาม และรายงานผล

บุญชม ศรีสะอาด (2546 : 1) กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตรมีองค์ประกอบพื้นฐาน 4 องค์ประกอบ คือ 1) จุดประสงค์ 2) สารความรู้ประสบการณ์ 3) กระบวนการเรียนการสอน และ 4) การประเมินผล

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 18) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ความตั้งใจหรือความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้ที่จะผ่านหลักสูตร เป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการให้การศึกษาแก่เด็ก ช่วยในการเลือกเนื้อหาและกิจกรรมตลอดจนใช้เป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการประเมินผล

2. เนื้อหา (Content) เป็นสิ่งที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการตั้งแต่การเลือกเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ลำดับเนื้อหาสาระและการกำหนดเวลาเรียนที่เหมาะสม

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดทำวัสดุหลักสูตร การจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร และสิ่งแวดล้อม การดำเนินการสอน

4. การประเมินผลหลักสูตร (Evaluation) คือการหาคำตอบว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่มากนักเพียงใดและอะไรเป็นสาเหตุการประเมินผลหลักสูตรเป็นงานใหญ่และมีขอบเขตกว้างขวาง ผู้ประเมินจำเป็นต้องวางโครงการประเมินผลไว้ล่วงหน้า

โบแชมป์ (Beauchamp. 1975 : 107 - 109) เป็นผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรในเชิงระบบ คือ ส่วนที่ป้อนเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ที่ได้ (Output) จึงสามารถแสดงให้เห็นได้ดังนี้

ตาราง 1 โครงสร้างหลักสูตรเชิงระบบของโบแชมป์

ส่วนที่ป้อนเข้า	กระบวนการ	ผลลัพธ์
เนื้อหาวิชา	ลักษณะการใช้	ความรู้
ผู้เรียน	สื่อ/อุปกรณ์	ทักษะ
ชุมชน	ระยะเวลา	เจตคติ
พื้นฐานการศึกษา	การวัดผล	ความมั่นใจ

ที่มา : โบแชมป์ (Beauchamp. 1975 : 107)

ไทเลอร์ (Tyler, 1995 : 153) กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตรว่าประกอบด้วยโครงสร้าง 4 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมาย (Education Purpose) ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดผล
2. ประสบการณ์ (Education Experience) ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้จุดมุ่งหมายบรรลุผล
3. วิธีการจัดประสบการณ์ (Organization of Education Experience) เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. การประเมินผล (Determination of What to Evaluate) เพื่อตรวจสอบจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

จากแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของหลักสูตรตามที่นักพัฒนาหลักสูตรและนักการศึกษาได้กำหนดไว้ สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยวใช้ องค์ประกอบหลักที่สำคัญของหลักสูตรตามที่นักพัฒนาหลักสูตรและนักการศึกษาได้กำหนดไว้ มี 12 ประการ คือ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้าง 4) ผู้เข้ารับการฝึกอบรม 5) ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม 6) การจัดกิจกรรมการอบรม 7) สื่อและวัสดุอุปกรณ์ 8) การวัดผลและประเมินผล 9) เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม 10) รายละเอียดของการจัดกิจกรรม 11) แผนการจัดการฝึกอบรม และ 12) เอกสารประกอบหลักสูตร

ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

สูนีย์ ญูพันธ์ (2546 : 18) กล่าวว่าลักษณะของหลักสูตรที่ดีจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. จุดประสงค์ของหลักสูตร ใช้วิชาต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งอาจจะสัมพันธ์กับสังคมหรือไม่ก็ได้ มักจะไม่คำนึงผลที่เกิดแก่สังคม
2. โครงสร้างของเนื้อหาวิชา จะแยกเป็นแต่ละวิชาไม่เกี่ยวข้องกัน เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศีลธรรม การจัดการเรียนรู้ และการวัดผลแยกจากกันเป็นเอกเทศ
3. เนื้อหาวิชาจะประกอบด้วย ความรู้ ความคิดรวบยอด ทักษะ กฏ หลักเกณฑ์ คุณธรรม และการปฏิบัติงาน โดยมีการจัดเนื้อหาให้เรียงลำดับอย่างมีระเบียบระบบ ตามลำดับเหตุการณ์ หรือตามลำดับความยากง่าย
4. การจัดการเรียนรู้ เน้นการถ่ายทอดเนื้อหาสาระและความรู้ โดยครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการ ดังนั้นความสามารถของครูจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ไม่ให้ความสำคัญกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนมากนัก ผู้เรียนทุกคนเรียนทุกสิ่งทุกอย่างเหมือนกัน ๆ กัน และไม่ถือว่าจิตวิทยาในการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ

5. การประเมินผลการเรียนรู้ มุ่งในเรื่องความรู้และทักษะในวิชาต่าง ๆ ที่เรียนมา เน้นเรื่อง การสอน ถ้าผู้เรียนสอบผ่านก็ถือว่าใช้ได้ ถ้าสอบไม่ผ่านก็ต้องเรียนซ้ำ ต้องซ้ำจนกว่าจะสอบผ่าน

6. การพัฒนาหลักสูตร เน้นที่ผลการเรียนรู้ หลักสูตรจะเปลี่ยนแปลงก็ต่อเมื่อเนื้อหาวิชา เปลี่ยนแปลงไปไม่ได้เนื่องจากความต้องการหรือความเปลี่ยนแปลงในสังคม

ชูจิตต์ เหล่าเจริญสุข (2548 : 56) หลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. หลักสูตรควรมีความคล่องตัว สามารถปรับปรุงและยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี

2. หลักสูตรควรเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

3. หลักสูตรควรได้รับการจัดทำ หรือพัฒนาจากคณะบุคคลหลายฝ่าย เช่น ครู ผู้ปกครอง นักวิชาการ นักพัฒนาหลักสูตร และผู้บริหารมีส่วนร่วมและรับรู้ในการจัดทำหลักสูตร

4. หลักสูตรจะต้องจัดให้ตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษาแห่งชาติ

5. หลักสูตรควรมีกิจกรรมกระบวนการ และเนื้อหาสาระของเรื่องที่สอนสมบูรณ์เพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน

6. หลักสูตรควรบอกแนวทาง ด้านสื่อการสอน การใช้สื่อ การวัด และประเมินผลไว้ อย่างชัดเจน

7. หลักสูตรควรมีลักษณะที่สนองความต้องการ และความสนใจทั้งของนักเรียน และสังคม

8. หลักสูตรควรส่งเสริมความเจริญงอกงามในตัวผู้เรียนทุกด้าน รวมทั้งส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

9. หลักสูตรควรมีแนวทางกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเจตคติ ได้ด้วยตนเอง จากสื่อต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว

10. หลักสูตรควรจัดทำมาจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านต่าง ๆ อย่างรอบคอบ เช่น ข้อมูลทางด้านปรัชญาการศึกษา จิตวิทยา สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นต้น

11. เป็นหลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื้อหา และกิจกรรมต้องเหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน

12. เนื้อหาและประสบการณ์ต้องสอดคล้องกับสภาพการดำรงชีวิตของผู้เรียน ประสบการณ์ต้องเป็นสิ่งที่ใกล้ตัว และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ปราโมทย์ จันท์เรือง (2548 : 54) ได้กล่าวว่า ลักษณะของหลักสูตรที่ดีจะต้องมีลักษณะ ดังนี้

1. เนื้อหาสาระสำคัญของหลักสูตรควรควบคุมข้อมูลที่ได้มาจากนักเรียน สังคม กระบวนการเรียนรู้ และความรู้ที่ควรจะได้รับในระหว่างการศึกษาหรือไม่อย่างไร
2. จุดมุ่งหมายของโรงเรียนวางไว้ชัดเจน และเป็นที่เข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องหรือไม่ จุดมุ่งหมาย มีความกว้างขวาง มีความสมดุล และจะเป็นจริงได้หรือไม่ มีช่องทางที่จะขยายติดต่อเพิ่มเติม จุดมุ่งหมาย ตามที่ต้องการหรือไม่
3. กระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินงาน มีอิสระที่จะพัฒนาตามความสามารถ ความสนใจ ตามแนวทางของตนเองได้หรือไม่
4. นักเรียนและครูมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนต่าง ๆ ในหลักสูตรหรือไม่ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนนั้น ๆ ตามวุฒิภาวะของเขาได้หรือไม่ นักเรียนเข้าใจในเหตุผล และสิ่งที่โรงเรียนคาดหวังจากเขาได้หรือไม่
5. มีคณะกรรมการหรือกลุ่มคนที่จะรับผิดชอบในการพิจารณาปัญหา หรือรวบรวม ปัญหาจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีการประสานงานกับชุมชน ผู้เรียน มีการวางแผนการเรียนการสอน การวัดผลให้เกิดคุณค่าต่อผู้เรียนและชุมชนอย่างเป็นระบบและทั่วถึง

สรุปได้ว่าลักษณะของหลักสูตรที่ดีนั้น ควรมีจุดมุ่งหมายที่ดี ชัดเจน สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรมประเพณี สิ่งแวดล้อม การเมือง การปกครอง ความต้องการของผู้เรียน ได้เป็นอย่างดี และบรรลุจุดประสงค์

กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

ในการจัดทำหลักสูตรหรือที่เรียกว่าการพัฒนาหลักสูตรนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษา สืบค้น วิเคราะห์วิจัย ถึงข้อมูลพื้นฐานในด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอเพื่อใช้ในการสนับสนุนอ้างอิง และตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ให้ได้หลักสูตรที่สมบูรณ์

ชูศรี สุวรรณโชติ (2544 : 88 - 90) ได้ลำดับขั้นตอน การพัฒนาหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสังคมและชุมชนที่มีการเปลี่ยนแปลง ไปจากเดิม
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่มีความจำเป็นอันจะนำมาซึ่งการปรับปรุงหลักสูตร
3. สืบค้นความต้องการและความจำเป็นของสังคม ชุมชน และผู้เรียน
4. กำหนดวัตถุประสงค์ของการให้การศึกษาให้ตรงกับการความต้องการของสังคม
5. เลือกเนื้อหาวิชาที่ต้องการนำมาให้ผู้เรียนได้ศึกษา ที่ตรงกับวัตถุประสงค์
6. เลือกบุคลากรที่มีความชำนาญในเนื้อหาวิชานั้นๆ มาร่วมจัดทำหลักสูตร
7. จัดเรียงลำดับเนื้อหาความรู้ที่ได้จากขั้นตอนที่ 6

8. สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้ตรงกับเนื้อหาวิชาเพื่อการจัดการเรียน การสอน

9. กำหนดการประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์รายวิชา

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 162 - 163) กล่าวว่า การดำเนินงานในการพัฒนาหลักสูตรต้องกระทำให้ครบ 5 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายหลักสูตร
2. การเลือกและการจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผลหลักสูตร
5. การปรับปรุงหลักสูตร

ทาบ (Taba. 1962 : 454 - 455) ได้กล่าวถึง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ตามความเชื่อที่ว่าผู้เรียนมีพื้นฐานแตกต่างกันโดยกำหนดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. วินิจฉัยความต้องการ : สำรวจสภาพปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม และผู้เรียน
2. กำหนดจุดมุ่งหมาย : หลังจากได้วินิจฉัยความต้องการของสังคมและผู้เรียนแล้ว จะกำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้ชัดเจน
3. คัดเลือกเนื้อหาสาระ : จุดมุ่งหมายที่กำหนด แล้วจะช่วยในการเลือกเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ้วย ความสามารถของผู้เรียน โดยเนื้อหาต้องมีความเชื่อถือได้ และสำคัญต่อการเรียนรู้
4. จัดเนื้อหาสาระ : เนื้อหาสาระที่เลือกได้ ยังต้องจัดโดยคำนึงถึงความต่อเนื่อง และความยากง่ายของเนื้อหา จุดเกาะ ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน
5. คัดเลือกประสบการณ์เรียนรู้ : ครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
6. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ : ประสบการณ์การเรียนรู้ควรจัด โดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระ และความต่อเนื่อง
7. กำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีการประเมินผล : ตัดสินใจว่าจะต้องประเมินอะไร เพื่อตรวจสอบผลว่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ และกำหนดด้วยว่าจะใช้วิธีประเมินผลอย่างไร ใช้เครื่องมืออะไร

สังด์ อุทรานันท์ (2532 : 254) มีความเห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรมีความครอบคลุมถึงการร่างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ และการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นด้วยการใช้หลักสูตรและ

การประเมินหลักสูตรนั้น เป็นกระบวนการอันหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตรโดยได้จัดลำดับขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้ คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
3. การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระ
4. การกำหนดมาตรการวัดและการประเมินผล
5. การนำหลักสูตรไปใช้
6. การประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

กระบวนการพัฒนาหลักสูตร 7 ขั้น ดังกล่าว มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน คือ ข้อมูลทางด้านความต้องการ ความจำเป็นและปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง ตลอดจนนโยบายทางการศึกษาของรัฐ ข้อมูลทางด้านจิตวิทยา ปรัชญาการศึกษา ความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนวิเคราะห์หลักสูตรเดิมเพื่อพิจารณาข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข

2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย คณะกรรมการดำเนินงานจะต้องร่วมกันพิจารณากำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐาน โดยจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะระบุคุณสมบัติของผู้ที่จบหลักสูตรนั้น ๆ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย โดยกำหนดทั้งจุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะ แต่ละรายวิชาซึ่งจะเน้นการปฏิบัติมากขึ้น โดยคำนึงถึงพัฒนาการทางร่างกาย และจิตใจ ตลอดจนปลูกฝังนิสัยที่ดีงามเพื่อให้เป็นพลเมืองดี

3. การกำหนดเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ หลังจากได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว ก็ถึงขั้นการเลือกสาระความรู้ต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เพื่อความสมบูรณ์ให้ได้วิชาความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม กระบวนการขั้นนี้จึงครอบคลุมถึงการคัดเลือกเนื้อหาวิชาแล้วพิจารณาจัดลำดับเนื้อหาเหล่านั้นว่า เนื้อหาสาระใดควรเป็นพื้นฐานของเนื้อหาใดบ้าง ควรให้เรียนอะไรก่อนอะไรหลัง แล้วแก้ไขเนื้อหาที่ถูกต้องสมบูรณ์ทั้งแง่สาระและการจัดลำดับที่เหมาะสมตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้

4. การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นขั้นตอนของการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับครูผู้สอน หลักสูตรจะประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนจะต้องศึกษาทำความเข้าใจ และมีความชำนาญในการใช้หลักสูตรซึ่งครอบคลุมถึงการเตรียมการสอน การจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนเพื่อเสริมหลักสูตร การนิเทศการศึกษา และการบริหารการบริการหลักสูตร ฯลฯ นอกจากนี้ในขั้นนี้ยังครอบคลุมถึงการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ก่อนนำไปเผยแพร่ด้วย

5. การประเมินผลหลักสูตร เป็นการประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรว่าเมื่อได้นำหลักสูตรไปใช้แล้วนั้น ผู้ที่จบหลักสูตรนั้น ๆ ไปแล้วมีคุณสมบัติ มีความรู้ความสามารถตามที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้การประเมินหลักสูตรจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณค่าสูงขึ้น อันเป็นผลในการนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ การประเมินหลักสูตรควรทำให้ครอบคลุมระบบหลักสูตรทั้งหมด และควรจะประเมินผลให้ต่อเนื่องกัน ดังนั้นการประเมินหลักสูตร จึงประกอบด้วย การประเมินสิ่งต่อไปนี้ คือ

5.1 การประเมินเอกสาร หลักสูตร เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมดี และถูกต้องตามหลักการพัฒนาหลักสูตรเพียงใด หากมีสิ่งใดบกพร่องก็จะได้นำมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขก่อนจะได้นำไปประกาศใช้ในโอกาสต่อไป

5.2 การประเมินการใช้หลักสูตร เป็นการตรวจสอบว่าหลักสูตร สามารถนำไปใช้ได้ดี ในสถานการณ์จริงเพียงใด มีส่วนไหนที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้หลักสูตร โดยมากหากพบข้อบกพร่องในระหว่างการใช้หลักสูตรก็มักได้รับการแก้ไขโดยทันที เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 การประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร โดยทั่วไปจะดำเนินการหลังจากได้มีผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรไปแล้ว การประเมินหลักสูตร ในลักษณะนี้มักจะทำการติดตามความก้าวหน้าของผู้สำเร็จการศึกษาว่าสามารถประสบความสำเร็จในการทำงานเพียงใด

5.4 การประเมินระบบหลักสูตร เป็นการประเมินหลักสูตรในลักษณะที่มีความสมบูรณ์ และสลับซับซ้อนมาก กล่าวคือ การประเมินระบบหลักสูตรจะมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรด้วย เช่น ทรัพยากรที่ต้องใช้ ความสัมพันธ์ของระบบหลักสูตรกับระบบบริหารโรงเรียน ระบบการจัดการเรียนการสอน และระบบการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน เป็นต้น

6. การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นหลังจากได้ผ่านกระบวนการประเมินผลหลักสูตรแล้ว ซึ่งเมื่อมีการใช้หลักสูตรไประยะหนึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงทางสภาวะแวดล้อมและสังคม จนทำให้หลักสูตรขาดความเหมาะสม จำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

จากขั้นตอนดังกล่าวสรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรนั้นจำเป็นต้องจะต้องศึกษา สำรวจ วิเคราะห์ วิจัย ถึงข้อมูลพื้นฐานในด้านต่างๆ อย่างเพียงพอเพื่อใช้ในการสนับสนุนอ้างอิงและตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ให้ได้หลักสูตรที่สมบูรณ์ดีพร้อม สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่มีพื้นฐานแตกต่างกันได้ โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร และ ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร

การนำหลักสูตรไปใช้

สัจ จูทรานันท์ (2532 : 260) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ว่าเป็นขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอนในห้องเรียน ได้แก่ การจัดเอกสารประกอบหลักสูตร การเตรียมบุคลากร การบริหารและการบริการหลักสูตร และการนิเทศ การใช้หลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538 : 56 - 60) ได้กล่าวไว้ว่าการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุผลควรวางแผนการใช้ ดังนี้

1. การเตรียมวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ วิเคราะห์หลักสูตร จุดมุ่งหมายของการพัฒนาหลักสูตรการสอนครั้งนี้มีเป้าหมายที่แท้จริงคืออะไร สอดคล้องกับความต้องการความสนใจของผู้เรียนและชุมชนเพียงใด
2. การเตรียมบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรจะทำให้ได้โดยวิธีการใดจึงจะทำให้การใช้หลักสูตรบรรลุจุดหมาย
3. การจัดครูเข้าสอน ต้องพิจารณาอย่างรอบครอบ เพราะครูมีบทบาทสำคัญที่จะจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก ครูเป็นผู้ที่จะทำให้ให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสและส่วนร่วมในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันมากที่สุด ฉะนั้นการคัดเลือกการจัดครูเข้าสอนจึงเป็นสิ่งสำคัญ
4. การจัดตารางสอน ในการจัดตารางสอนควรคำนึงถึงการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ไม่ควรใช้เวลาเท่ากัน ระดับความยากง่ายของการเรียนรู้ก็ย่อมแตกต่างกัน
5. การจัดบริการวัสดุอุปกรณ์ประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียน จัดทำกำหนดการสอน ประมวลการสอน แผนการสอน พัฒนาคู่มือครู แบบเรียนและสื่อการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องจัดทำ
6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร เป็นสิ่งที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจว่าการใช้หลักสูตรใหม่นั้นลูกหลานของเขาจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร การประชาสัมพันธ์หลักสูตรจะต้องทำอย่างต่อเนื่องไป แต่ครั้งไม่ควรนาน
7. การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่และการเลือกสรรโครงการ กิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ
8. การจัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร เป็นสิ่งที่สำคัญ และจะต้องกระทำเป็นขั้นตอน การประเมินผลหลักสูตรควรจะคำนึงถึงการประเมินผลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544 : 45) กล่าวว่า การใช้หลักสูตรมีอยู่ 3 ชั้น ได้แก่ 1) การขออนุมัติหลักสูตร 2) การวางแผนการใช้หลักสูตร และ 3) การดำเนินการใช้หลักสูตร

1. การขออนุมัติหลักสูตร เมื่อได้ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและปรับแก้หลักสูตรเรียบร้อยแล้วที่จะนำหลักสูตรไปใช้จะต้องนำหลักสูตรเสนอหน่วยงาน เพื่อให้ความเห็นชอบหลักสูตร ได้แก่ กระทรวง หรือทบวง ที่มีสถานศึกษานั้นในสังกัด เมื่อได้รับอนุมัติหลักสูตรแล้ว หน่วยงานนั้น ๆ จะต้องนำหลักสูตรเสนอไปยังสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเพื่อกำหนด เงินเดือน

2. การวางแผนการใช้หลักสูตร ขณะรอการอนุมัติใช้หลักสูตร ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จะต้องเตรียมการดำเนินการวางแผนการใช้หลักสูตรควบคู่กัน ไป และเมื่อหลักสูตร ได้รับการอนุมัติเรียบร้อยแล้วได้ดำเนินการใช้หลักสูตรทันที การวางแผนการใช้หลักสูตรต้องคำนึงถึงสิ่งจำเป็นดังต่อไปนี้ คือ

- 2.1 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร
- 2.2 การเตรียมงบประมาณ
- 2.3 การเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร
- 2.4 วัสดุหลักสูตร
- 2.5 บริการสนับสนุนและอาคารสถานที่
- 2.6 ระบบบริหารของสถาบันการศึกษา
- 2.7 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
- 2.8 การประเมินผลและติดตามการใช้หลักสูตร

3. ขั้นตอนการใช้หลักสูตรหรือการบริหารหลักสูตร เมื่อวางแผนการใช้หลักสูตรเรียบร้อยแล้ว การนำหลักสูตรมาใช้จริงและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนั้น เป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ ที่ว่าเป็นศาสตร์นั้น หมายถึง การวางแผนให้อย่างเป็นระบบ และใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา มาช่วยเสริมส่วนที่ว่าเป็นศิลปะนั้น หมายถึง ผู้ใช้ในที่นี้รวมทั้งผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนจะมีบทบาทมากในการที่จะทำให้หลักสูตรบรรลุความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ดังมีคำกล่าวที่หลักสูตรแม้จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างไร ถ้าผู้สอนไม่สนใจไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรใหม่นั้นก็จะไม่มีความหมาย และได้ผลตามสิ่งที่หลักสูตรคาดหวัง

สวินีย์ ภูพันธ์ (2546 : 221) กล่าวสรุปไว้ในการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในอันที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นดำเนินไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย นับแต่การเตรียมบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อมและการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

โบแชมป์ (Beauchamp. 1975 : 164) ได้ให้ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ว่า หมายถึง การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ โดยประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญที่สุด คือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ครุมีการพัฒนาการเรียนการสอน

สรุปการนำหลักสูตร ไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตร ไปปฏิบัติจริงในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย นับตั้งแต่การเตรียมบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม และการประเมินผลการใช้หลักสูตร

การประเมินหลักสูตร

มีนักทฤษฎีการประเมินการฝึกอบรมหลายท่าน ได้เสนอรูปแบบการประเมินการฝึกอบรม เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ไว้มากมายซึ่งแต่ละรูปแบบก็จะมี ความแตกต่างกันบ้าง คล้ายคลึงกันบ้าง ตามแต่ลักษณะของโครงการ โครงการฝึกอบรมที่ทำการประเมิน ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับโครงการฝึกอบรมของแต่ละหน่วยงาน

สูนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 249) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร คือ กระบวนการในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของหลักสูตรนั้น ๆ มีประสิทธิภาพแค่ไหน เมื่อนำไปใช้แล้วบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มีอะไรต้องแก้ไขเพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีกว่าต่อไป

ปราโมทย์ จันทรเรือง (2552 : 573) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรสามารถแบ่งออกได้ เป็นสี่ขั้นตอน คือ การประเมินสถานการณ์สิ่งแวดล้อม การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต การประเมินหลักสูตรที่โรงเรียนสามารถจัดทำได้มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดผู้ถูกประเมิน
2. กำหนดจุดประสงค์ของการประเมิน
3. ระบุข้อมูลที่ต้องการ
4. กำหนดแหล่งข้อมูลที่มีอยู่พร้อมแล้ว
5. กำหนดหลักการประเมิน
6. กำหนดว่าจะเก็บข้อมูลเมื่อไหร่และเก็บจากใคร
7. กำหนดเทคนิคและเครื่องมือเก็บข้อมูล
8. กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน
9. พัฒนาเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล
10. เก็บข้อมูลที่ต้องการ
11. วิเคราะห์ข้อมูล โดยกำหนดมาตรฐานหรือเกณฑ์เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ระบุผลกระทบของหลักสูตร ระบุสิ่งที่อาจเกิดขึ้นตามมาและระบุความสัมพันธ์ของสิ่งที่เป็นเหตุและผลในหลักสูตร

12. รายงานผล โดยการตีความข้อมูลทีวิเคราะห์ สรุปและใช้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณภาพ และส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร บันทึกความต้องการของบุคลากรและแหล่งทรัพยากรเพื่อให้ สอดคล้องกับข้อเสนอแนะ และเผยแพร่ผลการประเมินแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

กู๊ด (Good. 1973 : 209) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินหลักสูตร คือ การประเมินผล ของกิจกรรมการเรียนภายในขอบข่ายของการสอนที่เน้นเฉพาะจุดประสงค์ของการตัดสินใจ ความถูกต้องของจุดหมาย ความสัมพันธ์และความต่อเนื่องของเนื้อหาและผลสัมฤทธิ์ของ วัตถุประสงค์เฉพาะ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจในการวางแผนการจัด โครงการต่อเนื่องและการหมุนเวียน กิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่จะจัดให้มีขึ้น

ไทเลอร์ (Tyler. 1995 : 248) เป็นผู้วางฐานรากการประเมินหลักสูตร โดยเสนอแนะแนว คิดว่าการประเมินหลักสูตรเป็นการเปรียบเทียบว่าพฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงเป็นไปตาม จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยการศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบของคณะกรรมการ วิชาการ 3 ส่วน คือ จุดมุ่งหมายทางการศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การตรวจสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ไทเลอร์ เชื่อว่า จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจนรัดกุมและจำเพาะเจาะจงเป็นแนวทาง ในการประเมินภายหลัง บทบาทของการประเมินหลักสูตรจึงอยู่ที่การดูผลผลิตของหลักสูตรว่า ตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดหรือไม่ แนวคิดของไทเลอร์เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรจึงยึด ความสำเร็จของจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Attainment Model) ไทเลอร์มีความเห็นว่าจุดมุ่งหมาย ของการประเมินหลักสูตรคือ

1. เพื่อตัดสินใจว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้ในรูปของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้น ประสบผลสำเร็จหรือไม่ ส่วนใดที่ประสบผลสำเร็จก็อาจจะเก็บไว้ใช้ได้ต่อไป แต่ส่วนใดที่ ไม่ประสบผลสำเร็จควรปรับปรุงแก้ไข

2. เพื่อประเมินค่าความก้าวหน้าทางการศึกษาของกลุ่มประชากรขนาดใหญ่เพื่อให้ สาธารณชนได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเข้าใจปัญหาความต้องการของการศึกษา และเพื่อใช้ข้อมูลนั้น เป็นแนวทางในการปรับปรุงนโยบายทางการศึกษาที่คนส่วนใหญ่เห็นด้วย

ด้วยสาเหตุนี้การประเมินหลักสูตรจึงเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนและการ ประเมินคุณค่าของหลักสูตรด้วย ไทเลอร์ได้จัดลำดับขั้นตอนการเรียนการสอนและการประเมินผล ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายอย่างกว้าง ๆ ในการวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย (Goal Sources) คือ นักเรียน สังคม และเนื้อหาสาระส่วนปัจจัยที่กำหนดขอบเขตของจุดมุ่งหมาย (Goal Sources)

2. กำหนดจุดประสงค์เฉพาะ หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ต้องการวัดหลังจากจัดประสบการณ์การเรียนรู้
3. กำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
4. เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมที่จะทำให้เนื้อหาหรือประสบการณ์ที่วางไว้ประสบความสำเร็จ
5. ประเมินผลโดยการตัดสินด้วยการวัดผลทางการศึกษา หรือการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. หากหลักสูตรไม่บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ก็จะต้องมีการตัดสินใจที่จะยกเลิกหรือปรับปรุงหลักสูตรนั้น แต่ถ้าบรรลุตามจุดมุ่งหมายก็อาจจะใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการกำหนดจุดมุ่งหมายให้สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลง หรือใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพของหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ จะเห็นว่าเป็นการยึดความสำเร็จของผู้เรียนส่วนใหญ่เห็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ โดยอาศัยการวัดพฤติกรรมก่อนและหลังการเรียน และมีการกำหนดเกณฑ์ไว้ก่อนล่วงหน้าว่าความสำเร็จระดับใดจึงจะประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การประเมินผลในลักษณะนี้จึงเป็นการประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) มากกว่าการประเมินผลความก้าวหน้า (Formative Evaluation)

สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร เป็นกระบวนการการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่าง ๆ ของการวางแผนและดำเนินการฝึกอบรม คือ 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน 3) กำหนดขอบเขตของการประเมิน 4) การพิจารณา กำหนดตัวบ่งชี้และแหล่งข้อมูล 5) การวิเคราะห์ข้อมูล 6) การสรุปผลการประเมิน รวมทั้งหลังการฝึกอบรมเสร็จสิ้นไปชั่วระยะหนึ่ง เพื่อที่จะหาข้อสรุปว่า การฝึกอบรมที่กำลังจะจัดขึ้นหรือดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วนั้นมีคุณค่า หรือคุ้มค่าในการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

การฝึกอบรม

ความหมายของการฝึกอบรม

การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการในอันที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อันจะเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม จึงหมายถึง การกำหนดว่าจะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติ ในเรื่องอะไรบ้าง โดยเทคนิคและวิธีการ

อย่างไร และจะต้องใช้เวลามากน้อยเพียงใด จึงจะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามวัตถุประสงค์

ความหมายของการฝึกอบรม ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการฝึกอบรม ดังนี้

ชูชัย สมิทธิไกร (2548 : 5) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้ว่า การฝึกอบรม (Training) คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) และเจตคติ (Attitude) ของบุคลากร อันจะช่วยปรับปรุงให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังนั้น การฝึกอบรมจึงเป็น โครงการที่ถูกจัดขึ้นมาเพื่อช่วยให้นักงานมีคุณสมบัติในการทำงานสูงขึ้น หรือเป็นช่างเทคนิคที่มีความสามารถในการซ่อมแซมเครื่องจักรกลได้ดีขึ้น เป็นต้น

สมชาติ กิจยรรยง (2552 : 5) อธิบายว่า การฝึกอบรม หมายถึง การฝึกอบรม เป็นกรรมวิธี หรือเทคนิควิทยาการที่สำคัญ เป็นการพัฒนาคนให้พัฒนาฝีมือ อีกทั้งยังเป็นกรรมวิธีที่ช่วยให้นักบุคลากรได้เรียนรู้ เพิ่มเติมประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี และกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถ และเจตคติอันจะช่วยปรับปรุงให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

สมคิด บางโม (2553 : 10) การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานเฉพาะด้านของบุคคล โดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และทัศนคติ อันนำไปสู่การยกมาตรฐานการทำงานให้สูงขึ้น

บีส (Beach, 1970 : 193) ได้กล่าวถึงการฝึกอบรมว่า หมายถึง กระบวนการที่จัดทำขึ้น เพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้และมีความชำนาญเพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่ง โดยมุ่งให้คนได้รู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะและเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนในทิศทางที่ต้องการ

วิลเลียม (William, 1971 : 86 - 95) นักวิชาการทางด้านการพัฒนาบุคคลได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของภารกิจที่เป็นความจำเป็นในการฝึกอบรมไว้ดังนี้

1. หลักความจำเป็นมูลฐานเป็นการพิจารณาว่าภารกิจที่คาดว่าจะจัดอบรมนั้นเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานที่มีผู้ปฏิบัติงาน จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ หรือทัศนคติที่เหมาะสมจนสามารถปฏิบัติได้เสียก่อน จึงจะสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของงานในตำแหน่งนั้น ๆ ได้ เช่น ผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานทุกคนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหารงานเบื้องต้นไม่ว่าจะเป็นหัวหน้างานใดก็ตาม ดังนั้น หากภารกิจใดเป็นความจำเป็นข้อมูลฐานมาก ก็ควรจะมี ความสำคัญที่จะต้องนำมาเป็น หัวข้อวิชาในการฝึกอบรม

2. หลักความยากง่ายในการเรียนรู้ เป็นการพิจารณาว่าภารกิจนั้น ๆ บุคลากรสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองได้ยากหรือง่ายเพียงใด หากเป็นภารกิจที่ยากในการในการที่บุคลากรจะสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน (ที่เรียกว่า On the Job Training) ได้ก็สมควรจะต้องจัดฝึกอบรมอย่างเป็นทางการได้ และจัดว่าภารกิจนั้น ๆ มีระดับความสำคัญสูง

3. หลักความสำคัญ เป็นการพิจารณาว่าภารกิจนั้น ๆ มีความสำคัญต่อความสำเร็จและความสมบูรณ์ของงานที่ปฏิบัติมากน้อยเพียงใด ซึ่งถึงแม้ภารกิจดังกล่าวจะไม่จำเป็นต้องปฏิบัติบ่อย ๆ ก็ตาม แต่หากไม่สามารถปฏิบัติได้ก็จะทำให้งานเสียหายบกพร่องอย่างมาก ดังนี้ จะถือว่าเป็นภารกิจที่มีความสำคัญมาก

4. หลักความถี่ในการปฏิบัติ เป็นการพิจารณาว่าหากภารกิจใดซึ่งเป็นความจำเป็นในการฝึกอบรมมีความถี่ในการปฏิบัติ คือต้องปฏิบัติบ่อย ๆ ก็เหมาะสมในอันที่จะจัดการฝึกอบรมขึ้น แต่ในทางตรงกันข้าม หากภารกิจใดมีความถี่ในการปฏิบัติบ่อย ๆ ก็ย่อมมีความจำเป็นหรือความเร่งด่วนในการจัดการฝึกอบรมน้อยเช่นกัน

5. หลักความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายกับผลประโยชน์หรือความคุ้มค่า เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในการจัดฝึกอบรม ได้แก่ เวลา เงิน วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และบุคลากร ตลอดจนค่าเสียโอกาสที่ผู้เข้าอบรมควรจะได้ปฏิบัติงานต่าง ๆ กับผลประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดฝึกอบรมเพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้าอบรมในการปฏิบัติภารกิจที่เป็นความจำเป็นในการฝึกอบรมแล้วว่ามีค่าคุ้มค่าน้อยเพียงใด หากมีความคุ้มค่าในอันที่จะฝึกอบรมเรื่องของภารกิจนั้น ๆ มาก ก็จัดภารกิจนั้น ให้มีระดับความสำคัญในอันที่จะจัดฝึกอบรมสูง

6. หลักศักยภาพในการที่จะสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป็นการพิจารณาถึงพื้นฐานความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความพร้อม และแรงจูงใจ ของผู้ที่เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับภารกิจนั้น ๆ ว่ามีโอกาสที่จะสนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมได้มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ เพราะความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมใดก็ย่อมจะต้องมีสัมพันธ์กับศักยภาพดั้งเดิมของผู้เข้าอบรมแน่นอน

7. หลักคุณภาพ เป็นการพิจารณาว่าการฝึกอบรมในภารกิจนั้น ๆ จะช่วยให้บุคลากรส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยมีการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพดียิ่งขึ้น มากกว่าจะช่วยให้คนที่ปฏิบัติงานต่ำกว่ามาตรฐานบางคนปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น หลักข้อนี้ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมเกี่ยวกับภารกิจ ซึ่งจะช่วยให้คนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น มากกว่าจะมุ่งฝึกอบรมบุคลากรเพียงบางคนซึ่งจะทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายโดยไม่คุ้มค่า

8. หลักความบกพร่องของภารกิจ เป็นการพิจารณาถึงความบกพร่องของภารกิจซึ่งเป็นความจำเป็นในการฝึกอบรมว่ามีมากน้อยเพียงใด หากภารกิจนั้น ๆ มีการปฏิบัติบกพร่องบ่อย ๆ ย่อมมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะทำการฝึกอบรมมากกว่าภารกิจที่การปฏิบัติบกพร่องน้อย

9. หลักการเกี่ยวกับช่วงเวลาคงอยู่ของพฤติกรรมที่เรียนรู้ เป็นการพิจารณาว่าหลังจากการฝึกอบรมแล้ว ผู้ผ่านการฝึกอบรมจะสามารถรักษาการเรียนรู้ หรือมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงจากการฝึกอบรมคงอยู่ไปเป็นระยะเวลาอันสั้นสักเท่าใด หากการฝึกอบรมในเรื่องของภารกิจใดสามารถทำให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ได้เป็นระยะเวลายาวนานย่อมมีคุณค่ามากกว่าการฝึกอบรมที่ทำให้ผู้ผ่านการอบรมมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงอยู่ได้เพียงช่วงระยะเวลาสั้น

10. หลักความจำเป็นในการฝึกอบรมเพิ่มเติม เป็นการพิจารณาว่าภารกิจใดบ้างที่เมื่อได้ทำการฝึกอบรมไปแล้ว ก็ยังมีความจำเป็นจะต้องจัดฝึกอบรมเพิ่มเติมให้อีก จึงจะทำให้กลุ่มบุคลากรเป้าหมายสามารถปฏิบัติงานตามภารกิจหรือหน้าที่นั้น ๆ ได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ เพราะโดยปกติภารกิจใดที่ได้จัดการฝึกอบรมไปแล้ว และผู้ผ่านการฝึกอบรมสามารถกลับไปปฏิบัติงานได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องฝึกอบรมในเรื่องนั้น ๆ อีกย่อมมีคุณค่ากว่าการฝึกอบรมในภารกิจที่จะต้องมีการฝึกอบรมเพิ่มเติมอีก เพราะจะทำให้สิ้นเปลืองทรัพยากรเพิ่มขึ้น

กู๊ด (Good, 1973 : 613) กล่าวถึง การฝึกอบรมว่า เป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลอื่นมีทักษะความรู้โดยจัดขึ้นภายใต้เงื่อนไขบางประการซึ่งการจัดอบรมไม่ได้ทำให้ใหญ่โตเหมือนกับการศึกษาเหมือนกับสถาบันการศึกษาทั่วไป

จากความหมายต่าง ๆ ที่นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ไว้ สรุปได้ว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบ มีแบบแผน เพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) และเจตคติ (Attitude) ให้แก่นักศึกษาที่เข้ารับการอบรมและนำความรู้ ทักษะปฏิบัติที่ได้รับ นำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และทักษะในการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น เพื่อให้นักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือพฤติกรรม และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

จุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม

จุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม คือ วิธีการหรือกระบวนการจัดกิจกรรม ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ความรู้ ความเข้าใจ มีความชำนาญในกิจกรรมของการอบรม และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยทั่วไปมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความรู้ (Knowledge) พัฒนาทักษะ (Skill) พัฒนาทัศนคติ (Attitude) ไปในทางที่พึงปรารถนา เมื่อบุคคลได้รับการฝึกอบรมและกลับไปปฏิบัติหน้าที่แล้วจะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงความรู้ หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Behavior Change) ในการปฏิบัติงานทำให้การปฏิบัติได้ผลดีขึ้น

สมคิด บางโม (2553 : 15) และวิน เชื้อโพธิ์หัก (2537 : 31 - 33) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมได้คล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ จุดมุ่งหมายในข้อนี้เน้นให้ผู้เข้าฝึกอบรมได้รับความรู้ หลักสูตร ทฤษฎีในเรื่องที่เข้ารับการฝึกอบรม การฝึกอบรมจึงเป็นการบรรยาย อภิปรายสรุป

เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับความรู้ นั้น อบรมที่เกี่ยวกับความรู้ แนวคิดหรือทฤษฎีใหม่ ๆ ซึ่งเกิดจากการทดลองค้นคว้าแล้วนำความรู้ นั้นมาเผยแพร่ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทราบ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น

2. เพื่อเพิ่มทักษะและประสบการณ์ในการทำงาน จุดมุ่งหมายเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้มีความชำนาญความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน

3. เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม เน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนให้เป็นพฤติกรรมที่ดี เป็นที่ต้องการของสังคม เพื่อโน้มน้าวจิตใจให้ประพฤติให้ถูกต้องเพื่อไม่ให้เกิดอันตรายกับผู้อื่น

4. เพื่อเปลี่ยนเจตคติให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กร การที่บุคคลเข้ามาอยู่ในองค์กร บุคลากรจะต้องมีเจตคติตรงกับเจตคติขององค์กร องค์กรที่ดีจะต้องมีบุคลากรที่มีความตั้งใจตรงกัน ในการจัดการองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย องค์กรจึงมีหน้าที่จะต้องปรับเปลี่ยนเจตคติของบุคลากรทุกคนให้มีเจตคติตรงกับองค์กร การฝึกอบรมเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนเจตคติจึงเป็นการอบรมที่เน้นทางด้านจิตใจ โดยถือเป้าหมายขององค์กรเป็นเกณฑ์

นนทวัฒน์ สุขผล (2547 : 15) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยพัฒนาบุคลากร ปรับปรุงความสามารถในการทำงานให้สูงขึ้น ให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ ทักษะคิด รวมถึงมีแนวคิดและวิทยาการใหม่ๆ อันทันสมัย เพื่อให้ก้าวทันต่อความเจริญก้าวหน้า และทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

2. เพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น

3. การฝึกอบรมช่วยปรับพฤติกรรมของบุคคล ให้สอดคล้องทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของหน่วยงานนั้น ๆ ด้วย

วันทนา เนาววัน (2548 : 47) กล่าวถึง วัตถุประสงค์การจัดการอบรม สรุปดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงระดับความตระหนักในตนเองของแต่ละบุคคล ความตระหนักรู้ในตนเอง คือ การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง อันได้แก่ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนในองค์กร การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่าง สิ่งที่ตนเองปฏิบัติจริง และปรัชญาที่ยึดถือ การเข้าใจถึงทัศนคติที่ผู้อื่นมีต่อตนเอง และการเรียนรู้ว่าการกระทำของตนมีผลกระทบต่อผู้อื่นอย่างไร เป็นต้น

2. เพิ่มพูนทักษะการทำงานของแต่ละบุคคล โดยอาจเป็นทักษะด้านในด้านหนึ่ง หรือหลายด้านก็ได้ เช่น การใช้อินเทอร์เน็ต

3. เพิ่มพูนแรงใจของบุคคล อันจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดผลดี แม้ว่าบุคคลหนึ่ง ๆ จะมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน แต่หากขาดแรงจูงใจในการทำงานแล้ว บุคคลนั้นก็อาจมิได้ใช้ความรู้ และความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ และผลงานก็ย่อมจะไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น การสร้างแรงจูงใจจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาองค์กรและบุคลากร เพิ่มพูนความรู้ เพิ่มทักษะและประสบการณ์ในการทำงาน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม และเปลี่ยนเจตคติให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กร จึงเป็นการอบรมที่เน้นทางด้านจิตใจ โดยถือเป้าหมายขององค์กรเป็นเกณฑ์

ประเภทของการฝึกอบรม

ชูศรี ตันพงษ์ (2541 : 38) ได้แบ่งประเภทของการฝึกอบรมไว้ 2 อย่าง คือ

1. การฝึกอบรมผู้เข้าทำงานใหม่ ประกอบด้วย การปฐมนิเทศ และการแนะนำงาน
2. การฝึกอบรมระหว่างการทำงาน ประกอบด้วย
  - 2.1 ฝึกอบรมก่อนลงมือทำงาน
  - 2.2 ฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการทำงาน
  - 2.3 ฝึกอบรมระดับหัวหน้างาน
  - 2.4 ฝึกอบรมระดับการจัดการ
  - 2.5 ฝึกอบรมระดับผู้บริหาร

ชูชัย สมितिไกร (2544 : 7 - 10) ได้กล่าวว่า การฝึกอบรมบุคลากรมีด้วยกันหลายประเภท และสามารถจำแนกตามเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. แหล่งของการฝึกอบรม จำแนกตามแหล่งของผู้รับผิดชอบการฝึกอบรมซึ่งแบ่งได้เป็นลักษณะ คือ

1.1 การฝึกอบรมภายในองค์กร (In - house Training) การฝึกอบรมแบบนี้เป็นที่ที่องค์กรจัดขึ้นเองภายในสถานที่ทำงาน

1.2 การซื้อการฝึกอบรมจากภายนอก การฝึกอบรมประเภทนี้เป็นการจ้างองค์กรฝึกอบรมภายนอกให้เป็นผู้จัดการฝึกอบรมแทน หรืออาจจะส่งพนักงานเข้ารับการฝึกอบรมซึ่งจัดขึ้นโดยองค์กรภายนอก

2. การจัดประสบการณ์การฝึกอบรม เป็นการฝึกอบรมที่ผู้เข้ารับการอบรมกำลังปฏิบัติงานอยู่หรือหยุดพักการปฏิบัติงานเพื่อเข้ารับการอบรมในห้องเรียน

2.1 การฝึกอบรมในงาน (On - the - Job Training) การฝึกอบรมประเภทนี้จะกระทำโดยการให้ผู้รับการฝึกอบรมลงมือปฏิบัติจริง ๆ ในสถานที่ทำงานจริง

2.2 การฝึกอบรมนอกงาน (Off - the - Job Training) ผู้รับการฝึกอบรมประเภทนี้จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสถานที่ฝึกอบรมโดยเฉพาะ และต้องหยุดพักการปฏิบัติงานภายในองค์กรไว้เป็นเวลาชั่วคราว จนกว่าการฝึกอบรมจะเสร็จสิ้น

3. ทักษะที่ต้องการฝึก หมายถึง สิ่งที่ต้องการฝึกอบรมต้องการเพิ่มพูนหรือสร้างขึ้นในตัวผู้รับการอบรม

3.1 การฝึกอบรมทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills Training) คือ การฝึกอบรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านเทคนิค

3.2 การฝึกอบรมทักษะด้านการจัดการ (Managerial Skills Training) คือ การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะด้านการจัดการและบริหารงาน

4. ระดับชั้นของพนักงานที่เข้ารับการฝึกอบรม หมายถึง ระดับความรับผิดชอบในงานของผู้เข้ารับการอบรม

4.1 การฝึกอบรมระดับพนักงานปฏิบัติการ (Employee Training) คือ การฝึกอบรมที่จัดให้แก่พนักงานระดับปฏิบัติการ

4.2 การฝึกอบรมระดับหัวหน้างาน (Supervisory Training) คือ การฝึกอบรมที่มุ่งเน้นกลุ่มพนักงานที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับต้นขององค์กร

4.3 การฝึกอบรมระดับผู้จัดการ (Managerial Training) กลุ่มเป้าหมายของการฝึกอบรมประเภทนี้ คือ กลุ่มพนักงานระดับผู้จัดการฝ่าย หรือผู้จัดการระดับกลางขององค์กร

4.4 การฝึกอบรมระดับผู้บริหารชั้นสูง (Executive Training)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า นักวิชาการได้จัดแบ่งประเภทของการฝึกอบรมไว้หลายประเภท ทั้งการอบรมที่เกิดขึ้นภายในและภายนอกองค์กร การอบรมที่เน้นจากประสบการณ์การฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง และการอบรมที่มีการแบ่งระดับของพนักงานที่เข้ารับการฝึกอบรม สำหรับการอบรมในงานวิจัยนี้เป็นการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการทำงาน

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อผลิตกำลังคนระดับฝีมือที่มีสมรรถนะวิชาชีพ มีคุณธรรม

จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือผู้ประกอบการอาชีพได้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ตามความสนใจและโอกาสของตน ส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบัน สถานศึกษา หน่วยงานสถานประกอบการ และองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น และระดับชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มี 2 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาการโรงแรม และสาขาวิชาการท่องเที่ยว

สาขาวิชาการโรงแรม

ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรม จะต้องศึกษาจากหมวดวิชาต่าง ๆ รวมไม่น้อยกว่า 103 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาทักษะชีวิต	ไม่น้อยกว่า	22	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	71	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร (2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์)			

หมวดวิชาเลือกเสรี

วิชาชีพเลือก สาขาวิชาการโรงแรม มีรายวิชาดังนี้

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	ท-ป-น
2701-2101	สนทนาภาษาอังกฤษในงานโรงแรม	1-2-2
2701-2102	ภาษาอังกฤษสำหรับงานส่วนหน้าโรงแรม	1-2-2
2701-2103	ภาษาอังกฤษสำหรับงานแม่บ้านโรงแรม	1-2-2
2701-2104	ภาษาอังกฤษสำหรับงานครัวโรงแรม	1-2-2
2701-2105	ภาษาอังกฤษในงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม	1-2-2
2701-2106	การพัสดุโรงแรม	2-0-2
2701-2107	เอกสารงานโรงแรมการเขียนรายงาน	2-0-2
2701-2108	เบเกอรี่	2-2-3
2701-2109	แกะสลักผักและผลไม้	2-2-3

2701-2110	ศิลปะการจัดตกแต่งอาหาร	1-2-2
2701-2111	โภชนาการและอนามัยอาหาร	2-0-2
2701-2112	การจัดแสดงอาหาร	1-2-2
2701-2113	เครื่องดื่ມเพื่อสุขภาพ	1-2-2
2701-2114	เครื่องดื่ມเพื่อการค้า	1-2-2
2701-2115	อาหารเพื่อสุขภาพ	2-2-3
2701-2116	อาหารอาเซียน	2-2-3
2701-2117	อาหารไทย	2-2-3
2701-2118	งานชักรีด	1-2-2
2701-2119	คอมพิวเตอร์เพื่องานแม่บ้าน	1-2-2
2701-2120	การจัดดอกไม้	2-2-3
2701-2121	การจัดประชุม	2-2-3
2701-2122	การจัดตกแต่งสถานที่	2-2-3
2701-2123	การจัดนิทรรศการ	1-2-2
2701-2124	คอมพิวเตอร์งานส่วนหน้าโรงแรม	1-2-2

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 เป็นหลักสูตรหลังมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า ที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และ เพื่อยกระดับการศึกษาวิชาชีพของบุคคลให้สูงขึ้น สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนยึดโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ โดยเน้นการเรียนรู้สู่ การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับฝีมือ รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน ให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน ชุมชน สังคม และสามารถประกอบอาชีพอิสระได้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการ เรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ตามความสนใจ และโอกาสของตน ส่งเสริมให้มีการประสาน ความร่วมมือเพื่อจัดการศึกษา และพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบัน สถานศึกษา หน่วยงาน สถานประกอบการ และองค์กรต่างๆ ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น และระดับชาติ (สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2562 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
มี 2 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาการโรงแรม และสาขาวิชาการท่องเที่ยว

สาขาวิชาการโรงแรม

ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ประเภทวิชา
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรม จะต้องศึกษาจากหมวดวิชาต่าง ๆ รวมไม่น้อยกว่า
103 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาทักษะชีวิต	ไม่น้อยกว่า	22	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	71	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร (2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์)			

หมวดวิชาเลือกเสรี

วิชาชีพเลือก สาขาวิชาการโรงแรม มีรายวิชาดังนี้

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	ท-ป-น
20701-2101	สนทนาภาษาอังกฤษในงานโรงแรม	1-2-2
20701-2102	ภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพโรงแรม	1-2-2
20701-2103	เบเกอรี่	2-2-3
20701-2104	แกะสลักผักและผลไม้	2-2-3
20701-2105	ศิลปะการจัดตกแต่งอาหาร	1-2-2
20701-2106	โภชนาการและอนามัยอาหาร	2-0-2
20701-2107	เครื่องดื่มเชิงพาณิชย์	1-2-2
20701-2108	อาหารเพื่อสุขภาพ	2-2-3
20701-2109	งานซักรีด	1-2-2
20701-2110	คอมพิวเตอร์เพื่องานแม่บ้าน	1-2-2
20701-2111	คอมพิวเตอร์งานส่วนหน้าโรงแรม	1-2-2
20701-2112	การจัดดอกไม้	2-2-3
20701-2113	การจัดกิจกรรม MICE ในโรงแรม	2-2-3

จากการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 และหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาด้านวิชาชีพได้พัฒนาและ
ยกระดับการศึกษาวชิพของนักศึกษาให้สูงขึ้น และเป็นไปตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มาตรฐาน

การศึกษาแห่งชาติ และกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนยึดโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ โดยเน้นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับฝีมือ รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน ให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคน ของตลาดแรงงาน ชุมชน สังคม และสามารถประกอบอาชีพอิสระได้ โดยรูปแบบโครงสร้าง การศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 และ พุทธศักราช 2562 ประเภท วิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรม จะต้องศึกษาจากหมวดวิชาต่าง ๆ รวมไม่น้อยกว่า 103 หน่วยกิต แต่ข้อแตกต่างของหลักสูตรอยู่ที่หมวดวิชาเลือกเสรี ซึ่งหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ได้จัดรายวิชา การจัดตกแต่งสถานที่ ไว้ในหลักสูตร แต่หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ไม่ได้จัดรายวิชา การจัดตกแต่งสถานที่ ไว้ในหลักสูตร จึงเป็นสาเหตุให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการ ประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว เพื่อให้สอดคล้องกับ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ที่ส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือเพื่อจัด การศึกษาและพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบัน สถานศึกษา หน่วยงาน และสถานประกอบการ และองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น และระดับชาติ

การจัดตกแต่งสถานที่ด้วยผ้า

ความหมายของการประดับด้วยผ้า

การประดับด้วยผ้า หมายถึง การสร้างสรรค์รูปแบบของการจัดผูก การมัด การม้วน การพับ การซ้อน การบิดเกลียว การจับจีบ และการจับดอก เพื่อให้การประดับตกแต่งสถานที่ที่มี ความสวยงามมากขึ้น ซึ่งการผูกผ้าและการจับจีบผ้ามักใช้เป็นส่วนประกอบในการจัดตกแต่ง สถานที่จัดงานในโอกาสต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นงานพระราชพิธี งานพิธี หรืองานแนะนำสินค้า หรือการ จัดงานทางธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งรูปแบบของการผูกผ้าและการจับจีบผ้าจะมีลักษณะอย่างไรขึ้นอยู่กับ ลักษณะของงาน วัตถุประสงค์ของงาน โครงสร้างของสถานที่ที่จะตกแต่ง (รณรงค์ หมิติทอง, 2555 : 1)

สรุปความหมายของการประดับสถานที่ด้วยผ้า หมายถึง การสร้างสรรค์รูปแบบของผ้า ด้วยการนำผ้ามาจับจีบเป็นลวดลายต่าง ๆ เพื่อตกแต่งโต๊ะ และการนำผ้ามาผูกเป็นดอกไม้ ประกอบกับการจับจีบผูกเป็นเฟื้องและระย้าเพื่อประดับสถานที่

เครื่องมือและอุปกรณ์การประดับด้วยผ้า

รัชนิวรรณ เฟื่องปรีชา และสันธนิย์ นิยาโส (2554 : 6 - 8) กล่าวว่า เครื่องมือและอุปกรณ์ ในการผูกมิดังนี้

1. กรรไกร มีหลายชนิด ในเล่มนี้ใช้ 2 แบบ คือ กรรไกรที่ใช้สำหรับตัดผ้า และกรรไกรที่ใช้สำหรับตัดเชือก

2. เชือกหรือลวดงานผูกผ้าสามารถเลือกใช้เชือกได้ทุกชนิด ส่วนลวดเลือกใช้นขนาดเล็กหรือขนาดที่สามารถปิดงอได้ง่าย ใช้สำหรับมัดดอกไม้เป็นช่อ หรือมัดผ้าให้ติดกับตะปู ก่อนใช้ควรตัดเป็นเส้นขามตามขนาดที่ต้องการแล้วมัดรวมกันไว้เพื่อสะดวกในการหยิบใช้

3. คีมตัดลวด เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับตัดลวดและจับลวดบิดพันเป็นเกลียว

4. ตะปู ใช้ 2 ชนิด คือ ตะปูสำหรับตอกบนพื้นไม้และตอกบนพื้นคอนกรีตเพื่อใช้เป็นตัวยึดผ้าให้ติดกับโครงต่าง ๆ ที่ต้องการ ขนาดที่เลือกใช้ คือ 1.5 นิ้ว หรือ 2 นิ้ว

5. ค้อน ใช้สำหรับตอกตะปูให้ติดกับผนัง

6. ตลับเมตร หรือสายวัด ใช้สำหรับวัดความยาวของโครงสร้างและความยาวของผ้า

7. เข็มหมุด ใช้สำหรับยึดชิ้นงานที่ทำสำเร็จ เช่น ส่วนของดอกไม้ให้ติดกับอุปกรณ์อื่นหรือเพื่อยึดผ้าให้ติดกับที่เพื่อความสวยงาม

8. ผ้า เป็นอุปกรณ์หลักในงานผูกผ้า ซึ่งมีเนื้อผ้าหลายชนิดหลายแบบหลากหลายสีให้เลือกใช้ ผู้ปฏิบัติควรเลือกใช้ผ้าให้เหมาะสมกับงานและโอกาส หลังจากใช้เสร็จแล้วควรม้วนเก็บให้เรียบร้อยทุกครั้ง เพื่อช่วยไม่ให้ผ้ายับและสะดวกสำหรับการใช้ครั้งต่อ ๆ ไป

จริยา เดชกฤษ (2554 : 6 - 7) กล่าวว่า วัสดุอุปกรณ์และผ้าที่ใช้ในการจับจีบ ดังนี้

1. เข็มหมุด
2. เชือกฟาง
3. ผ้าชนิดต่าง ๆ
4. ผ้าลูกไม้
5. ผ้าแก้ว
6. ผ้าตาด
7. ผ้าลายไทย

พงษ์พันธุ์ บุญสอน และเพ็ชร หอมหวาน (2556 : 6 - 7) กล่าวว่า วัสดุอุปกรณ์การผูกผ้าจับดอกไม้ดังนี้

1. เข็มหมุด ควรเลือกสีเดียวกันกับสีของเนื้อผ้า หากไม่มีใช้สีขาวจะดูเรียบร้อยกว่าใช้สีที่ตัดกัน

2. กรรไกรตัดผ้า

3. ลวด ควรใช้เบอร์ 7

4. คีมตัดลวด
5. ค้อน
6. ตะปู
7. เทปกาว
8. ผ้า ใต้แก่ ผ้าชีฟอง ผ้าม่าน ผ้าซับใน ผ้าแก้ว ผ้ามืด และผ้าคั่นทอง
9. อุปกรณ์เพิ่มเติม ใต้แก่ ตะปูเปิด ตลับเมตร แม็กยิง ลูกแม็ก เชือกไนลอน และเชือกฟาง

แสดงอรุณ เชื้อวงษ์บุญ (2556 : 5 - 6) กล่าวว่า วัสดุและอุปกรณ์ในการจับจีบนุ่งกระโปรงโต๊ะ

1. โต๊ะ (Table) โต๊ะที่นิยมใช้กันทั่วไปมีอยู่ 3 แบบ คือ โต๊ะกลม โต๊ะสี่เหลี่ยมจัตุรัส โต๊ะสี่เหลี่ยมผืนผ้า ในการจัดแต่ละครั้งสามารถใช้โต๊ะแบบใดแบบหนึ่งหรือจะนำมาใช้สามแบบพร้อมกันได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปลายปัจจัย เช่น บรรยากาศของงาน สภาพห้องหรือสถานที่จัดงาน โต๊ะที่นิยมนำมาใช้ในการจัดงานมีขนาดต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 โต๊ะสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดกว้างและยาว 76 ซม.
- 1.2 โต๊ะสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดกว้างและยาว 1 เมตร
- 1.3 โต๊ะกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 เมตร
- 1.4 โต๊ะกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.52 เมตร
- 1.5 โต๊ะสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 76 ซม. ยาว 1.37 เมตร

สำหรับส่วนสูงของโต๊ะทุกแบบควรเลือกสูงเท่ากันเพื่อใช้สำหรับนำมาตั้งต่อกันได้สะดวก เมื่อต้องการใช้พื้นที่กว้างขึ้น

2. ผ้าปูโต๊ะ (Table Linen/ Table Cloth) ผ้าปูโต๊ะมักจะเป็นผ้าหรือทำจากวัสดุอื่นๆ ที่มีคุณสมบัติใช้ได้เหมือนผ้า

3. ผ้าสำหรับนุ่งกระโปรง โต๊ะหรือผ้าติดขอบโต๊ะ (Skirt)

4. เข็มหมุดมีหัว เป็นเข็มหมุดตัวยาวมีหัวหมุดสีขาวหรือสีอื่น ๆ ตามต้องการ เพื่อให้กลืนหรือเข้ากับสีของผ้าที่นำมานุ่งรอบกระโปรงโต๊ะ

5. วัสดุประกอบอื่น ๆ เป็นวัสดุต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบในการตกแต่งผ้าที่นุ่งกระโปรงโต๊ะให้สวยงามขึ้น เช่น ผ้าลูกไม้ ลวด ดอกไม้ ใบไม้ ฯลฯ

สรุปว่าเครื่องมือและอุปกรณ์ในการจัดผ้า ประกอบด้วย ผ้าชนิดต่าง ๆ เข็มหมุด เชือกหรือลวด กรรไกร ค้อน ตะปู คีมตัดลวด ตลับเมตรหรือสายวัด และอุปกรณ์ตกแต่งตามต้องการ

การเลือกผ้าที่ใช้ในการจัดผ้าประดับโต๊ะ

ชนกฤษ แยมประยูร (2552 : 5) กล่าวว่า ปัจจุบันมีผ้าที่ผลิตออกมามากมาย ทั้งผ้าธรรมชาติ และผ้าใยสังเคราะห์ การเลือกผ้าที่จะนำมาใช้ในการจัดผ้าประดับโต๊ะ ควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ควรเลือกใช้ผ้าที่มีน้ำหนักมากปูด้านบนบน โต๊ะ เพื่อจะได้ถ่วงน้ำหนักของผ้าที่จับทำระบาย
  2. ผ้าที่จะนำมาใช้ควรเลือกสีให้มีความเหมาะสมกับโอกาสที่จะนำไปใช้ เช่น งานแต่งงาน งานบุญ หรืองานพิธีการต่าง ๆ
  3. ความยาวของผ้าควรมีความพอดีกับโต๊ะ เมื่อวัดรอบโต๊ะแล้วสามารถคำนวณความยาวของผ้าที่จะนำมาใช้ได้ ดังนี้ (ความยาวรอบโต๊ะ x 2.5 เท่า = ความยาวของผ้า)
  4. ผ้าที่นำมาใช้ควรมีความพลิ้ว เมื่อเวลาจับระบายจะได้ผ้าที่มีน้ำหนักพลิ้วที่สวยงาม
  5. หลังจากการใช้งาน ควรทำสะอาดผ้าทุกครั้ง จะทำให้สามารถใช้ผ้านั้นได้นาน
  6. ลวดลายของผ้า ควรมีความเหมาะสม และกลมกลืนกับผ้าสีพื้นที่จะนำมาปูโต๊ะ
- แสงอรุณ เชื้อวงษ์บุญ (2556 : 6) กล่าวว่า ผ้าที่จะนำมาใช้ควรเลือกสีให้มีความเหมาะสมกับโอกาสที่จะนำมาใช้

ผ้าปูโต๊ะที่ใช้ในงานเลี้ยงที่เป็นพิธี นิยมสีขาว สีครีม และใช้ผ้าลินินในปัจจุบัน นอกจากนี้สีดังกล่าวแล้วยังเลือกใช้สีที่ตัดกับถ้วยชามที่จัดหรือสีที่กลมกลืนกันขึ้นอยู่กับผู้ใช้ ส่วนใหญ่นิยมใช้สีเทาเงิน สีเทาไข่มุก สีสดใส ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับงานเลี้ยงว่าเป็นพิธีมากน้อยแค่ไหน ในบางแห่งนิยมผ้าลูกไม้ ผ้าลวดลายสวยงาม เช่น ผ้าลูกไม้สีชมพู สีเทาไข่มุก ผ้าปูโต๊ะสำหรับใช้ในการปูในงานเลี้ยงเป็นพิธี

ผ้าปูโต๊ะที่ใช้ในงานเลี้ยงแบบไม่เป็นพิธี จะเป็นลวดลายเลือกได้ตามชอบ เช่น ลวดลายดอกไม้เป็นช่อดอกไม้ พื้นสีต่าง ๆ ควรจะเลือกใช้ลวดลายและสีอะไร ต้องให้เข้ากับภาชนะที่ใช้จัด และแบบของการจัดเลี้ยงเป็นสำคัญ ผ้าปูโต๊ะมีหลายแบบ เช่น กลม สีเหลี่ยมผืนผ้า รูปรี ทั้งนี้จะใช้แบบใดต้องดูรูปร่างของโต๊ะว่าโต๊ะเป็นรูปใด

ผ้าปูโต๊ะที่มีจำหน่ายในปัจจุบันมีขนาดต่าง ๆ ดังนี้

1. ขนาดกว้าง 70 นิ้ว ยาว 90 นิ้ว
2. ขนาดกว้าง 72 นิ้ว ยาว 108 นิ้ว
3. ขนาดกว้าง 72 นิ้ว ยาว 126 นิ้ว
4. แบบวงกลม มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 64 - 70 นิ้ว

ผ้าสำหรับนุ่งกระโปรงโต๊ะ หรือผ้าติดขอบโต๊ะ (Skirt) ผ้านุ่งกระโปรงโต๊ะจะนิยมติดในงานพระราชพิธี หรืองานเลี้ยงแบบเป็นพิธีการหรือประเภท แกรนด์ ดินเนอร์ ผ้านุ่งกระโปรงโต๊ะ

จะต้องมีความสูงเท่ากับโตะ การนุ่งกระโปรงโตะ โดยการปูผ้าปูโตะก่อนแล้วเย็บผ้านุ่งกระโปรงโตะ ติดกับผ้าปูโตะด้วยเข็มหมุดมีหัว โดยจับจีบให้สวยงามตามต้องการ แต่ต้องจัดผ้านุ่งกระโปรงโตะ สูงจากพื้นขึ้นมาประมาณ 1 นิ้ว (ถ้าห้อยติดหรือละพื้นจะไม่สวยงาม) ปัจจุบันมีเย็บสำเร็จจำหน่าย มากมาย ผ้าสำหรับนุ่งกระโปรงโตะควรเลือกผ้าที่มีน้ำหนักและทิ้งตัวดี เพื่อให้จับพลีวทิ้งน้ำหนัก ลงข้างโตะและเลือกผ้าพื้นที่มีสีต่าง ๆ ตามต้องการ แต่ต้องเข้ากับบรรยากาศของห้อง และบรรยากาศของงานนั้น หรือบางงานอาจใช้ผ้าที่มีลวดลายสวยงามได้ตามต้องการแต่ควรให้ เหมาะสมกับงานเช่นเดียวกัน

ลายพื้นฐานจับจีบรอบโตะ

พงษ์พันธุ์ บุญสอน และเพียร หอมหวาน (2556 : 8 - 10) ได้อธิบายขั้นตอนการทำไว้ดังนี้

1. จับผ้าเริ่มต้นที่ขอบบนของโตะ ให้เว้นจากมุมโตะประมาณ 1 คืบ
2. จากนั้นให้ปักเข็มหมุดลงไป
3. จับผ้าย้อนไปที่มุมโตะเพื่อปิดช่วงต่อผ้า
4. จากนั้นให้ปักเข็มหมุดลงไป
5. แล้วจับผ้าย้อนกลับมาที่เดิมอีกครั้ง
6. ระยะเวลาตรงกลางระหว่าง A B กดให้ทรงตัวด้วยหัวแม่มือ
7. จากนั้นปักเข็มหมุดลงไป
8. เมื่อปักเข้าไปแล้วให้สวนเข็มหมุดลงมาด้านล่าง
9. จับผ้าย้อนกลับมาที่มุมโตะอีกครั้ง
10. จับผ้าดึงตรง ๆ ตรงมุมฉากของโตะให้ดึงพอประมาณ
11. แล้วให้ปักหัวเข็มหมุดลงมาอีกครั้ง
12. จับผ้าย้อนกลับมาตรงปักหมุดที่อยู่กึ่งกลางแล้วปักเข็มหมุดลงไป
13. ปักเข็มหมุดลงไปแล้วให้หัวเข็มหมุดอยู่คู่กัน
14. ใช้นิ้ววัดระยะห่างของผ้าให้เท่ากัน
15. แล้วให้ปักเข็มหมุดลงไป
16. ทำซ้ำไปเรื่อย ๆ จนรอบโตะ

ลายผีเสื้อ

จริยา เศษกุญชร (2554 : 18 - 20) ได้อธิบายขั้นตอนการทำไว้ดังนี้

1. นำผ้าสีขาวมาคลุมโตะ คึงผ้าให้เรียบตึงแล้วพับผ้าส่วนที่เกินเข้ามาและกลัด ด้วยเข็มหมุดให้เรียบร้อย จากนั้นเริ่มทำลายโดยการนำผ้าอีกผืนมาพับให้มีความยาวเท่ากับ ความสูงของโตะ และให้ผ้าที่เหลือทิ้งชายอยู่ด้านนอก กลัดปลายผ้าติดขอบโตะด้วยเข็มหมุดเป็นจุดเริ่มต้น

2. ดึงผ้าลากไปยังจุดต่อไป แล้วจับผ้าพันทบกันให้มีความยาวประมาณ 4 นิ้ว แล้วกลัดติดกับขอบโต๊ะ

3. จับผ้าทับทบกันตามขั้นตอนที่ 2 รอบโต๊ะ โดยเว้นระยะห่างระหว่างลายเท่า ๆ กัน

4. กางผ้าที่พับทบไว้ให้มีลักษณะแบนราบขนานกับขอบโต๊ะ โดยกึ่งกลางของผ้าอยู่ตรงส่วนกลาง จากนั้นกลัดเข็มหมุดที่มุมผ้าทั้ง 2 ด้านติดกับขอบโต๊ะ

5. ทำซ้ำตามขั้นตอนที่ 4 กับผ้าที่พับทบไว้ทั้งหมดแล้วค่อย ๆ จับจีบชายผ้าด้านล่างขึ้นมาทีละน้อยจนถึงขอบผ้าด้านบนสุด แล้วใช้เข็มหมุดกลัดผ้าที่จับจีบขึ้นมาให้ติดกัน จะได้ลายที่มีลักษณะคล้ายผีเสื้อ

6. จัดตกแต่งให้สวยงาม

ลายโบ

จริยา เศษกุญชร (2554 : 35 - 37) ได้อธิบายขั้นตอนการทำไว้ดังนี้

1. นำผ้าสีขาวมาคลุมโต๊ะ โดยให้ชายผ้าทั้ง 4 ด้านยาวเท่ากับความสูงของโต๊ะ ดึงให้เรียบตึงแล้วเก็บผ้าส่วนเกินให้เรียบร้อย

2. เริ่มทำลายโดยการนำผ้าสีเขียวมาพับให้มีความยาวเท่ากับความสูงของโต๊ะ โดยให้ด้านที่มีความมันวาวอยู่ด้านนอก จากนั้นกลัดปลายผ้าด้วยเข็มหมุดติดกับขอบโต๊ะเป็นจุดเริ่มต้น

3. ดึงผ้าให้ตึงไปยังจุดต่อไปประมาณ 4 นิ้ว แล้วกลัดติดกับขอบโต๊ะ

4. จับผ้าพับทบกันความยาวประมาณ 10 นิ้ว แล้วกลัดเข็มหมุดติดกับขอบโต๊ะ

5. ทำซ้ำตามขั้นตอนที่ 3 - 4 โดยรอบขอบโต๊ะ เพื่อความสวยงามควรเว้นระยะห่างระหว่างจุดเท่า ๆ กัน

6. ค่อย ๆ จับจีบชายผ้าด้านล่างขึ้นมาทีละน้อย

7. เมื่อจับจีบขึ้นมาจนถึงมุมผ้าด้านบนแล้วใช้เข็มหมุดกลัดให้ติดกัน

8. ทำซ้ำตามขั้นตอนที่ 6 - 7 กับผ้าที่พับทบไว้โดยรอบโต๊ะ

9. จัดตกแต่งลายให้สวยงาม

ลายเฟื่อง

จริยา เศษกุญชร (2554 : 56 - 58) ได้อธิบายขั้นตอนการทำไว้ดังนี้

1. นำผ้าสีขาวมาคลุมโต๊ะแล้วเก็บผ้าส่วนเกินให้เรียบร้อย จากนั้นใช้เข็มหมุด 2 ตัวเสียบขัดกันที่มุมผ้า เตรียมผ้าไว้สำหรับผูกผ้า

2. เริ่มทำลายโดยการนำผ้าสีที่ 2 มารวบชายผ้าด้านหนึ่งเข้าหากันแล้วมัดเชือกให้แน่นนำไปผูกติดกับเข็มหมุดในข้อ 1

3. ดึงผ้าให้ตึงแล้วค่อย ๆ จับจีบผ้าจากด้านซ้ายขวาเข้าหากัน

4. พับผ้าให้เป็นสันทบยาวประมาณ 10 นิ้ว มัดเชือกแล้วผูกติดตรงตำแหน่งเดิมอีกครั้ง
5. ใช้มือซ้ายค่อย ๆ จับจีบชายผ้าด้านล่างขึ้นมา โดยให้ชายผ้าส่วนกลางทั้งตัวให้มีลักษณะคล้ายแดงโมผ้าซีก
6. รวบชายผ้าขึ้นมาจนสุด จัดผ้าให้มีความโค้งมนสวยงามแล้วมัดให้แน่น จากนั้นทำซ้ำตามขั้นตอนที่ 3 - 4 แล้วใช้เข็มหมุดกลัดติดกับขอบโต๊ะเป็นจุดที่ 2
7. ทำซ้ำตามขั้นตอนที่ 3 - 6 โดยรอบขอบโต๊ะ
8. คลี่ผ้าที่พับทบไว้ออกในลักษณะซิกแซ็กแล้วดึงให้ปลายผ้าทั้ง 2 ด้านมาชนกันเป็นวงกลม แล้วจัดตกแต่งให้สวยงาม

ลายลับประรด

จริยา เดชกฤษกร (2554 : 67 - 70) ได้อธิบายขั้นตอนการทำไว้ดังนี้

1. นำผ้าสีขาวมาคลุมโต๊ะแล้วเก็บผ้าส่วนเกินให้เรียบร้อย จากนั้นนำผ้าอีกผืนมาพับให้มีความยาวเท่ากับความสูงของโต๊ะ กลัดปลายผ้าติดกับขอบโต๊ะเป็นจุดเริ่มต้น
2. ดึงผ้าให้ตึงขนานไปกับขอบโต๊ะ ความยาวประมาณ 8 นิ้ว แล้วกลัดให้ติดขอบโต๊ะเป็นจุดที่ 2 จับผ้าพับทบกันความยาวประมาณ 3 นิ้ว แล้วกลัดให้ติดกับขอบโต๊ะเป็นกลีบที่ 1
3. ทำเช่นเดียวกับกลีบที่ 1 ให้ได้จำนวนกลีบทั้งหมด 3 กลีบ
4. ดึงผ้าให้ตึงขนานไปกับขอบโต๊ะความยาวประมาณ 4 นิ้ว แล้วกลัดติดกับขอบโต๊ะ
5. จับผ้าพับทบกันให้ได้จำนวน 3 กลีบ เช่นเดิมแล้วกลัดติดกับขอบโต๊ะ
6. ทำซ้ำขั้นตอนที่ 4 - 5 โดยรอบขอบโต๊ะ จากนั้นกดปลายแหลมของแต่ละกลีบซ้อนไว้ด้านใน แล้วตกแต่งกลีบให้สวยงาม
7. วัดความยาวผ้าจากด้านบนลงมาประมาณ 8 นิ้ว แล้วใช้เข็มหมุดกลัดทั้ง 3 กลีบให้ติดกันทำเช่นนี้ให้ครบทุกจุด
8. วัดความยาวผ้าต่อจากจุดเดิมลงมาประมาณ 3 นิ้ว จับกลีบด้านซ้ายและขวาประกบกันแล้วกลัดให้ติดกัน จากนั้นวัดความยาวต่อลงมาอีก 10 นิ้ว ใช้เข็มหมุดกลัดทั้ง 3 จีบให้ติดกันทำเช่นนี้ให้ครบทุกจุด
9. วัดความยาวผ้าต่อจากจุดเดิมลงมาประมาณ 3 นิ้ว แล้วจับกลีบด้านซ้ายและขวาประกบกันแล้วกลัดติดกันด้วยเข็มหมุด ทำเช่นนี้ให้ครบทุกจุด
10. วัดความยาวผ้าต่อจากจุดเดิมลงมาประมาณ 5 นิ้ว แล้วใช้เข็มหมุดกลัดทั้ง 3 กลีบให้ติดกัน จากนั้นวัดต่อลงมาอีกประมาณ 3 นิ้ว แล้วจับกลีบด้านซ้ายและขวาประกบกันแล้วกลัดด้วยเข็มหมุด ทำเช่นนี้ทุกจุดแล้วจัดตกแต่งลายให้สวยงาม

ลายต้นกล้วยไม้

จริยา เศษกุลชกร (2554 : 72 - 74) ได้อธิบายขั้นตอนการทำไว้ดังนี้

1. นำผ้าสีอ่อนมาปูโต๊ะ เก็บชายผ้าส่วนเกินเข้าด้านในแล้วกลัดเข็มหมุดให้เรียบร้อย จากนั้นเริ่มทำลายโดยการนำผ้าอีกผืนมาพับให้มีความยาวเท่ากับความสูงของโต๊ะ กลัดปลายผ้าติดกับขอบโต๊ะเป็นจุดเริ่มต้น
2. ดึงผ้าให้ตึงไปยังจุดที่ 2 แล้วกลัดติดกับขอบโต๊ะ
3. จับผ้าพับทบกันให้มีความยาวประมาณ 3 นิ้ว แล้วกลัดให้ติดกับขอบโต๊ะเป็นกลีบ ที่ 1
4. ทำเช่นเดียวกับกลีบที่ 1 ให้ได้จำนวนกลีบทั้งหมด 3 กลีบ เป็นลายตำแหน่งที่ 1 ทำเช่นนี้รอบขอบโต๊ะโดยให้แต่ละตำแหน่งห่างกันประมาณ 8 นิ้ว
5. กลดปลายแหลมของแต่ละกลีบซ่อนไว้ด้านใน แล้วตกแต่งกลีบให้สวยงาม
6. วัดความยาวผ้าจากด้านบนลงมาประมาณ 16 นิ้ว ใช้เข็มหมุดกลัดผ้าให้ติดกันทั้ง 3 กลีบ ทำเช่นนี้ให้ครบทุกจุด
7. วัดความยาวผ้าต่อจากจุดเดิมลงมาประมาณ 5 นิ้ว จับจีบด้านซ้ายและขวาประกบกัน แล้วกลัดกลีบให้ติดกันด้วยเข็มหมุด
8. ทำซ้ำตามขั้นตอนที่ 7 โดยรอบโต๊ะจากนั้นจักตกแต่งลายให้สวยงาม

ดอกตกแต่ง

ดอกตกแต่ง เป็นการจับจีบผ้าตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไป โดยแต่ละชั้นจะเพิ่มปริมาณของผ้าเข้าไปเพื่อเพิ่มขนาดให้กับดอกตกแต่ง มี 5 แบบ ดังนี้

1. ดอกชั้นเดียว 6 กลีบ
2. ดอกชั้นเดียว 7 กลีบ
3. ดอกชั้นเดียว 6 สี 7 กลีบ
4. ดอก 2 ชั้น 2 สี 7 กลีบ
5. ดอก 3 ชั้น 3 สี

รัชนิวรรณ เฟื่องปรีชา และสันธนี นียาโส (2554 : 19 - 40) ได้อธิบายขั้นตอนการทำไว้ดังนี้

1. ตอกตะปูตรึงบริเวณที่ต้องการตกแต่งด้วยการผูกผ้าเป็นจุด ๆ โดยเว้นระยะห่างระหว่างจุดเท่า ๆ กัน ตามความยาวที่ต้องการ จากนั้นเริ่มด้วยการนำผ้ามาจับจีบส่วนหน้ากว้างของผ้า โดยเริ่มจับจีบจากด้านขวาหาคึ่งกลางผ้า
2. จับจีบผ้าจากด้านซ้ายมือไปจนจดกับด้านขวามือที่กึ่งกลางผ้า

3. ใช้เชือกผูกส่วนปลายผ้าให้แน่น แล้วนำไปผูกกับตะปูตรงบริเวณที่ต้องการตกแต่ง
อีกครั้ง

4. ดึงผ้าให้ตึงแล้วค่อย ๆ จับจีบผ้ารวบเข้าหากัน
5. พับผ้าให้เป็นสันทบ ความยาวตามต้องการ จากนั้นผูกติดกับตะปูด้าม
6. ค่อย ๆ คลี่จีบที่ทำไว้ออกเป็นกลีบดอกโดยการดึงผ้าในลักษณะซิกแซ็กไปมา
7. ดึงให้ปลายผ้าทั้ง 2 ด้านมาชนกันเป็นวงกลม
8. จัดตกแต่งให้สวยงาม

1. ลายดอกชั้นเดียว 6 กลีบ มีวิธีทำดังนี้

1.1 ตัดเชือกฟางยาวประมาณ 16 นิ้ว นำมามัดชายผ้าให้แน่นโดยให้ปลายเชือก
ทั้ง 2 ด้านยาวเท่ากัน

1.2 ทำกลีบดอกที่ 1 โดยพับทบผ้าให้มีความยาวประมาณ 6 นิ้ว มัดด้วยเชือกให้แน่น

1.3 ทำซ้ำตามขั้นตอนที่ 2 ให้ได้กลีบดอกจำนวน 6 กลีบ

1.4 จัดเรียงกลีบให้เข้ากัน

1.5 มัดกลีบทั้ง 6 ให้เป็นวงกลม

1.6 คลี่กลีบดอกที่ 1 โดยการดึงผ้าซิกแซ็กไปมาจนหมดกลีบ

1.7 คลี่กลีบดอกที่ 2 ในลักษณะเดียวกับกลีบที่ 1

1.8 คลี่กลีบดอกที่เหลือเช่นเดียวกับกลีบดอกที่ 1 และ 2 จากนั้นดึงตกแต่งกลีบดอก
ให้ได้รูปทรงสวยงาม ใช้สำหรับตกแต่งเฟื้องและระย้าเพื่อเพิ่มความสวยงาม

2. ลายดอกชั้นเดียว 7 กลีบ มีวิธีทำดังนี้

2.1 ตัดเชือกฟางยาวประมาณ 16 นิ้ว นำมามัดชายผ้าให้แน่นโดยให้ปลายเชือก
ทั้ง 2 ด้านยาวเท่ากัน

2.2 ทำกลีบดอกที่ 1 โดยพับทบผ้าให้มีความยาวประมาณ 6 นิ้ว มัดด้วยเชือกให้แน่น

2.3 ทำซ้ำตามขั้นตอนที่ 2 ให้ได้กลีบดอกจำนวน 7 กลีบ

2.4 จัดเรียงกลีบให้เข้าที่

2.5 มัดกลีบทั้ง 7 ให้เป็นวงกลม โดยยกกลีบดอกไว้ด้านบน (ตรงกลาง) 1 กลีบ

2.6 คลี่กลีบดอก โดยเริ่มจากกลีบที่อยู่ตรงกลางก่อน ดึงผ้าซิกแซ็กไปมาจนหมดกลีบ

2.7 ทำซ้ำขั้นตอนที่ 6 กับกลีบดอกอีก 6 กลีบ

2.8 ดึงกลีบดอกให้ตึงและมีรูปทรงสวยงาม ใช้สำหรับตกแต่งเฟื้องและระย้าเพื่อเพิ่ม
ความสวยงาม

3. ลายดอกชั้นเดียว 2 สี 6 กลีบ มีวิธีทำดังนี้

3.1 ตัดเชือกฟางยาวประมาณ 16 นิ้ว นำมามัดชายผ้าให้แน่น โดยให้ปลายเชือกทั้ง 2 ด้านยาวเท่ากัน

3.2 ทำกลีบดอกที่ 1 โดยพับทบผ้าให้มีความยาวประมาณ 6 นิ้ว มัดด้วยเชือกให้แน่น

3.3 ทำกลีบดอกที่ 2 ด้วยผ้าอีกสี ความยาวเท่ากับกลีบดอกแรก

3.4 ทำสลักสีกันจนได้ทั้งหมด 6 กลีบ จากนั้นจัดเรียงกลีบดอกให้เข้าที่

3.5 มัดให้เป็นวงกลมแล้วคลี่กลีบดอกทุกกลีบออกในลักษณะซิกแซ็กไปมา จากนั้นดึงให้ตึงแล้วจัดรูปทรงให้สวยงาม

4. ลายดอก 2 ชั้น 2 สี 7 กลีบ มีวิธีทำดังนี้

4.1 ตัดเชือกฟางยาวประมาณ 16 นิ้ว นำมามัดชายผ้าทั้ง 2 สีเข้าด้วยกันให้แน่น โดยให้ปลายเชือกทั้ง 2 ด้านยาวเท่ากัน

4.2 ทำกลีบดอกที่ 1 จำนวน 2 กลีบ โดยพับทบผ้าให้มีความยาวประมาณ 6 นิ้ว แล้วมัดด้วยเชือกให้แน่น

4.3 ทำกลีบดอกชั้นที่ 2 ด้วยผ้าอีกสี ความยาวเท่ากับกลีบดอกที่ 1

4.4 ทำกลีบดอกชั้นที่ 2 จนครบ 7 กลีบ จัดเรียงให้เข้าที่แล้วมัดให้เป็นวงกลม จะได้กลีบดอกชั้นที่ 1 จำนวน 2 กลีบ และกลีบดอกชั้นที่ 2 จำนวน 7 กลีบ

4.5 คลี่กลีบดอกในลักษณะซิกแซ็กไปมา โดยเริ่มจากกลีบดอกชั้นที่ 1 จากนั้นจึงคลี่กลีบดอกชั้นที่ 2 ให้หมดทุกกลีบ

4.6 ตกแต่งกลีบดอกให้ได้รูปทรงสวยงาม

5. ลายดอก 3 ชั้น 3 สี มีวิธีทำดังนี้

5.1 ตัดเชือกฟางยาวประมาณ 16 นิ้ว นำมามัดชายผ้าทั้ง 3 สีเข้าด้วยกันให้แน่น โดยให้ปลายเชือกทั้ง 2 ด้านยาวเท่ากัน

5.2 ทำกลีบดอกที่ 1 โดยพับทบผ้าสีที่ 1 ให้มีความยาวประมาณ 6 นิ้ว แล้วมัดด้วยเชือกให้แน่น

5.3 ทำกลีบดอกชั้นที่ 2 โดยพับทบผ้าสีที่ 2 ให้มีความยาวประมาณ 6 นิ้ว แล้วมัดด้วยเชือกให้แน่น

5.4 ทำกลีบดอกด้วยผ้าสีที่ 2 ให้ได้จำนวน 5 กลีบ

5.5 จัดเรียงกลีบให้เข้าที่

5.6 มัดกลีบทั้งหมดเป็นวงกลม โดยจัดให้กลีบดอกที่ 1 อยู่ตรงกลาง ส่วนกลีบดอกที่เหลืออีก 5 กลีบ อยู่รอบนอกเป็นชั้นที่ 2

5.7 ทำกลีบดอกชั้นที่ 3 โดยพับทบผ้าชั้นที่ 3 ให้มีความยาวประมาณ 6 นิ้ว แล้วมัดด้วยเชือกให้แน่น

5.8 ทำจนครบ 7 กลีบ แล้วจัดเรียงกลีบให้เข้าที่

5.9 มัดกลีบให้เป็นวงกลมเป็นชั้นที่ 3 จะได้กลีบดอกชั้นที่ 1 จำนวน 1 กลีบ กลีบดอกชั้นที่ 2 จำนวน 5 กลีบ และกลีบดอกชั้นที่ 3 จำนวน 7 กลีบ

5.10 คลี่กลีบดอกในลักษณะซิกแซกไปมาจนหมดผ้า โดยเริ่มจากกลีบดอกชั้นที่ 1 จากนั้นจึงคลี่กลีบอื่น ๆ ต่อไป ตามลำดับ แล้วตกแต่งกลีบดอกให้ได้รูปทรงสวยงาม

ลายระย้า

ลายระย้า เป็นการผูกผ้าที่มีลักษณะเป็นพวงพุ่ม จับจีบให้เป็นภู โดยทิ้งชายด้านล่างให้แผ่ออก จะอยู่ภายใต้ดอกหรือเฟือง มี 2 แบบ ดังนี้

1. ลายระย้าสี่เหลี่ยมหลายชั้น

2. ลายระย้า 2 สี หลายชั้น

รชนีวรรณ เพ็งปรีชา และสันธนิย์ นียาโส (2554 : 19 - 40) ได้อธิบายขั้นตอนการทำไว้ดังนี้

1. ตอกตะปูตรงบริเวณที่ต้องการตกแต่งด้วยการผูกผ้าเป็นจุดๆ โดยเว้นระยะห่างระหว่างจุดเท่า ๆ กัน จากนั้นเริ่มด้วยการนำผ้ามาจับจีบส่วนหน้ากว้างของผ้า โดยเริ่มจับจีบจากด้านขวา หากึ่งกลางแล้วใช้เชือกผูกส่วนปลายให้แน่น

2. นำไปผูกติดกับตะปูตรงบริเวณที่ต้องการตกแต่ง ดึงผ้าให้ตึงแล้วจับจีบผ้าจากด้านซ้าย ขวาเข้าหากัน

3. พับผ้าให้เป็นสันทบ ความยาวตามต้องการ จากนั้นผูกติดกับตะปูตัวเดิม

4. ทำระย้าซ่อที่ 2 โดยเริ่มจากการจับจีบผ้าจากด้านซ้ายขวาเข้าหากันเช่นเดียวกับซ่อที่ 1

5. พับผ้าให้เป็นสันทบ โดยให้มีความยาวลดหลั่นกับซ่อแรกตามต้องการ จากนั้นนำผ้าซ่อที่ 2 ไปผูกติดกับตะปู

6. ค่อย ๆ คลี่ปลายผ้าซ่อที่ 1 ออกแล้วดึงตกแต่งให้สวยงาม

7. ค่อย ๆ คลี่ปลายผ้าซ่อที่ 2 ออกแล้วดึงตกแต่งให้สวยงาม

1. ลายระย้าสี่เหลี่ยมหลายชั้น มีวิธีทำดังนี้

1.1 ตอกตะปูตรงบริเวณที่ต้องการตกแต่งด้วยการผูกผ้าเป็นจุด ๆ โดยเว้นระยะห่างระหว่างจุดเท่า ๆ กัน ตามระย้าที่ต้องการ

1.2 ตัดเชือกขามประมาณ 1 ฟุต เท่าจำนวนตะปูแล้วนำไปมัดติดกับตะปูตามจุดต่าง ๆ โดยให้ปลายเชือกทั้ง 2 ด้านยาวเท่ากัน

- 1.3 มัดชายผ้าติดกับตะปั่วตัวที่ 1 (นับจากล่างขึ้นบน)
- 1.4 ดึงผ้าให้ตึงแล้วจับจีบรวบผ้าเข้าหากัน
- 1.5 พับผ้าให้เป็นสันทบ ความยาวตามต้องการ นำไปผูกกับตะปั่วตัวเดิมทำเป็นระย้า
- ชั้นที่ 1
- 1.6 ดึงผ้าไปผูกกับตะปั่วตัวที่ 2 มัดให้แน่นแล้วทำซ้ำตามขั้นตอนที่ 4 และ 5 เป็นระย้า
- ชั้นที่ 2
- 1.7 ดึงผ้าไปผูกกับตะปั่วตัวต่อไปแล้วมัดให้แน่น ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนถึงจุดที่เป็นมุม
- 1.8 จับผ้าทำเฟื่องไปมัดติดกับตะปั่วที่อยู่อีกมุมหนึ่งให้แน่น จากนั้นดึงผ้าลงมามัดกับตะปั่วที่อยู่ถัดลงมาแล้วมัดทบผ้าทำเป็นระย้า ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ ตามความยาวที่ต้องการ
- 1.9 คลี่ผ้าโดยเริ่มจากชั้นบนลงล่าง แล้วดึงตกแต่งให้สวยงาม
2. ลายระย้า 2 สี หลายชั้น มีวิธีทำดังนี้
- 2.1 ตอกตะปั่วเป็นจุด ๆ โดยเว้นระยะห่างระหว่างจุดเท่า ๆ กัน ตามจำนวนระย้าที่ต้องการ
- 2.2 ตัดเชือกยาวประมาณ 1 ฟุต เท่าจำนวนตะปั่วแล้วนำไปมัดติดกับตะปั่วตามจุดต่าง ๆ โดยให้ปลายเชือกทั้ง 2 ด้านยาวเท่ากัน
- 2.3 มัดชายผ้าสีที่ 1 ติดกับตะปั่วตัวที่ 1 และมัดชายผ้าสีที่ 2 ติดกับตะปั่วตัวที่ 2 (นับจากล่างขึ้นบน)
- 2.4 ทำระย้าโดยเริ่มจากผ้าสีที่ 1 ดึงผ้าให้ตึงแล้วจับจีบรวบผ้าเข้าหากัน จากนั้นพับผ้าเป็นสันทบ ความยาวตามต้องการ แล้วมัดกับตะปั่วตัวเดิม เป็นระย้าชั้นที่ 1
- 2.5 จับผ้าสีที่ 2 ทำเป็นระย้าชั้นที่ 2 ตามขั้นตอนที่ 4 จากนั้นดึงผ้าสีที่ 1 จากตะปั่วตัวที่ 1 ไปมัดติดกับตะปั่วตัวที่ 3 แล้วทำเป็นระย้าชั้นต่อไป
- 2.6 ทำระย้าสลับสีกันไปเรื่อย ๆ จนถึงจุดที่เป็นมุม
- 2.7 จับผ้าสีที่ 2 ทำเฟื่องไปมัดติดกับตะปั่วที่อยู่อีกมุมหนึ่งให้แน่น
- 2.8 จับผ้าอีกสีหนึ่งทำเฟื่องซ้อนใต้ผ้าสีแรกไปมัดติดกับตะปั่วเดียวกันแล้วนำมามัดทบผ้าทำเป็นระย้า ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ ตามต้องการ
- 2.9 คลี่ผ้าโดยเริ่มจากชั้นบนลงล่าง แล้วดึงตกแต่งให้สวยงาม
- จากการศึกษาการจัดตกแต่งสถานที่ด้วยผ้า สรุปได้ว่า การจัดตกแต่งสถานที่ด้วยผ้าเป็นการสร้างสรรค์รูปแบบของการจัดผูก การมัด การม้วน การพับ การซ้อน การบิดเกลียว การจับจีบ และการจับดอก เพื่อให้การประดับตกแต่งสถานที่ที่มีความสวยงามมากขึ้น ซึ่งรูปแบบของการผูกผ้า และการจับจีบผ้าแต่ละลักษณะจะขึ้นอยู่กับลักษณะของงานและวัตถุประสงค์ โดยผู้วิจัยเลือกใช้ลาย

ในการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา การโรงแรมและการท่องเที่ยว คือ 1) ลายพื้นฐานจับจีบรอบโต๊ะ 2) ลายผีเสื้อ 3) ลายโบ 4) ลายเฟื่อง 5) ลายสับประรด 6) ลายต้นกล้วยไม้ 7) ดอกตกแต่ง และ 8) ลายระย้า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักการศึกษากล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

ไพศาล หวังพานิช (2543 : 137) สรุปไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะ และความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรม หรือจากการสอบ การวัดผลสัมฤทธิ์ จึงเป็นการตรวจสอบความสามารถ หรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าไร

ปราณี กองจินดา (2549 : 42) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถ หรือผลสำเร็จที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์ เรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และยังได้จำแนกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ตามลักษณะของวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2549 : 97) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องมือสำหรับครู ที่ใช้ในการตรวจสอบพฤติกรรม หรือผลการเรียนรู้ของผู้เรียน อันเนื่องมาจากการเรียนการสอนของครู ว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ หรือมีผลสัมฤทธิ์ในแต่ละรายวิชามากน้อยเพียงใด ผลการทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือ มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนของครู ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อุทุมพร จามรมาน (2549 : 15) ได้กล่าวถึงความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า เป็นเครื่องชี้ความสำเร็จในการจัดการศึกษาของหลักสูตรนั้น ๆ ซึ่งการจัดการศึกษาตามหลักสูตรต่าง ๆ มีความเกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงเป็นตัวชี้ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้อง

วารี รักหะบุตร (2552 : 53) ได้สรุปความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า เป็นผล ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดจากความรู้ ทักษะ และความสามารถในด้านต่าง ๆ ของ นักเรียน จนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้

จากความหมายต่าง ๆ ที่นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ไว้ สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ความสำเร็จ สมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จนผู้เรียนเกิดความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543 : 29 - 30) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อเป็นการตรวจสอบความสามารถของสมรรถภาพทางสมองของบุคคล ว่าเรียนแล้วรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถด้านใด มากน้อยเพียงใด เช่น พฤติกรรมการจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่ามากน้อยอยู่ระดับใด

แนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของผู้เรียน และประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้นำเสนอแนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแง่มุมต่าง ๆ ไว้ดังนี้

สมบูรณ์ ดันยะ (2545 : 19) ได้นำเสนอแนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. กำหนดสิ่งที่ประเมินและวัดได้ โดยต้องระบุให้ชัดเจนว่าจะประเมินในด้านใด
2. วางแผนการประเมินให้รัดกุม สะดวก ประหยัด และเป็นไปได้ โดยการวางแผนการเก็บข้อมูลว่าจะเก็บข้อมูลอะไร โดยวิธีการใด จึงจะได้ข้อมูลที่เที่ยงตรง และเชื่อมั่นได้
3. ควรใช้เทคนิคหลาย ๆ ด้าน ที่สามารถวัดให้ครอบคลุม ทั้งด้านความสามารถทางสติปัญญา ทักษะการนำความรู้ไปใช้ และเจตคติต่อวิชาที่เรียนรู้
4. เกณฑ์ที่ใช้ต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่วัด และจุดมุ่งหมายของการวัด
5. เลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ เครื่องมือนั้นต้องมีความเที่ยงตรง และมีความเชื่อมั่นในระดับสูง
6. เลือกใช้เทคนิคในการวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย และปราศจากความลำเอียง

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 77) ได้นำเสนอแนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การวัดต้องสอดคล้องกับตัวชี้วัด หรือผลการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข นักเรียนที่ไม่ผ่านตัวชี้วัด

2. มีขั้นตอนการวัดอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่เลือกใช้เครื่องมือให้เหมาะสม ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดำเนินการวัดผล และนำผลที่ได้ไปใช้ตัดสินผลการเรียน

จากข้อความหมายต่าง ๆ ที่นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ไว้ สรุปได้ว่า แนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะต้องกำหนดสิ่งที่ประเมิน วางแผนการประเมินว่าจะเก็บข้อมูลอะไร โดยวิธีใด ใช้เทคนิคหลาย ๆ ด้าน ที่สามารถวัดให้ครอบคลุม เกณฑ์ที่ใช้ต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่วัด เครื่องมือนั้นต้องมีความเที่ยงตรง และมีความเชื่อมั่น วัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและปราศจากความลำเอียง

ทักษะปฏิบัติ

ความหมายของทักษะปฏิบัติ

ทักษะการปฏิบัติ มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของทักษะปฏิบัติกิจกรรมไว้ดังนี้
 ปราโมทย์ จันทรเรือง (2547 : 41) ได้กล่าวไว้ว่า ความสามารถ หรือ ทักษะทางกาย
 จะเป็นการรับรู้ และตอบสนองด้านร่างกายอย่างคล่องแคล่ว เป็นกลไกที่เกิดขึ้นอย่างอัตโนมัติ

สุวิมล ว่องวาณิช (2547 : 1) กล่าวสรุปว่า การปฏิบัติงานนั้น ต้องอาศัยการประสาน
 สัมพันธ์ของอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย เพื่อทำงานให้เสร็จและเมื่อทำบ่อย ๆ จะเกิดความชำนาญ
 และเกิดการเรียนรู้

จากความหมายต่าง ๆ ที่นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ไว้ สรุปได้ว่า ทักษะการปฏิบัติ
 หมายถึง ความสามารถที่เกิดขึ้นเฉพาะในตัวของผู้เรียน ซึ่งได้ประสบการณ์จากหลักสูตรฝึกอบรม
 การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ และได้จากการปฏิบัติจนเกิดทักษะในการจัดตกแต่ง
 สถานที่ด้วยผ้าลายต่าง ๆ ได้อย่างชำนาญ รวดเร็ว และถูกต้อง

วิธีการสอนเพื่อให้เกิดทักษะปฏิบัติ

มาลินี จุฑะรพ (2539 : 133) กล่าวว่า การสอนเพื่อให้เกิดทักษะควรดำเนินการให้ครบ
 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ให้ความรู้ในการฝึกทักษะ เรื่องใดก็ตามผู้ฝึกจะต้องให้ความรู้ ทักษะที่จะฝึกนั้น
 มีขั้นตอนอย่างไร อาจจะใช้วิธีการบรรยาย สาธิต หรือให้คู่มือที่สน สไลด์ประกอบคำบรรยาย

ขั้นที่ 2 ให้ลงมือปฏิบัติในการฝึกทักษะ จะต้องให้ทั้งความรู้ และต้องให้ลงมือปฏิบัติจริง ๆ
 เพื่อให้เกิดความถูกต้อง และยืนยันว่าปฏิบัติได้จริง

ขั้นที่ 3 ให้ทดสอบความถูกต้องรวดเร็ว ในการฝึกปฏิบัติที่ดีจะต้องมีการทดสอบว่าทำได้
 ถูกต้องและรวดเร็วเพียงใด ผู้รับการฝึกทักษะมีความมั่นใจและสามารถปฏิบัติทักษะดังกล่าว
 ได้โดยอัตโนมัติ หรือไม่เพียงใด ถ้ากระทำได้ครบทั้ง 3 ขั้นตอน ก็เป็นที่ยืนยันได้ว่าบุคคล
 เกิดทักษะแล้ว

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544 : 88 - 89) ได้เสนอวิธีสอนเพื่อให้เกิดทักษะปฏิบัติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ทักษะปฏิบัติโดยต้องพิจารณาละเอียดละเอียดของทักษะนั้นออกมา
2. ตรวจสอบความสามารถเบื้องต้นที่เกี่ยวกับทักษะของผู้เรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด
 ให้ทดสอบการปฏิบัติเบื้องต้นต่าง ๆ ตามลำดับก่อนหลัง

3. จัดการฝึกหน่วยย่อยต่าง ๆ และฝึกหนักในหน่วยที่ขาดไป และอาจจะฝึกสิ่งที่เขา
 พอเป็นอยู่แล้วให้ชำนาญเต็มที่ และให้ความสนใจในสิ่งที่ยังไม่ชำนาญ

4. ขึ้นอธิบายและสาธิตทักษะ ให้ผู้เรียนแสดงทักษะทั้งหลายโดยการอธิบาย การแสดง ให้เห็นตัวอย่าง หรือให้ผู้เรียนคู่มือทัศน หรือจัดหาผู้เชี่ยวชาญแสดงให้ดูในขั้นต้น ไม่จำเป็นต้อง อธิบายกันมาก เช่น ใช้วีดิทัศน์ฉายภาพช้าประเภท (Slow Motion)

5. ขึ้นจัดการเพื่อการเรียน 3 ประการ คือ

5.1 จัดลำดับขั้นสิ่งเร้า และการตอบสนองให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง ตามลำดับ ก่อนหลัง สิ่งใดที่เกี่ยวข้องกันต้องจัดให้ติดต่อก่อน

5.2 การปฏิบัติต้องกำหนดเวลาของการปฏิบัติให้ดีจะใช้เวลาแต่ละครั้งนานเท่าใด

5.3 การทราบผลการปฏิบัตินั้นมี 2 อย่าง คือ ทราบจากคำบอกเล่าของครูผู้สอน และทราบผลโดยตนเอง

ทิสนา แจมมณี (2551 : 104 - 106) กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนที่เน้นด้านทักษะปฏิบัติ มียุทธวิธี 3 ยุทธวิธี เพื่อให้ผู้สอนได้เลือกใช้ให้เหมาะสมกับเงื่อนไขของสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้ง ได้ลำดับขั้นตอนในการดำเนินการที่เหมาะสมกับแต่ละยุทธวิธีด้วย มีรายละเอียดดังนี้

1. การสอนทฤษฎีก่อนสอนงานปฏิบัติ เป็นการสอนที่เหมาะสมสำหรับการสอนเนื้อหา ของงานปฏิบัติที่มีลักษณะซับซ้อนหรือเสี่ยงอันตราย และลักษณะของเนื้อหาสามารถแยกส่วน ภาคทฤษฎีและปฏิบัติได้อย่างชัดเจน ซึ่งมีการดำเนินการที่มีขั้นตอน ดังนี้ 1) ช้แนะนำ เป็นขั้นที่จะแนะนำ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เห็นคุณค่าในงานนั้น 2) ให้ความรู้ เป็นขั้นที่ให้ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่จะทำ ซึ่งครูจะสามารถใช้วิธีการใดๆ ก็ได้ แต่ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ซักถาม จนกระทั่งผู้เรียนเกิดความเข้าใจ 3) ช้ให้ฝึกปฏิบัติ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนลงมือทำงาน ซึ่งเริ่มจากการให้ผู้เรียนทำตาม หรือเลียนแบบ หรือให้ลองฝึกทดลองถูกต้องไป จึงให้ลองทำเอง โดยครู คอยสังเกต และให้ข้อมูลป้อนกลับเป็นระยะ จนกระทั่งทำได้อย่างถูกต้อง แล้วจึงให้ฝึกทำหลายๆ ครั้ง จนกระทั่งทำได้ชำนาญ 4) ช้ประเมินผลการเรียนรู้ เป็นขั้นที่ผู้สอนประเมินทักษะปฏิบัติ และ ลักษณะนิสัยในการทำงานของผู้เรียน 5) ช้ประเมินผลความคงทนของการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็ขั้น ที่ผู้สอนจะได้รู้ว่าการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้นมีความยั่งยืนหรือไม่ หากผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้ อย่างชำนาญ ผู้เรียนก็ควรจะจำสิ่งเรียนรู้ได้ดีและนาน

2. การสอนงานปฏิบัติ ก่อนสอนทฤษฎีเป็วิธีการสอนที่เหมาะสม สำหรับเนื้อหา งานปฏิบัติที่มีลักษณะไม่ซับซ้อน หรือเป็งานปฏิบัติที่ผู้เรียนเคยมีประสบการณ์มาบ้างแล้ว เป็งาน ที่มีอัตราการเสี่ยงอันตรายกับชีวิตน้อย ซึ่งมีการดำเนินการที่มีขั้นตอน ดังนี้ 1) ช้แนะนำ ปฏิบัติ เช่นเดียวกับข้อ 1 2) ช้ให้ผู้เรียนปฏิบัติและสังเกตการณ์ ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติงาน และมี การสังเกตการณ์ ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ มีการสังเกตการณ์ปฏิบัติ และจดบันทึกข้อมูลไว้ 3) ช้วิเคราะห์การปฏิบัติและสังเกตการณ์ ร่วมกันวิเคราะห์พฤติกรรมในการปฏิบัติและการ

อภิปรายผลการวิเคราะห์ 4) ชั้นเสริมความรู้ จากผลการวิเคราะห์และอภิปรายการปฏิบัติ ผู้สอนจะทราบว่า ควรเสริมความรู้อะไรให้แก่ผู้เรียน จึงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนในการปฏิบัติ 5) ชั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติงานใหม่ เมื่อรู้จุดบกพร่องและได้ความรู้เสริมที่จะใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่อง จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติงานใหม่อีกครั้ง 6) ชั้นประเมินผลการเรียนรู้ ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 1 7) ชั้นประเมินผลความคงทนของการเรียนรู้ ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 1

3. การสอนทฤษฎีและปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน เป็นการสอนที่เหมาะสมสำหรับบทเรียนที่มีลักษณะของเนื้อหาภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติที่ไม่สามารถแยกจากกันได้เด็ดขาด มีขั้นตอนดังนี้ 1) นำเนื้อหา 2) ชั้นให้ความรู้ ให้ปฏิบัติ และให้ข้อมูลย้อนกลับไปพร้อม ๆ กัน 3) ชั้นให้ปฏิบัติงานตามคำสั่ง 4) ชั้นประเมินผลการเรียนรู้ 5) ชั้นประเมินผลความคงทนของการเรียนรู้งานปฏิบัติ

สรุปได้ว่า วิธีการสอนที่ทำให้เกิดทักษะ ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์เนื้อหาโดยการเรียบเรียงเนื้อหานั้น ๆ จากง่ายไปยาก โดยจะต้องมีการอธิบายอย่างละเอียด และใช้วิธีการสาธิตอย่างช้า ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นขั้นตอนการทำงานอย่างละเอียด แล้วจึงให้ผู้เรียนได้ทดลองทำตามขั้นตอน

ลำดับขั้นตอนของลักษณะทักษะปฏิบัติ

กัญจนา ลินทรัตนศิริกุล (2546 : 324 - 332) กล่าวถึง ลำดับขั้นตอนของทักษะการปฏิบัติ ดังนี้ จากผิวเผินจนถึงการมีทักษะ หรือทำโดยอัตโนมัติ มีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การรับรู้ (Perception) ขั้นตอนการเริ่มกิจกรรมใดก็ตาม มักเกี่ยวข้องกับ การรับรู้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 อย่างย่อย ๆ คือ

1.1 การเร้าความรู้สึก (Sensory Stimulation) เป็นการกระตุ้นต่อไสต่อประสาทความรู้สึก อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง คือ ทางหู การได้ยิน ทางตา การเห็นภาพ หรือการเกิดภาพในสมอง ทางมือ จากการสัมผัส ทางลิ้น การกระตุ้นให้ไ้รส ทางจมูก การกระตุ้นให้ไ้กลิ่น ทางกล้ามเนื้อ การกระตุ้นที่กล้ามเนื้อ เช่น เอ็น ข้อ

1.2 ให้ทางเลือก (Cue Selection) เป็นการตัดสินใจว่าจะเลือกสิ่งเร้าใด ที่ตนจะตอบสนอง

1.3 การแปลความหมาย (Translation) เป็นการแปลความเกี่ยวข้องกับ สิ่งเร้า และอาการที่ตอบสนองออกมา

2. การเตรียมพร้อม (Set) เป็นการปรับตัวทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสมองให้พร้อมที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ประกอบด้วย

2.1 การพร้อมทางสมอง เป็นการพร้อมในเชิงความคิดที่ต้องมีมาก่อน อาศัยความรู้ที่มีมาก่อน

2.2 การพร้อมทางร่างกาย เป็นการจัดอวัยวะของร่างกายให้พร้อม

2.3 การพร้อมทางอารมณ์ เป็นการปรับทัศนคติให้เกิดความตั้งใจตอบสนอง

3. การตอบสนองแนวทางที่ให้ (Guided Response) ได้แก่
  - 3.1 การเลียนแบบ เป็นการตอบสนองตามแบบที่ให้ เช่น การแสดงให้ดูแล้วให้ทำตาม
  - 3.2 การลองผิดลองถูก เป็นความพยายามที่จะตอบสนองในรูปแบบต่าง ๆ
4. กลไก (Mechanism) เป็นการสร้างระบบวิธีการ จากประสบการณ์ ความรู้ ที่สะสมไว้แล้วแสดงออก ตอบสนองอย่างมีความเชื่อมั่น
5. การตอบสนองที่ซับซ้อน (Complex Over Response) การตอบสนองในระดับนี้ต้องมีทักษะ มีการกระทำที่มีประสิทธิภาพมาก่อน จำแนกได้ 2 แบบ คือ
  - 5.1 การตอบสนองโดยไม่ตั้งใจ เป็นการตอบสนองอย่างเค็ดเคี้ยว
  - 5.2 การตอบสนองแบบอัตโนมัติ เป็นการตอบสนองที่ประสานระหว่างพลังภายใน ทักษะที่ฝึกฝน และกล้ามเนื้อ
6. การดัดแปลงให้เหมาะสม (Adaptation) เป็นการเปลี่ยนกิจกรรมทางมอเตอร์ในสมอง ให้สอดคล้องกับความต้องการในปัญหาแบบใหม่ ที่สอดคล้องกับความต้องการทางกาย
7. การริเริ่มสิ่งใหม่ (Origination) เป็นการหาวิธีการใหม่มาจัดกระทำตามวัตถุประสงค์ โดยไม่เคยทำมาก่อน

ลักษณะการประเมินผลทักษะปฏิบัติ

การประเมินผลภาคปฏิบัติ เป็นการวัดทักษะความสามารถของตน ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ลักษณะของการประเมินผลการปฏิบัติ ไว้ดังนี้

ทิวต์ลัม ฆณี โชติ (2549 : 136 - 139) ได้กล่าวสรุปไว้ เกี่ยวกับการประเมินผลของภาคปฏิบัติ เป็นการวัดทักษะความสามารถ โดยเน้นวิธีการ (Process) และผลผลิต (Product) โดยการวัดความสามารถที่มี 5 ลักษณะ ดังนี้

1. การทดสอบภาคปฏิบัติด้วยข้อเขียน (Paper and Pencil Performance) การทดสอบในลักษณะนี้จะแตกต่างจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิธีการทดสอบภาคปฏิบัตินี้ เน้นในการประยุกต์ความรู้ และทักษะที่เรียนมา มาประยุกต์กับสถานการณ์ใหม่ ลักษณะของการทดสอบ จะให้ผู้เรียนได้มีการวางแผน การเสนอโครงการ แต่ยังไม่ได้ปฏิบัติจริง ตัวอย่างงานที่ให้ทำ เช่น จงสร้างแบบบ้านประหยัดพลังงาน จงเขียนวงจรไฟฟ้าบนกระดาน จงสร้างแผนผังการท้องเที่ยวของจังหวัด จงสร้างแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สำหรับการประเมินการอ่านของตนเอง เป็นต้น ซึ่งในการประเมินควรใช้ประเภทแยกเป็นด้าน ๆ (Trait - analytic) โดยพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ความรอบรู้เกี่ยวกับงาน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แผนการดำเนินการ และการส่งงานตรงเวลา

2. การทดสอบภาคปฏิบัติโดยให้ระบุชื่อ (Identification Test) เป็นการทดสอบที่ให้ระบุชื่อเครื่องมือ หรือชิ้นส่วนของอุปกรณ์ต่าง ๆ พร้อมทั้งระบุหน้าที่ของสิ่งเหล่านี้ด้วย รวมทั้งความสามารถในการใช้และเลือกใช้เครื่องมือให้เหมาะสมกับงาน เช่น ให้ฟังเสียงดนตรีแล้วตอบว่าเป็นเครื่องดนตรีประเภทใด และเป็นเสียงโน้ตตัวใด ถ้าหลอดไฟฟ้า (ฟลูออเรสเซนต์) ไม่ติด มีสาเหตุมาจากอะไร และให้ระบุถึงเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการซ่อมแซมด้วย ให้ผู้เรียนฟังเสียงการทำงานของเครื่องจักรกล หรือเครื่องยนต์ที่ชำรุดแล้ว แล้วให้ระบุส่วนที่ชำรุดของเครื่องจักรกลนั้น พร้อมทั้งระบุกระบวนการซ่อมบำรุงด้วย เป็นต้น โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 0 - 1 คือ ตอบถูกหรือปฏิบัติได้ ได้ 1 คะแนน แต่ถ้าตอบผิด หรือปฏิบัติผิด ได้ 0 คะแนน

3. การทดสอบภาคปฏิบัติที่มาจากสถานการณ์จำลอง (Simulated Performance) เป็นการทดสอบที่ไม่สามารถนำผู้เรียนไปทดสอบภาคปฏิบัติได้ในสถานการณ์จริง เนื่องจากมีอันตราย มีเวลาจำกัด หรือมีเครื่องมือและอุปกรณ์จำกัด เป็นต้น จึงต้องกำหนดสถานการณ์ขึ้นมาให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เช่น การฝึกขับรถยนต์จากจอภาพ การฝึกโคจรมาจากหอ การฝึกขับเครื่องบินจากคอมพิวเตอร์ สำหรับการประเมินการฝึกทักษะจากสถานการณ์จำลองนั้น ควรประเมินทั้งกระบวนการ (Process) และผลงาน (Product) โดยประเมินจากการเตรียมอุปกรณ์ กระบวนการทำงานทั้งการใช้ การวาง และการเก็บเครื่องมือ ได้ถูกที่ในขณะที่ปฏิบัติงาน ผลงานเสร็จ และเป็นไปตามกำหนดหรือไม่ และการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่ม การจัดเก็บบำรุงรักษา และทำความสะอาดเครื่องมือ และสถานที่ปฏิบัติงาน

4. การทดสอบจากตัวอย่างงาน (Work Sample Performance) เป็นการทดสอบการปฏิบัติจากตัวอย่างงาน หรือสถานการณ์จริง ที่ครูต้องคอยกำกับดูแล เช่น การขับรถบนถนนโดยมีครูนั่งประกบ การให้ผู้เรียนสร้างเก้าอี้ 1 ตัว โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ตามที่กำหนด และสร้างตามขนาดที่กำหนดให้ การทดลองทางวิทยาศาสตร์ การปฏิบัติงานในวิชาชีพขั้นต้น เช่น งานประดิษฐ์ งานเกษตร งานบ้าน เป็นต้น ในการประเมินผลนั้น ควรประเมินทั้งวิธีการ (Process) และผลงาน (Product) รวมทั้งการจัดเตรียมอุปกรณ์ และลักษณะนิสัยการทำงานด้วย

5. การทดสอบจากสถานการณ์จริง (Authentic Performance) เป็นการให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานจริงจากสภาพจริงหรือคล้ายจริงมากที่สุด เพื่อต้องการให้ผู้เรียนได้มีทักษะในการปฏิบัติให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สามารถพัฒนาชีวิตของตนเองได้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยสิ่งที่ควรเน้นคือ การได้มีโอกาสเลือกแนวทางปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้เรียนมีการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยอาจจะประยุกต์ความรู้ตรงๆ (Use Knowledge) ปรับปรุงบ้างเล็กน้อย (Apply Knowledge) หรือปรับแต่งพัฒนาระบบ (Enhance)

การประเมินการปฏิบัติงานจากสภาพจริง ควรประเมินกระบวนการทำงาน ผลงานและลักษณะนิสัย ตลอดจนคุณธรรมในการปฏิบัติงาน

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลในทักษะปฏิบัติกิจกรรมตามหลักสูตร ฝึกรบม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรม และการท่องเที่ยว ได้ประเมินทั้งกระบวนการและผลของงาน (Process and Product) ในการประเมินด้านกระบวนการ พิจารณาจากขั้นตอนในการจับจิบผ้า ได้แก่ 1) การเตรียมวัสดุ - อุปกรณ์ 2) การจับจิบผ้าหลายต่าง ๆ โดยใช้วิธีการกำหนดเกณฑ์ การให้คะแนนมาตรฐานประมาณค่าแบบของลิเคิร์ต (Likerts Scale) เป็น 4 ระดับ (Scale) คือ ดีมาก ดี พอใช้ และน้อย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก (Rubric)

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดทักษะปฏิบัติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดทักษะปฏิบัติ ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวสรุป ไว้ดังนี้

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2544 : 77) ได้กล่าวเกี่ยวกับเครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยไว้ว่ามีหลายประเภท ได้แก่ การทดสอบภาคปฏิบัติ การสังเกต แบบตรวจสอบรายการ มาตรฐานประมาณค่า แฟ้มผลงานและการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งแต่ละประเภทต่างมีความเหมาะสมกับงานแตกต่างกัน การเลือกใช้เครื่องมือประเภทใดนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะของงาน และวัตถุประสงค์ในครั้งนั้น ๆ อาจใช้เครื่องมือ หรือวิธีการวัดหลาย ๆ วิธีก็ได้ หากการวัดโดยเครื่องมือ หรือการเดียวไม่สามารถหาข้อมูลที่ชัดเจนเพียงพอ ซึ่งเครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. การทดสอบภาคปฏิบัติเป็นการวัดผลจากการ ได้ลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียน เพื่อมุ่งที่จะตรวจสอบความสามารถของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เช่น การเลือกใช้เครื่องมือ การทำงานเป็นขั้นตอน ความคล่องแคล่วในการทำงาน ความประหยัดค่าวัสดุ เวลา และแรงงาน และความสำเร็จของงาน เป็นต้น

2. การสังเกต เป็นเครื่องมือที่สำคัญ และเหมาะสมสำหรับการวัดทักษะปฏิบัติ คือ ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ใช้วิธีการสังเกต และใช้เครื่องมือประกอบการสังเกต คือ การบันทึกข้อมูลลงในแบบตรวจสอบรายการ หรือมาตรฐานประมาณค่า การสังเกตเพื่อวัดการปฏิบัติงานนั้น นอกจากครูเป็นผู้สังเกตแล้ว อาจให้ผู้เรียนสังเกตกันเองก็ได้

3. แบบตรวจสอบรายการ เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดพฤติกรรมการปฏิบัติงาน โดยบันทึกพฤติกรรมที่สังเกตว่า พฤติกรรมหรือกิจกรรมใดปฏิบัติหรือไม่ แบบตรวจสอบรายการนิยมใช้กับกิจกรรมที่มีลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติ แบบตรวจสอบรายการจะใช้บันทึกผลการสังเกตที่ประกอบด้วย รายการ หรือพฤติกรรมย่อยในแต่ละขั้นตอนที่ต้องการสังเกต โดยที่ผู้สังเกต

ทำเครื่องหมายลงในช่องที่ตรงกับรายการที่กำหนดไว้ การตรวจสอบรายการเป็นเพียงรายการวัดว่า ผู้เรียนได้แสดงออก สอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดไว้หรือไม่

4. มาตรฐานประมาณค่าเป็นเครื่องมือวัดทักษะกระบวนการปฏิบัติทั้งด้านกระบวนการ และผลงานที่ไม่สามารถวัดด้วยแบบทดสอบ ซึ่งใช้บันทึกผลการสังเกตการปฏิบัติงาน หรือผลงาน ของนักเรียน โดยทำเครื่องหมายลงในช่องที่ตรงกับรายการ หรือพฤติกรรมที่ต้องการสังเกต

5. การประเมินตามสภาพจริง เป็นการวัดทักษะได้หลายอย่าง แต่ไม่สามารถวัดได้ด้วย แบบทดสอบเขียนตอบ หรือการเลือกตอบ การประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินผล ที่เน้นการ ปฏิบัติจริงที่มุ่งประเมินการทำในหลาย ๆ ด้านของผู้เรียนตามสภาพที่เป็นจริง ทั้งในและนอกห้องเรียน หรือสถานที่อื่นนอกโรงเรียน โดยไม่ได้จัดการ มีลักษณะเป็นการประเมินแบบไม่เป็นทางการ

สุวิมล ว่องวานิช (2547 : 18 - 20) ได้กล่าวว่า เครื่องมือในการทดสอบวัดทักษะปฏิบัติ แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. เครื่องมือประเภทที่ใช้การทดสอบ

1.1 แบบทดสอบข้อเขียน สามารถทดสอบการทำงานเป็นรายคนใช้สะดวกเก็บข้อมูล ได้เร็ว ไม่เสียเวลามีความเป็นปรนัยสูง ข้อเสีย คือ ทักษะการทำงาน ได้เพียงบางส่วนเท่านั้น แยกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้ 1) แบบทดสอบ เพื่อวัดความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติให้ เขียนตอบ 2) แบบทดสอบให้อธิบายถึงกระบวนการการทำงานหรือแก้ปัญหาเน้นกระบวนการ อธิบายประสบการณ์ หรือวิธีการปฏิบัติ เป็นการวัดกระบวนการทำงาน

1.2 แบบทดสอบปากเปล่า สามารถใช้ทดสอบที่ละคนเหมาะสมกับใช้ในสถานการณ์ ดังนี้ 1) ต้องการตรวจสอบความมีส่วนร่วมในการทำงาน โดยเฉพาะงานกลุ่ม 2) ตรวจสอบผู้เรียน ได้ว่าปฏิบัติงานนั้นด้วยตนเองหรือไม่ 3) ต้องการตรวจสอบทักษะการทำงาน

2. เครื่องมือประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช้การทดสอบ ในการวัดทักษะปฏิบัติที่มีความเหมาะสม มากที่สุด คือ การให้ผู้ถูกทดสอบได้มีโอกาสปฏิบัติจริง การสังเกตพฤติกรรมการทำงานของคุณคน เหล่านี้ แล้วจดบันทึกข้อมูลเป็นรายบุคคล ข้อมูลนี้จะมีความตรง วัดได้จากเห็นผู้ที่ทดสอบกำลัง ปฏิบัติงานจริง การเก็บบันทึกพฤติกรรมผู้เรียน เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน โดยการใช้มาตราประมาณค่า แบบบันทึกพฤติกรรม แบบตรวจสอบรายการ แผนภูมิการเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ที่ใช้กันมาก คือ ได้แก่ มาตราประมาณค่า

ทิวัตต์ มณี โชติ (2549 : 142) ได้กล่าวสรุปว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวัดภาคปฏิบัติ มีหลายประเภท ได้แก่ การตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราวัดประมาณค่า (Rating Scale) แบบสังเกต (Observations) การจัดอันดับ (Ranking) การรายงานตนเอง (Self-report) เป็นต้น ให้พิจารณาเครื่องมือให้เหมาะสมกับงานที่ให้ปฏิบัติ เช่น งานบ้าน ผู้เรียนต้องไปปฏิบัติที่บ้าน

ดังนั้น เครื่องมือที่เหมาะสมควรเป็นแบบรายงานตนเอง งานปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษ อาจใช้แบบสังเกต หรือแบบตรวจรายการ งานจัดสวนถาดขนาดเล็ก อาจใช้แบบตรวจสอบรายการ หรือมาตราวัดประมาณค่า

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลทางด้านทักษะปฏิบัติ กิจกรรมตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษา สาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ได้แก่ การทดสอบในการปฏิบัติจริง โดยการประเมินจากการสังเกตทักษะการปฏิบัติและผลงาน

การวัดผลด้านทักษะปฏิบัติ

สมบูรณ์ ชิตพงษ์ (2522 : 18) ได้ให้ความหมาย ของแบบทดสอบวัดผลการปฏิบัติว่าเป็นแบบทดสอบที่มีจุดประสงค์ที่ต้องการให้ผู้สอนได้ปฏิบัติ การทดสอบแบบนี้ ต้องการวัดวิธีการ (Process) หรือคุณภาพงาน (Product) ในการปฏิบัติ เช่น การทดสอบภาคปฏิบัติ ในงานวิชาศิลปะ งานช่างอุตสาหกรรม สุขศึกษา และพลศึกษา

สุนันท์ ศลโกสม (2532 : 85) ได้กล่าวว่า การทดสอบภาคปฏิบัติ เป็นการทดสอบเพื่อพิจารณาการกระทำ หรือความสามารถในการจัดการ (Manipulate Objective) ทำงานได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด หรือพิจารณาประสิทธิภาพและประสิทธิผล ที่เกิดขึ้นจากการสนองต่อสถานการณ์ที่กำหนด

โกวิท ประวาลพุกษ์ (2535 : 1) ได้กล่าวว่า การวัดภาคปฏิบัติมีแนวกว้างกว่า Practical Test ซึ่งการแสดงออกมีทั้งสีหน้า ท่าทาง และแววตา หรือโดยภาพรวมจะมีการใช้สติปัญญา รวมอยู่นั้นคือ จะมีทั้งด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) จิตพิสัย (Affective Domain) และทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

วัลลภ กันทรพิชัย (2537 : 1) ได้กล่าวว่า การทดสอบภาคปฏิบัติเป็นการสอบวัดการแสดงออกของกลไกการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอัตโนมัติ ซึ่งอาจเป็นการสอบวัดกระบวนการของงานที่ไม่มีผลผลิตก็ได้

สุวิมล ว่องวานิช (2547 : 4) ได้ให้ความหมายว่า การวัดกระบวนการทักษะปฏิบัติ ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของงานที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติ ลักษณะสำคัญที่วัดจำแนกได้เป็น 2 ประการ คือ ประสิทธิภาพในการทำงาน และความถูกต้องของกระบวนการทำงาน

จากการศึกษาการวัดผลด้านทักษะปฏิบัติ พอจะสรุปได้ว่า การวัดผลทางด้านทักษะปฏิบัติ หมายถึง การวัดความสามารถของบุคคลในการปฏิบัติงาน โดยจะมีการตรวจสอบในขณะที่กำลังปฏิบัติงาน และผลงานที่มีการนำเสนอในรูปแบบของผลงาน โดยใช้เกณฑ์การประเมิน เพราะเกณฑ์การประเมินเป็นแนวทางให้คะแนน ที่ประกอบไปด้วยเกณฑ์ด้านต่าง ๆ เพื่อใช้ประเมินผล

การปฏิบัติของผู้เรียนในภาระงาน ชิ้นงานที่มีความซับซ้อน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินแบบรูบริก (Rubrics) 4 ระดับ โดยจะประเมิน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความคล่องแคล่ว 2) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 3) ด้านความประณีตสวยงาม และ 4) ด้านความร่วมมือในกลุ่ม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

เพเรซี (Perezi. 1994 : Abstract) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบูรณาการความรู้สู่การสร้างอาชีพขึ้น ศึกษาในประเทศสเปน เนื่องจากพบว่าปัญหาของแรงงานส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพในการสร้างอาชีพอิสระได้น้อยลง ผลการวิจัยเบื้องต้นพบว่าแรงงานส่วนใหญ่ต้องการให้จัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับอาชีพให้มากขึ้น โดยต้องการให้มีหลากหลายหลักสูตรและตรงกับความต้องการของพวกเขา หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนี้ประกอบไปด้วยการศึกษาต้องการการฝึกอบรมการสร้างหลักสูตรและการติดตามประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรมโดยเนื้อหาที่แรงงานต้องการพบว่ามีด้วยกัน 7 หลักสูตร เน้นในด้านการพัฒนาความรู้และทักษะของแรงงานทั้งสิ้นส่วนการประเมินผลโครงการฝึกอบรมผู้วิจัยได้ใช้โมเดลการประเมินแบบ CIPP ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) ผลการประเมินพบว่า หลักสูตรที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพและแรงงานสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ แรงงานมีความรู้เพิ่มขึ้นสามารถประกอบอาชีพอิสระได้มากขึ้น

ไรท์ (Wright. 1996 : Abstract) ศึกษาความต้องการการฝึกอบรมทักษะการประกอบการด้านอุตสาหกรรมให้แก่หมู่บ้านในชุมชนตำบลโฮมเมส มลรัฐมิสซิสซิปปี (Holmes Community College District Mississippi) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความต้องการในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมในหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนทั่วไปและแรงงานที่กำลังจะตัดสินใจเข้าทำงาน สิ่งที่ชุมชนต้องการให้จัดทำฝึกอบรมมากที่สุดในทันทีและตรงกับความต้องการของชุมชนมากที่สุด ได้แก่ การพัฒนาทักษะในการทำงาน เทคนิคการตัดสินใจ การควบคุมคุณภาพสินค้า กระบวนการผลิตสินค้า ภาวะผู้นำ การสร้างทีมงานในการทำงาน และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานควรจัดอบรมหลักสูตรละ 1 สัปดาห์ และมีการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ด้วย กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 88 มีความพึงพอใจต่อการได้เข้าอบรมหลักสูตรต่าง ๆ เหล่านี้

โจนส์ (Jones. 1997 : Abstract) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการป้องกันการกระทำทารุณกรรมทางเพศและการป้องกันการใช้ยาที่ผิดในผู้ป่วยที่ใช้ยาเสพติด ถูกข่มขืน ติดสุราเรื้อรัง ซึ่งผู้ป่วยเหล่านี้ถูกวินิจฉัยว่ามีอาการเสี่ยงที่จะถูกทำทารุณกรรมทางเพศและมีโอกาสที่จะกลับไป

ใช้ยาในทางที่ผิดไว้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้การสัมภาษณ์ผู้ป่วยเพื่อศึกษาข้อมูล แล้วนำมาสร้างเป็นหลักสูตรฝึกอบรม การพัฒนาหลักสูตรเริ่มศึกษาจากสภาพปัญหาที่จำเป็นเร่งด่วน และใช้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการป้องกันการกระทำทารุณกรรมและผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ยา มาเป็นวิทยากรในการให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรม พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมโดยเน้นการศึกษา ความต้องการที่จำเป็นเฉพาะผู้ป่วยรายนั้น ๆ แล้วนำมาสร้างเป็นหัวข้ออบรมให้ความรู้ที่ผู้ป่วย ต้องการจริง ๆ หลังจากการอบรมให้ความรู้มีการทดสอบความรู้โดยการทำ Pre - test และ Post - test ด้วย ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้าอบรมมีความรู้ที่ถูกต้องเพิ่มขึ้นและสามารถเลือกใช้ยาที่ถูกต้องได้

อาเธอร์ (Arthurs. Online. 2003) ได้ศึกษาเรื่องการตอกย้ำผลสะท้อนกลับจากการพัฒนา โปรแกรมฝึกอบรมการฝึกงานในบริติช โคลัมเบีย ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนา หลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับโปรแกรมการฝึกอบรมการฝึกงาน มากที่สุด ในทางปฏิบัติการวิเคราะห์ความต้องการของระบบฝึกงานจำเป็นต้องรับทราบจุดบกพร่อง จากผู้มีส่วนได้เสียทุกคน ไม่ว่าจะเป็นสถานประกอบการ หน่วยงานที่ออกใบรับรอง ตัวแทน ภาคอุตสาหกรรม นายจ้าง ผู้ฝึกอบรม ผู้ออกแบบหลักสูตรและกระบวนการฝึกอบรม ผู้เชี่ยวชาญ ขึ้นตอนของการดำเนินการนั้น จะต้องเน้นการคิดอย่างเป็นระบบ (Systems Thinking) เพราะการคิด อย่างเป็นระบบจะกำหนดวิธีการและชุดของเครื่องมือเพื่อกำหนดจุดเชื่อมโยงของระบบโดยรวม ทั้งหมดภายใน โครงการหรือภายในองค์กร การคิดอย่างเป็นระบบจะนำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อการวางแผน

งานวิจัยในประเทศ

เพ็ญณี ทัพไพเราะ (2553 : 141 - 143) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องประเพณีท้องถิ่น ของไทพวน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์และแบบสอบถาม จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร ครูผู้สอนทุกคน มีความต้องการให้มีการอบรมเรื่อง ประเพณี ท้องถิ่นของไทพวน และจากการสอบถามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 เห็นด้วยกับการอบรม โรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมและพร้อมที่จะให้การ สนับสนุนเรื่องดังกล่าวด้วยความยินดี และยังพบอีกว่าการฝึกอบรมมีความสำคัญที่จะช่วยพัฒนา และเห็นคุณค่าของประเพณี แก้ไขเจตคติ ความรู้ให้ดีขึ้น นักเรียนสามารถนำความรู้ความสามารถ ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ 2) ผลการพัฒนาหลักสูตร ปรากฏว่าได้หลักสูตรฉบับร่างประกอบด้วย ความนำ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ผู้เข้ารับการอบรม ขอบข่าย เนื้อหาสาระ ระยะเวลา ในการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมการอบรม การวัดผลและประเมินผล เอกสารประกอบหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ 13 แผน 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องประเพณีท้องถิ่นของไทพวน

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 3 วัน ทำการทดสอบก่อนฝึกอบรม หลักฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรมโดยดรรขยาย สาธิต และฝึกปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีความสนใจและตั้งใจ สามารถปฏิบัติกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของการฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี 4) ผลการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การประเมินระหว่างการฝึกอบรม พบว่านักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ ดีเยี่ยม และเจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาพรวมในระดับมากที่สุด ผลการปรับปรุงหลักสูตรได้ปรับปรุงเรื่องเวลา กิจกรรม เนื้อหา และจุดประสงค์ ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เข้ารับการอบรม

ชนิสรา เทียมตระกูล (2556 : 119 - 120) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการจัดดอกไม้ในงานพิธี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า 1) จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทุกภาคส่วนมีความเห็นตรงกันถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดดอกไม้ในงานพิธีต่าง ๆ สำหรับนักเรียน เพราะจะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ มีทักษะการปฏิบัติการจัดดอกไม้ เข้าใจและภูมิใจในวัฒนธรรมของไทย และสามารถพัฒนาให้เป็นอาชีพรับจัดดอกไม้ในพิธีได้อีกด้วย 2) หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการจัดดอกไม้ในงานพิธีที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรมีแผนการฝึกอบรม จำนวน 4 แผน รวม 12 ชั่วโมง ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย สาธิต และเน้นการปฏิบัติจากของจริง 3) จากการทดลองใช้หลักสูตรนักเรียนที่รับการฝึกอบรมมีความสนใจและกระตือรือร้น ในการรับฟังการบรรยายและการปฏิบัติจริง และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากเอกสารและสื่อต่าง ๆ ผู้บรรยายให้ความเป็นกันเอง ส่งผลให้นักเรียนเข้ารับการฝึกอบรมมีความสุขสนุกสนานและให้ความร่วมมือในการฝึกอบรมเป็นอย่างดี จึงทำให้มีความรู้ ทักษะปฏิบัติและมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรฝึกอบรม 4) จากการประเมินหลักสูตร พบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และการปฏิบัติในการจัดดอกไม้ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะการปฏิบัติถูกต้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรมในภาพรวมอยู่ใน ระดับ มาก นักเรียนเสนอให้เพิ่มเวลาของหลักการจัดดอกไม้ในแผนการอบรมที่ 4 อีก 1 ชั่วโมง

บุญทริกา แจ่มจำรัส (2557 : 112 - 114) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการประดับสถานที่ด้วยผ้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการประดับสถานที่ด้วยผ้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม แนวการจัดการกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การวัดผล และประเมินผล และแผนการจัดการกิจกรรมการฝึกอบรม 2) ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

เรื่องการประดับสถานที่ด้วยผ้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า 1) ความรู้เกี่ยวกับการประดับสถานที่ด้วยผ้า ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลักฝีกอบรมหลักสูตรฝีกอบรมเรื่องการประดับสถานที่ด้วยผ้า สูงกว่าก่อนฝีกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะปฏิบัติการประดับสถานที่ด้วยผ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียน โดยใช้หลักสูตรพัฒนาหลักสูตรฝีกอบรม เรื่องการประดับสถานที่ด้วยผ้า อยู่ในระดับดีมาก และ 3) เจตคติต่อหลักสูตรฝีกอบรมการประดับสถานที่ด้วยผ้า ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียน โดยใช้หลักสูตร เรื่องการประดับสถานที่ด้วยผ้า อยู่ในระดับมาก

มธุรดา เอี่ยมสุภา (2558 : 77 - 78) ได้พัฒนาหลักสูตรฝีกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับมัคคุเทศก์น้อยในจังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า หลักสูตรฝีกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับมัคคุเทศก์น้อยในจังหวัดสิงห์บุรี ประกอบด้วย (1) หลักการ (2) จุดมุ่งหมาย (3) โครงสร้าง (4) ขอบข่ายเนื้อหา (5) กิจกรรมในการฝีกอบรม (6) สื่อประกอบการฝีกอบรม (7) ระยะเวลาที่ใช้การฝีกอบรม (8) เอกสารประกอบการฝีกอบรมสำหรับวิทยากร เอกสารประกอบการฝีกอบรมสำหรับมัคคุเทศก์น้อย (9) การวัดและประเมินผล (10) แผนการจัดการฝีกอบรม จำนวน 3 แผน โดยแผนการจัดการฝีกอบรมที่ 1 เรื่อง บุคลิกภาพเบื้องต้นของมัคคุเทศก์ แผนการจัดการฝีกอบรมที่ 2 เรื่อง ข้อมูลเบื้องต้นและแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสิงห์บุรี แผนการจัดการฝีกอบรมที่ 3 เรื่อง อาเซียน การประเมินผล โครงร่างหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.6 - 1.00 ดังนั้น ส่วนประกอบของโครงร่างหลักสูตร และแผนการจัดการฝีกอบรม มีความสอดคล้องและเหมาะสม 2) ด้านการประเมิน พบว่า มัคคุเทศก์น้อยมีความตั้งใจในการเรียนรู้ มีความสนใจด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับมัคคุเทศก์น้อยในจังหวัดสิงห์บุรี ของมัคคุเทศก์ที่เรียนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ด้านการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝีกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับมัคคุเทศก์น้อยในจังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวมพบว่า มัคคุเทศก์น้อยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ในการจัดการฝีกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้เรียนรู้สิ่งที่อยู่ในท้องถิ่นของตน ทำให้มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดและเห็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝีกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ควรจะมีการพัฒนา

หลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพชุมชน ท้องถิ่น และสถานประกอบการ ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาและประสานความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี กับหน่วยงานหรือบุคคลอื่น ในชุมชนที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วม โดยเน้นการพัฒนาให้นักศึกษาให้ได้เรียนรู้ในสิ่งที่อยู่ในวิถีชีวิต ของนักศึกษาเอง เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถนำไปสู่การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งมีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่เหมาะสม มีขั้นตอนในการวิจัยอย่างน้อย 4 ขั้นตอน ขั้นตอนที่สำคัญคล้ายคลึงกัน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูล พื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ ส่วนขั้นตอนที่ 4 บางงานวิจัย เป็นขั้นการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร บางงานวิจัยเป็นขั้นตอนการติดตามผล และใช้เทคนิควิธีการ ในการฝึกอบรม ส่วนใหญ่ใช้การบรรยาย และกระบวนการกลุ่มหรือกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และงานวิจัย ที่เสนอแบบจำลองเสนอวิธีการฝึกปฏิบัติ โดยใช้เทคนิคกึ่งสถานการณ์จริงและสถานการณ์จริง การประเมินหรือการหาประสิทธิภาพหลักสูตร มีการใช้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมินหลักสูตร มีการทดลองใช้หลักสูตร และมีการประเมินหลักสูตรโดยใช้แบบสอบถามหรือแบบทดสอบ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และการประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ใช้การประเมินก่อนและหลัง การฝึกอบรม ได้แก่ การประเมินความรู้ความเข้าใจหรือผลสัมฤทธิ์ ประเมินเจตคติ และทักษะ ปฏิบัติ คือ บางงานวิจัยมีการประเมินทักษะโดยการสังเกต ประเมินผลการปฏิบัติงานจากการทำ กิจกรรม ประเมินความพึงพอใจโดยใช้แบบประเมินใช้การสัมภาษณ์วิทยากรผู้ให้การฝึกอบรม และ มีการประเมินความเหมาะสมของโครงการโดยใช้แบบสอบถามและมีบางงานวิจัยมีการติดตามผล โดยให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วย ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดและทฤษฎีที่น่าเสนอ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยจะแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร และระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่ เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร และระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

1. ประชากรที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่
  - 1.1 ผู้บริหารวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 1 คน
  - 1.2 ครูสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว จำนวน 2 คน
  - 1.3 ผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 5 คน
  - 1.4 นักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว จากวิทยาลัยการอาชีพนายายอาม

และวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 126 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่

- 2.1 ผู้บริหารวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 1 คน
- 2.2 ครูผู้สอนสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว จำนวน 2 คน
- 2.3 ผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 5 คน
- 2.4 นักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี

จำนวน 15 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 2 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีพนายายอาม จำนวน 32 คน และวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 94 คน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รวมทั้งสิ้น 126 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ของวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) 1 วิทยาลัย จากทั้งหมด 2 วิทยาลัย จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview)

2. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ และอาชีพผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถาม ประสิทธิภาพในการเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการของนักศึกษาในการเข้ารับการฝึกอบรม เรื่องการจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ และรูปแบบของกิจกรรมในการฝึกอบรมที่นักศึกษาต้องการ ประกอบด้วย ความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรม รูปแบบการจัดกิจกรรมสื่อประกอบการฝึกอบรม ประโยชน์ของการเข้ารับการฝึกอบรม และระยะเวลาในการอบรม ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Opened Form)

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมจากความคิดเห็นของนักศึกษา

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

1. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. แบบประเมินทักษะปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านความคล่องแคล่ว ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความประณีตสวยงาม และด้านความร่วมมือในกลุ่ม

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

1. แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว

1.2 นำข้อมูลที่ศึกษามาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็น โครงสร้างในการสร้างเครื่องมือ และกำหนดขอบเขตเนื้อหา โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ตามขอบเขตของเนื้อหา ตามจุดประสงค์ที่กำหนด จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อขอคำแนะนำและนำมาปรับปรุง

1.4 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุง แก้ไข ในประเด็นที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ข้อแนะนำ

1.5 นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของแบบสอบถามกับเนื้อหา และจุดประสงค์ที่ต้องวัด (IOC : Index of Item Objective Congruence) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่าเท่ากับ 1.00

1.6 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ และนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2. แบบสอบถาม

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสัมภาษณ์บุคลากรเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ

2.2 นำข้อมูลที่ศึกษามาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็น โครงสร้างในการสร้างเครื่องมือและ กำหนดขอบเขตของเนื้อหา โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สร้างแบบสอบถาม ตามของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนด

2.3 จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อขอคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของแบบสอบถามกับเนื้อหา และจุดประสงค์ ที่ต้องวัด (IOC : Index of Item Objective Congruence) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยกำหนด ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่าเท่ากับ 1.00

2.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ และนำ แบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ อีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษา สาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว

ผู้วิจัยสร้างหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดตกแต่งสถานที่ด้วยผ้า ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย

3.2 สัมภาษณ์ความต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่ จากผู้บริหาร ครูสาขาวิชาการ โรงแรม และผู้บริหารสถานประกอบการ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ได้แก่

3.2.1 ผู้บริหารวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 1 คน

3.2.2 ครูสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว จำนวน 2 คน

3.2.3 ผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 5 คน

3.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความต้องการ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม มากำหนดวัตถุประสงค์ และวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่ด้วยผ้า

3.4 คัดเลือกโรงเรียนที่จะทำการศึกษา โดยคัดเลือกจากสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง คือ นักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ปีการศึกษา 2562 ได้แก่ วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 94 คน และวิทยาลัยการอาชีพนาขายอาม จำนวน 32 คน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การอาชีวศึกษา รวมทั้งสิ้น 126 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) 1 วิทยาลัย จากทั้งหมด 2 วิทยาลัย จำนวน 15 คน

3.5 สอบถามนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 เป็นรายบุคคลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของนักศึกษา ข้อมูลทั่วไป เพศ อายุ สภาพความเป็นอยู่ และความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม

3.6 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั้งจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การสัมภาษณ์ การสอบถาม มาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้าง 4) ผู้เข้ารับการฝึกอบรม 5) ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม 6) การจัดกิจกรรมการอบรม 7) สื่อและวัสดุอุปกรณ์ 8) การวัดและประเมินผล 9) เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม 10) รายละเอียดการจัดกิจกรรม 11) แผนการจัดการฝึกอบรม และ 12) เอกสารประกอบหลักสูตร

3.7 นำหลักสูตรที่ได้เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไข นำเสนอจนกระทั่งผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.8 นำหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้วตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร ซึ่งมีรายละเอียดคือ

3.8.1 การประเมินดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบหลักสูตร เป็นการประเมินองค์ประกอบของหลักสูตรว่าเหมาะสมกับสภาพกลุ่มตัวอย่างเพียงใด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่าเท่ากับ 1.00

3.8.2 การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร เป็นการประเมินองค์ประกอบของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมกับสภาพของกลุ่มตัวอย่างเพียงใด

การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่ได้จากการคำนวณไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการประเมินที่วางไว้ โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายถึง เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ การประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้องของ องค์ประกอบต่าง ๆ จากแบบสอบถามเพื่อรับรองคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่ง สถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.72 มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.9 นำผลการประเมินหลักสูตรของผู้เชี่ยวชาญมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 30 คน

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อใช้ในการประเมินผล โดยมี ขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

1.1 วิเคราะห์จุดประสงค์ของเนื้อหารายวิชา ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ดูว่ามีเนื้อหา เรื่องใดบ้างที่ต้องการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้และต้องการวัดแต่ละหัวข้อเหล่านั้นต้องการ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดพฤติกรรม

1.2 สร้างแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ โดยยึดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เพื่อให้ได้ แบบทดสอบที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม จำนวน 60 ข้อ

1.3 ตรวจสอบแบบทดสอบ กล่าวคือ นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไว้แล้วนำมาพิจารณา ทบทวนอีกครั้ง โดยพิจารณาความถูกต้องตามหลักวิชาการในแต่ละข้อครอบคลุมวัตถุประสงค์ ที่ต้องการหรือไม่ ภาษาที่ใช้เขียนมีความชัดเจน เข้าใจง่าย ข้อถูกข้อผิด เหมาะสม เข้าเกณฑ์หรือไม่ และทำการปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

1.4 นำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยนำ จุดประสงค์และแบบทดสอบที่วัดแต่ละจุดประสงค์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและเนื้อหาพิจารณาว่า ข้อสอบแต่ละข้อวัดตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้นั้นหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่า 0.50 ขึ้นไป ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.96

1.5 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 15 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับความเหมาะสมของแบบทดสอบ

1.6 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์คุณภาพของข้อสอบหาความยาก (Level of Difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) มีค่าระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จำนวน 30 ข้อ โดยคำนึงถึงความครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

1.7 นำแบบทดสอบที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 30 ข้อ ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้วิธีของ คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) สูตร KR - 20 (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2549 : 247) โดยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77

1.8 ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 ที่เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 30 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ณ วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งทำการประเมินโดยครูสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว เป็นผู้ประเมินทักษะการปฏิบัติของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติ

ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติ เพื่อใช้ในการประเมินผล โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารการสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติ

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลและกำหนดข้อมูล ตัวชี้วัด โครงสร้าง และขอบข่ายของเนื้อหาของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติ ของนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน ตรงตามความต้องการ

2.3 วิเคราะห์และสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ให้ครอบคลุมเหมาะสมและสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ได้แก่ ภาระงานหรือกิจกรรมที่จะให้นักศึกษาปฏิบัติ แบบประเมินเป็นแบบรูบริก (Rubrics) 4 ระดับ โดยใช้เกณฑ์คุณภาพของทักษะปฏิบัติ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 12.50 - 16.00	หมายถึง	อยู่ในระดับคุณภาพมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 8.50 - 12.49	หมายถึง	อยู่ในระดับคุณภาพดี
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 8.49	หมายถึง	อยู่ในระดับคุณภาพพอใช้
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.00 - 4.49	หมายถึง	อยู่ในระดับคุณภาพน้อย

2.4 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.5 นำแบบประเมินทักษะการปฏิบัติ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจแก้ไข ตรวจสอบคุณภาพ (IOC) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

2.6 นำแบบประเมินทักษะการปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมที่สร้างขึ้น ครอบคลุมเหมาะสมและสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ ความคล่องแคล่ว ความประณีตสวยงาม และความร่วมมือในกลุ่ม เป็นแบบประเมินแบบรูบริก (Rubrics) 4 ระดับ ที่ได้ทำการตรวจสอบแล้ว นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

2.7 ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 ที่เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 30 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ณ วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งทำการประเมิน โดยครูสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว เป็นผู้ประเมินทักษะการปฏิบัติของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

1. แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้บริหารวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี ครูผู้สอนสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว และผู้บริหารสถานประกอบการ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยกำหนด วัน เวลา ที่จะสัมภาษณ์และแจ้งให้ผู้สัมภาษณ์ทราบล่วงหน้า พร้อมทั้งส่งประเด็นการสัมภาษณ์ให้ผู้สัมภาษณ์ล่วงหน้า

1.3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยการเดินทางไปยังสถานที่ที่นัดหมาย แล้วแนะนำตัวเอง และขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ทำการบันทึกภาพและเสียง พร้อมแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการสัมภาษณ์จนสิ้นสุด

1.4 เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาต่อไป

2. แบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 ผู้วิจัยขออนุญาตผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

2.3 ผู้วิจัยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแนะนำตัวกับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 15 คน จากนั้นชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

2.4 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้นักศึกษาคนละ 1 ฉบับ อธิบายถึงขั้นตอนวิธีการเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 30 นาที เมื่อนักศึกษาทำแบบสอบถามเสร็จแล้ว นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาต่อไป

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร

1. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการใช้หลักสูตร

1.2 ขอใช้สถานที่และอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี

1.3 ติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วิทยากรผู้ชำนาญการ ครูสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว นักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี ที่เข้ารับการฝึกอบรม โดยประชุมชี้แจงบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ทราบถึงการดำเนินการ ใช้หลักสูตรฝึกอบรมในครั้งนี้ แก่วิทยากรผู้ชำนาญการ ครูสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ที่ปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการฝึกอบรมรวมทั้งประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะนักศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อม

1.3.1 การเตรียมสถานที่ อาหารเครื่องดื่ม และสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินฝึกอบรมให้พร้อม

1.3.1 จัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม เช่น หลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมอบให้แก่วิทยากร คณะครู นักศึกษา เอกสารประกอบการฝึกอบรม สื่ออุปกรณ์ เครื่องมือ วัสดุประเมินผล เช่น แบบทดสอบ วัสดุสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการฝึกอบรม และแบบประเมินทักษะปฏิบัติให้ครบ

1.4 ดำเนินการใช้หลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบวัสดุสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และแบบประเมินทักษะปฏิบัติก่อนการฝึกอบรม ใช้ระยะเวลาการฝึกอบรม 5 วัน โดยเป็นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการ

ประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน เมื่อฝึกอบรมเสร็จ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียน และแบบประเมินทักษะปฏิบัติหลังการฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินทักษะปฏิบัติชุดเดียวกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

1. แบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการด้านการพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ โดยตอนที่ 1 ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ (%) ส่วนตอนที่ 2 และ 3 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความ

2. แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ จากนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ (%) ตอนที่ 3 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอแบบพรรณนาความ

3. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว

การหาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว จากแบบประเมินคุณภาพของหลักสูตร ฝึกอบรม โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t - test Dependent)

1.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ชั้นปีที่ 2 โดยการทดสอบค่าที (t - test Dependent)

2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติ

2.1 วิเคราะห์ทักษะปฏิบัติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบที (t - test Dependent)

2.2 การเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ชั้นปีที่ 2 โดยการทดสอบที (t - test Dependent)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ (p)
2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 1.1 ค่าความเที่ยงตรง (IOC)
  - 1.2 ค่าความยากง่าย (p)
  - 1.3 ค่าอำนาจจำแนก (r)
  - 1.4 ค่าความเชื่อมั่นคูเคอร์ - ริชาร์ดสัน (KR - 20)
2. แบบวัดทักษะปฏิบัติ
  - 2.1 ค่าความเที่ยงตรง (IOC)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

1. การทดสอบที (t - test Dependent)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	การทดสอบที (t - test)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอเป็นระยะ ๆ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร
ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร
ผลการใช้หลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะปฏิบัติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ดังนี้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ และการสอบถาม รวมทั้งการขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำมาพัฒนาหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วย 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้าง 4) ผู้เข้ารับการฝึกอบรม 5) ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม 6) การจัดกิจกรรมการอบรม 7) สื่อและวัสดุอุปกรณ์ 8) การวัดผลและประเมินผล 9) เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม 10) รายละเอียดของการจัดกิจกรรม 11) แผนการจัดการฝึกอบรม และ 12) เอกสารประกอบหลักสูตร โดยนำผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ มาแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว ดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ประเมินความเหมาะสมเพื่อรับรองคุณภาพของหลักสูตรเป็นแบบสอบถาม ประเมินเพื่อรับรองคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม แบบมาตรฐาน 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการนำค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่ได้จากการคำนวณไปเทียบเกณฑ์ในการประเมินที่วางไว้ ได้ผลดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสม ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ จากแบบสอบถาม เพื่อรับรองคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. หลักการ	4.80	0.45	มีความเหมาะสมมากที่สุด
2. จุดมุ่งหมาย	4.80	0.45	มีความเหมาะสมมากที่สุด
3. โครงสร้าง	4.80	0.45	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.60	0.55	มีความเหมาะสมมากที่สุด
5. ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม	4.60	0.55	มีความเหมาะสมมากที่สุด
6. การจัดกิจกรรมการอบรม	4.80	0.45	มีความเหมาะสมมากที่สุด
7. สื่อและวัสดุอุปกรณ์	4.60	0.55	มีความเหมาะสมมากที่สุด
8. การวัดและประเมินผล	4.80	0.45	มีความเหมาะสมมากที่สุด
9. เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม	4.80	0.45	มีความเหมาะสมมากที่สุด
10. รายละเอียดการจัดกิจกรรม	4.60	0.55	มีความเหมาะสมมากที่สุด
11. แผนการจัดการฝึกอบรม	4.80	0.45	มีความเหมาะสมมากที่สุด
12. เอกสารประกอบหลักสูตร	4.60	0.55	มีความเหมาะสมมากที่สุด
รวม	4.72	0.07	มีความเหมาะสมมากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า ความเหมาะสม ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ จากแบบสอบถามเพื่อรับรองคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 ซึ่งก่อนที่ผู้วิจัยจะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลพื้นฐานก่อนจึงทำให้หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง การจัดกิจกรรมการอบรม การวัดผลและประเมินผล เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม และแผนการจัดการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 รองลงมาผู้เข้ารับการฝึกอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ รายละเอียดการจัดกิจกรรม และเอกสารประกอบหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ตามลำดับ

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร

ผลการใช้หลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว และดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้กับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน ทำการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ และประเมินทักษะปฏิบัติ ด้วยแบบประเมินทักษะปฏิบัติก่อนเรียนและหลังเรียน

ตาราง 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรและหลังการทดลองใช้หลักสูตรของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	30	15.17	2.48	34.56	.00*
หลังเรียน	30	24.23	2.27		

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรของนักศึกษา เท่ากับ 15.17 มีความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เท่ากับ 2.48 ขณะที่คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองใช้หลักสูตรของนักศึกษา เท่ากับ 24.23 มีความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.27 โดยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 9.06 คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังการทดลองใช้หลักสูตร สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4 การเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติ เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรและหลังการทดลองใช้หลักสูตรของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	30	7.80	1.19	42.57	.00*
หลังเรียน	30	12.80	0.76		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของทักษะปฏิบัติ เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรของนักศึกษา เท่ากับ 7.80 มีความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.19 ขณะที่คะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติหลังการทดลองใช้หลักสูตรของนักศึกษา เท่ากับ 12.80 มีความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.76 โดยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 5.00 คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังการทดลองใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถสรุปผล อภิปรายผล พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร และระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร มีดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

1. ประชากรที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่
  - 1.1 ผู้บริหารวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 1 คน
  - 1.2 ครูสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว จำนวน 2 คน
  - 1.3 ผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 5 คน

1.4 นักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว จากวิทยาลัยการอาชีพนายนายอาม และวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 126 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ ผู้บริหารวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 1 คน ครูผู้สอนสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 5 คน และนักศึกษสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 15 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 2 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีพนายนายอาม จำนวน 32 คน และวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 94 คน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รวมทั้งสิ้น 126 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ของวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) 1 วิทยาลัย จากทั้งหมด 2 วิทยาลัย จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

1. แบบสัมภาษณ์
2. แบบสอบถาม

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร

1. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบประเมินทักษะปฏิบัติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

1. แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้บริหาร วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี ครูผู้สอนสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว และผู้บริหาร สถานประกอบการ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยกำหนด วัน เวลา ที่จะสัมภาษณ์และแจ้งให้ผู้สัมภาษณ์ทราบล่วงหน้า พร้อมทั้งส่งประเด็นการสัมภาษณ์ให้ผู้สัมภาษณ์ล่วงหน้า

1.3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยการเดินทางไปยังสถานที่ที่นัดหมาย แล้วแนะนำ ตัวเอง และขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ทำการบันทึกภาพและเสียง พร้อมแจ้งวัตถุประสงค์ของการ เก็บรวบรวมข้อมูลและทำการสัมภาษณ์จนสิ้นสุด

1.4 เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

2. แบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้อำนวยการ วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 ผู้วิจัยขออนุญาตผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

2.3 ผู้วิจัยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแนะนำตัวกับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรม และการท่องเที่ยว ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 15 คน จากนั้นชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

2.4 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้นักศึกษาคนละ 1 ฉบับ อธิบายถึงขั้นตอนวิธีการเพื่อ สร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 30 นาที เมื่อนักศึกษาทำแบบสอบถามเสร็จแล้ว นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล เชิงเนื้อหา

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร

1. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับ นักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้อำนวยการ วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการใช้หลักสูตร

1.2 ขอใช้สถานที่และอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรม และการท่องเที่ยว วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี

1.3 ติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วิทยากรผู้ชำนาญการ ครูสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว นักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี ที่เข้ารับการฝึกอบรม โดยประชุมชี้แจงบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ทราบถึงการดำเนินการใช้หลักสูตรฝึกอบรมในครั้งนี้ แก่วิทยากรผู้ชำนาญการ ครูสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ที่ปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการฝึกอบรมรวมทั้งประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะนักศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อม

1.3.1 การเตรียมสถานที่ อาหารเครื่องดื่ม และสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินฝึกอบรมให้พร้อม

1.3.1 จัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม เช่น หลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมอบให้แก่วิทยากร คณะครู นักศึกษา เอกสารประกอบการฝึกอบรม สื่ออุปกรณ์ เครื่องมือ วัสดุประเมิณผล เช่น แบบทดสอบ วัสดุสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการฝึกอบรม และแบบประเมินทักษะปฏิบัติให้ครบ

2.4 ดำเนินการใช้หลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบวัสดุสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และแบบประเมินทักษะปฏิบัติก่อนการฝึกอบรม ใช้ระยะเวลาการฝึกอบรม 5 วัน โดยเป็นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน เมื่อฝึกอบรมเสร็จ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัสดุสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียน และแบบประเมินทักษะปฏิบัติหลังการฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบวัสดุสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินทักษะปฏิบัติชุดเดียวกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

1. แบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการด้านการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ โดยตอนที่ 1 ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ (%) ส่วนตอนที่ 2 และ 3 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความ

2. แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตั้งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ จากนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ใช้ความถี่ ค่าร้อยละ (%) ตอนที่ 3 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอแบบพรรณนาความ

3. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตั้งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับ นักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว

การหาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตั้งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว จากแบบประเมินคุณภาพของหลักสูตร ฝึกอบรมโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบที (t-test Dependent)

1.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักศึกษา สาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ชั้นปีที่ 2 โดยการทดสอบที (t-test Dependent)

2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติ

2.1 วิเคราะห์ทักษะปฏิบัติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบที (t-test Dependent)

2.2 การเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ชั้นปีที่ 2 โดยการทดสอบที (t-test Dependent)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตั้งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว พบว่า การพัฒนาหลักสูตร เรื่อง การจัดตั้งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ระยะเวลาในการฝึกอบรม การจัดกิจกรรม

การอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การวัดผลและประเมินผล เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม รายละเอียด การจัดการกิจกรรม แผนการจัดการฝึกอบรม และเอกสารประกอบหลักสูตร ส่วนการประเมินหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 มีความสอดคล้องและเหมาะสม การประเมิน เพื่อรับรองคุณภาพของหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพของหลักสูตร เท่ากับ 4.72 มีความเหมาะสมมากที่สุด

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัด ตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรของนักศึกษา เท่ากับ 15.17 มีความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.48 ขณะที่คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองใช้หลักสูตรของนักศึกษาเท่ากับ 24.23 มีความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.27 โดยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 9.06 คะแนนเฉลี่ยของการ ทดสอบหลังการทดลองใช้หลักสูตร สูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลคะแนนทักษะปฏิบัติ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของทักษะปฏิบัติ เรื่อง การจัดตกแต่ง สถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรของนักศึกษา เท่ากับ 7.80 มีความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.19 ขณะที่คะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติหลังการทดลองใช้ หลักสูตรของนักศึกษา เท่ากับ 12.80 มีความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.76 โดยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 5.00 คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังการทดลองใช้หลักสูตร สูงกว่าก่อนเรียน

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่ เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ผู้วิจัยขอเสนอ การอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ปรากฏว่า ได้หลักสูตรที่เหมาะสม ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้าง 4) ผู้เข้ารับ การฝึกอบรม 5) ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม 6) การจัดการกิจกรรมการอบรม 7) สื่อและวัสดุอุปกรณ์ 8) การวัดผลและประเมินผล 9) เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม 10) รายละเอียดของการจัดการกิจกรรม 11) แผนการจัดการฝึกอบรม และ 12) เอกสารประกอบหลักสูตรของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1.00 มีความสอดคล้องและเหมาะสม โดยค่าเฉลี่ย

ของการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพของหลักสูตร เท่ากับ 4.72 มีความเหมาะสมมากที่สุด ในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมนั้น ผู้วิจัยใช้แนวการจัดสาระหลักสูตรประเภทวิชา อุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการ โรงแรม (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) มาเป็นแนวทางในการจัดทำเอกสารหลักสูตร โดยการวิเคราะห์มาตรฐาน การเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและผู้เรียน ซึ่งกระบวนการดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของสังัด อุทรานันท์ (2532 : 263 - 271) ที่กล่าวว่า การจัดทำหลักสูตรว่า ผู้สร้างหลักสูตรจะต้องพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรกลางกับสภาพท้องถิ่น ดำเนินการ เลือกรื้อเนื้อหาที่มีอยู่ในหลักสูตรกลางที่เห็นสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น และหากสิ่งไหน ไม่ครอบคลุมกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ก็ดำเนินการสร้าง รายวิชาใหม่ จากนั้นจัดทำคำอธิบายรายวิชา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ โดยหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีกระบวนการสร้างอย่างเป็นระบบ มีวิธีการที่เหมาะสม โดยศึกษาหลักสูตร เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม และผ่านการตรวจสอบพิจารณา ความเหมาะสม ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่างๆ แล้วปรับปรุงแก้ไขจากประธาน และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ ทำให้มีภาพรวมความสอดคล้องทุกองค์ประกอบ ในหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชา การโรงแรมและการท่องเที่ยว มีความสอดคล้องและสามารถนำไปใช้ได้ในการจัดการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 : 5) ที่กล่าวว่า หลักสูตรที่มีคุณภาพต้องมี องค์ประกอบอย่างน้อย 5 ส่วน คือ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ และการวัดผลประเมินผล ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการ ประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะ กิจกรรมการฝึกอบรม ซึ่งมีการใช้วัสดุอุปกรณ์จริงทั้งหมด เน้นทักษะปฏิบัติ เน้นกิจกรรมกลุ่มที่ทำงานร่วมกัน การนำเสนอ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง มีผลงานปรากฏเห็นชัดนักศึกษา ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการทำงาน ทำให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สูงกว่าก่อนฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมคิด บางโม (2544 : 14) เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมว่าเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการทำงานเฉพาะอย่าง อาจจำแนกวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมได้ 4 ประการ คือ 1) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ 2) เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ 3) เพื่อเพิ่มพูนทักษะ 4) เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญทริกา แจ่มจำรัส (2557 : 112 - 114) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนา

หลักสูตรฝึกอบรมการประดับสถานที่ด้วยผ้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความรู้ หลังฝึกอบรม สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของชนิสรา เทียมตระกูล (2556 : 119 - 120) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรม เรื่องการจัดดอกไม้ในงานพิธี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการจัดดอกไม้ ในงานพิธี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติ เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะ การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมมีรูปแบบการสาธิตโดยวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญและเรียนรู้จากเอกสารประกอบการฝึกอบรม และนักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริงจนเกิด ทักษะและมีความชำนาญ ความคิดสร้างสรรค์ ความประณีต และเสร็จทันตามระยะเวลาที่กำหนด จึงทำให้ได้ผลงานที่สวยงาม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมาลินี จุฑะรพ (2539 : 133) ที่ได้เสนอ แนวคิดการสอนทักษะไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ให้ความรู้ในการฝึกทักษะ เรื่องใดก็ตามผู้ฝึก จะต้องให้ความรู้ ทักษะที่จะฝึกนั้น มีขั้นตอนอย่างไร อาจจะใช้วิธีการบรรยาย สาธิต หรือให้คู่มือที่ สไลด์ประกอบการบรรยาย ขั้นที่ 2 ให้ลงมือปฏิบัติในการฝึกทักษะ จะต้องให้ทั้งความรู้ และต้องให้ ลงมือปฏิบัติจริง ๆ เพื่อให้เกิดความถูกต้อง และยืนยันว่าปฏิบัติได้จริง ขั้นที่ 3 ให้ทดสอบความถูกต้อง รวดเร็ว ในการฝึกปฏิบัติที่ดีจะต้องมีการทดสอบว่าทำได้ถูกต้องและรวดเร็วเพียงใด ผู้รับการฝึก ทักษะมีความมั่นใจและสามารถปฏิบัติทักษะดังกล่าว ได้โดยอัตโนมัติ หรือไม่เพียงใด ถ้ากระทำ ได้ครบทั้ง 3 ขั้นตอน ก็เป็นที่ยืนยัน ได้ว่าบุคคลเกิดทักษะแล้ว และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญทริกา แจ่มจำรัส (2557 : 116 - 117) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการประดับสถานที่ ด้วยผ้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีทักษะปฏิบัติการประดับสถานที่ ด้วยผ้าได้ในระดับดีมาก และนอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของชนิสรา เทียมตระกูล (2556 : 119 - 120) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการจัดดอกไม้ในงานพิธี สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการปฏิบัติการจัดดอกไม้ในงานพิธี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว พบว่า มีคุณภาพสูง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน สูงกว่าก่อนเรียน มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจับจีบผ้าลายพื้นฐาน การประยุกต์ ลายพื้นฐานตั้งแต่ 2 ลายขึ้นไป และการสร้างสรรค์ลายใหม่ มีทักษะปฏิบัติจนเกิดความสามารถ เฉพาะตัวของนักศึกษา ซึ่งได้จากการปฏิบัติจนเกิดทักษะการสร้างสรรค์รูปแบบต่าง ๆ ได้อย่าง

ชำนาญ มีความประณีตโดยมีการประเมินในด้านความคล่องแคล่ว ความคิดสร้างสรรค์ ความประณีตสวยงาม และเสร็จทันตามระยะเวลาที่กำหนด อยู่ในระดับดี นั้นย่อมแสดงว่า องค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม มีความสอดคล้อง เหมาะสมในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสถานประกอบการและผู้เรียน มีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับแนวความคิดของสังข์ อูทรานันท์ (2538 : 6) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้นสอดคล้องกับความต้องการของสังคม สอดคล้องกับความต้องการ ของเด็ก สอดคล้องกับหลักการปกครองของประเทศ สามารถนำมาปฏิบัติได้ สอดคล้องกับ แนวความคิดของสูนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 13) ที่กล่าวว่า เนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ต้อง สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และวุฒิภาวะของผู้เรียนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้ มีคุณค่า และมีแก่นสารที่เชื่อถือได้ มีประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในด้านการจัด กิจกรรม ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ของคิวอี้ (Dewey. 1963 : 22 - 50; อ้างถึงใน ทศนา แคมมณี. 2548 : 26 - 27) ที่เน้นการจัดการเรียน การสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือทำ (Learning by Doing)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับ นักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว เป็นหลักสูตรสำหรับผู้บริหาร ครู - อาจารย์ และ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ประเภทวิชาอื่น ๆ
2. หลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นหลักสูตรที่มีสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของสถานประกอบการ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาอื่น ๆ ได้ ทั้งในจังหวัดจันทบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดตราด จังหวัดชลบุรี และจังหวัดอื่น ๆ
3. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับ นักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว สามารถนำไปปรับเพื่อเสริมความตระหนัก และเห็นคุณค่าของวิชาชีพ ซึ่งเป็นความรู้ที่ผู้หารายได้ระหว่างเรียน แบ่งเบาภาระของครอบครัว ตลอดจนสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติ การสร้างสรรค์ ผลงานใหม่ ๆ ได้
4. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับ นักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว เป็นหลักสูตรที่ครูผู้สอนในทุกประเภทวิชา

สามารถนำไปปฏิบัติการสอนแทนครูประเภทวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรม หรือสาขาวิชาการท่องเที่ยวได้ เพราะในรายละเอียดของทุกองค์ประกอบหลักสูตร รวมถึงแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้อง เหมาะสม ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เนื่องจากผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ และผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ เพียงแต่ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรให้เข้าใจ เพื่อสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
2. ควรมีการทำวิจัย การพัฒนาหลักสูตร โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน และรูปแบบการสอนตามแนวคิดการพัฒนาจิตพิสัยของบลูม และคณะ กับประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัญจนา ลินทรตันศิริกุล. (2546). การรวบรวมข้อมูลการวิจัย. ใน **ประมวลสาระชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2**. นนทบุรี : สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2540). **หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- โกวิท ประวาลพุกภัย. (2535). **การสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ**. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จริยา เดชกฤษ. (2554). **ศิลปะการจับจิบผ้า**. กรุงเทพฯ : วิ.พรีนซ์ (1991).
- ฉวีวรรณ เสวตมาลัย. (2543). **การพัฒนาหลักสูตรคณิตศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ชนิสรา เทียมตระกูล. (2556). **การจัดดอกไม้ในงานพิธี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน). ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ชูจิตต์ เหล่าเจริญสุข. (2548). **การพัฒนาหลักสูตร**. ยะลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ชูชัย สมัทธิโกร. (2544). **การฝึกอบรมบุคลากรภายในองค์การ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2548). **การฝึกอบรมบุคลากรภายในองค์การ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี ตันพงศ์. (2541). **การฝึกอบรมครูมัธยมศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูศรี สุวรรณโชติ. (2544). **หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : ทิชซิ่งเอ็ท.
- ทิวัดถ์ มณีโชติ. (2549). **การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. นนทบุรี : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ทิสนา แคมมณี. (2548). **ศาสตร์การสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์.
- _____. (2551). **รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชนกฤษ เข้มประยูร. (2552). **ศิลปะการจัดผ้าประดับโต๊ะ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
 แอปป้าพรีนติ้ง.
- ชำรง บัวศรี. (2542). **ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์คุรุสภา.
- นนทวัฒน์ สุขผล. (2547). **เทคนิคการฝึกอบรมมืออาชีพ**. กรุงเทพฯ : เลิร์นนิ่งเซ็นเตอร์.
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2554). **การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). **การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร**. กรุงเทพฯ :
 สุวีริยาสาส์น.
- บุญชริกา แจ่มจำรัส. (2557). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการประดับสถานที่ด้วยผ้า
 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน).
 ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ปราณี กองจินดา. (2549). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และทักษะการคิด
 เลขในใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบซิปปาโดยใช้แบบฝึกหัดที่เน้นทักษะ
 การคิดเลขในใจกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้คู่มือครู**. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 (หลักสูตรและการสอน). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 พระนครศรีอยุธยา.
- ปราโมทย์ จันท์เรือง. (2547). **การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบตามแนวทางการปฏิรูป
 การเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : แนวคิดทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. (เอกสารประกอบ
 การเรียน). ลพบุรี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- _____. (2548). **หลักการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร**. ลพบุรี : คณะครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- _____. (2552). **การพัฒนาหลักสูตร**. ลพบุรี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม
 กรุงเทพฯ.
- พงษ์พันธุ์ บุญสอน และเพ็ชร หอมหวาน. (2556). **การผูกผ้า การจับดอก**. กรุงเทพฯ : วี.พรีนติ้ง
 (1991).
- “พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551,”. (5 มีนาคม 2551). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 125
 ตอนที่ 43 ก. หน้า 3.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2544). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : เอ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
 _____ . (2549). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เอ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- เพ็ญณี ทัพไพเราะ. (2553). **การหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง ประเพณีท้องถิ่นของไทพวน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ไพศาล หวังพานิช. (2543). **การวัดผลการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- มรรดา เอี่ยมสุภา. (2558). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับมัคคุเทศก์น้อยในจังหวัดสิงห์บุรี**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มนตรี วงษ์สะพาน. (2554). **การพัฒนาหลักสูตร**. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- มาลินี จุฑารพ. (2539). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- ธรรรงค์ หมีทอง. (2555). **คู่มือการประดับผ้าระบายในงานพิธี**. ชลบุรี : ศูนย์การฝึกหน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน.
- รัชนีวรรณ เพ็งปรีชาและสันธนี นียาโส. (2554). **เทคนิคการผูกผ้างานพิธีต่าง ๆ**. กรุงเทพฯ : วี.พรีนท์.
- วันทนา เนาว์วัน. (2548). **การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม**. พระนครศรีอยุธยา : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วัลลภ กันทรัพย์. (2537). **การสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ**. (เอกสารประกอบคำบรรยาย หมายเลข 1). ณ โรงแรมพรพิงค์ทาวเวอร์ จังหวัดเชียงใหม่.
- วาริ รัททะบุตร. (2552). **การเปรียบเทียบผลการเรียน เรื่อง นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติกับการเรียนแบบปกติ**. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิชัย ดิสสระ. (2535). **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิวณิช. (2542). **การพัฒนาหลักสูตรสถานที่ท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : เซนเตอร์ดิสคัฟเวอรี.

- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2538). **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2552). **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน - มติใหม่**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วิน เชื้อโพธิ์หัก. (2537). **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน - มติใหม่**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สังค์ อุทรานันท์. (2532). **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.
- _____. (2538). **หลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมคิด บางโม. (2544). **เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม**. กรุงเทพฯ : (ม.ป.ท.).
- _____. (2553). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ : วิทย์พัฒนา.
- สมชาติ กิจขรรยง. (2552). **สูตรสำเร็จและการจัดฝึกอบรม**. กรุงเทพฯ : เอกซ์เปอร์เนท (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมทรง สุวพานิช. (2549). **การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน**. มหาสารคาม : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมบูรณ์ ชิตพงษ์. (2522). **การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน**. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมบูรณ์ ต้นยะ. (2545). **การประเมินทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). **รายงานสรุปผลการสัมมนาวิชาการการบริการการศึกษา เรื่อง การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ สู่ความก้าวหน้าของชาติในศตวรรษหน้า**.
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2556). **หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐาน การอาชีวศึกษา และวิชาชีพ.
- _____. (2562). **หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.onec.go.th>. 4 พฤศจิกายน 2561.
- สุนันท์ ศลโกสุม. (2532). **พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน : ศาสตร์แห่งการพัฒนาชีวิต และสังคม**. กรุงเทพฯ : เสนาธรรม.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร**. เชียงใหม่ : แสงศิลป์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2547). **การวัดทักษะการปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสงอรุณ เชื้อวงษ์บุญ. (2556). **ศิลปะการจับจิบนุ่งกระโปรงโต๊ะประยุกต์**. กรุงเทพฯ : รุ่งแสงการพิมพ์.
- อุทุมพร จามรมาน. (2549). **การพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- Arthurs, Dale S. (2003). **Ensuring Stakeholder Feedback During the Development of Apprenticeship Training Programs in British Columbia**. (Online). Available : <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/3094022>. 5 March 2019.
- Beach, D.S. (1970). **Personnel : The Management of People at Work**. New York : The Macmillan.
- Beauchamp, George. A. (1975). **Curriculum Theory**. 4th ed. Boston : Peacock.
- Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education**. 3 rd ed. New York : McGraw - Hill.
- Jones, M.L. (1997). **Development of a Sexual Abuse Training Curriculum for the Addiction Field (Abuse, Incest, Alcohol Abuse, Drug Abuse)**. New York : University of New York.
- Perezi, E.N. (1994). **Labour Insertion Integrated on Occupational Training Curriculum**. Barcelona : University Autonomia DeBarcelona.
- Taba, Hilda. (1962). **Curriculum Development : Theory and Practice**. New York : Harcourt, Brace & World.
- Tyler, Ralph W. (1995). **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago : University of Chicago press.

William, R. Tracey. (1971). "Designing Training and Development System," **American Management Association**. 86 - 95.

Wright, L.A. (1996). **Current Training Practices and Training Needs of Manufacturers in the Holmes Community College District (Mississippi)**. Mississippi : The University of Mississippi.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.เพลินพิศ กอบตระกูล   ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจันทบุรี
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มศึกษานิเทศ ติดตาม
และประเมินผล
2. ดร.พิญา สมบูรณ์   อาจารย์คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี
3. นายขงยุทธ พันธ์นอก   ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ทำหน้าที่รองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ
หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน
วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี
4. นางสาวนงลักษณ์ ริมศิริ   ข้าราชการบำนาญ
แผนกวิชาคหกรรม สาขาวิชาศิลปประดิษฐ์
วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี
5. นางสาวสมสวย สมานพรรค   ครู วิทยฐานะชำนาญการ
หัวหน้าสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว
วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์ความต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

แบบสอบถามความต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ตัวอย่างหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ

แบบประเมินเพื่อรับรองคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ

แบบวัดทักษะปฏิบัติ เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับ
นักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว

(สำหรับผู้บริหารวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี ครูผู้สอนสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว
และผู้บริหารสถานประกอบการ)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการ การพัฒนาหลักสูตร
ฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรม
และการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดตอบตามความเป็นจริง โดย
แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งเป็น 3 ตอน จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่
เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัด
กิจกรรมการฝึกอบรมการเรียนการสอนและข้อเสนอแนะอื่น ๆ จำนวน 2 ข้อ

ผู้วิจัยขอบคุณทุกท่านที่ให้สัมภาษณ์

นายพงษ์สิทธิ์ พิริ

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ผู้สัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อ.....นามสกุล.....

1. เพศ ชาย หญิง2. อายุ 20 - 30 ปี 31 - 40 ปี 41 - 50 ปี 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

 ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

4. ตำแหน่งหน้าที่การงาน

 ผู้อำนวยการวิทยาลัย ครูผู้สอนสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว สถานประกอบการ5. ประสบการณ์อบรมหรือสัมมนาหรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัด
ตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ ไม่เคย เคย เรื่อง.....

จัดโดยหน่วยงาน.....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว จำนวน 4 ข้อ

1. ท่านคิดว่าปัจจุบันหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาอย่างไร

มีความสำคัญและมีความจำเป็น

เพราะ

ไม่มีความสำคัญและมีความจำเป็น

เพราะ

---

2. ท่านคิดว่าควรนำความรู้เกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่ในรูปแบบต่าง ๆ นำมาจัดทำเป็นหลักสูตรฝึกอบรมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3. ท่านคิดว่าการส่งเสริมให้วิทยาลัยพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ต่อนักศึกษาหรือไม่ ถ้าดีและมีประโยชน์ท่านคิดว่าควรที่จะสนับสนุนในลักษณะใด

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ในด้านต่อไปนี้อย่างไร

4.1 ด้านหลักการ ท่านคิดว่าหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ควรหลักการอย่างไร

.....

.....

.....

4.2 ด้านจุดมุ่งหมาย ท่านคิดว่าหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ควรจุดมุ่งหมายอย่างไร

.....

.....

.....

4.3 ด้านผู้เข้ารับการอบรม ท่านคิดว่าหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ควรมีอายุเท่าไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

4.4 ด้านขอบข่ายเนื้อหาสาระ ท่านคิดว่าหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ควรมีขอบข่ายเนื้อหาสาระอย่างไรบ้าง

4.5 ด้านระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม ท่านคิดว่าควรกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมกี่ชั่วโมง หรือกี่วัน จึงจะเพียงพอที่จะทำให้ นักศึกษาบรรลุตามจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม

4.6 ด้านการจัดกิจกรรมฝึกอบรม ท่านคิดว่าควรนำเทคนิควิธีการฝึกอบรมและกิจกรรมใดบ้าง มาใช้ในการฝึกอบรมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม

4.7 ด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์ ท่านคิดว่าเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม ควรมีสื่อและวัสดุอุปกรณ์ประเภทใดบ้าง มาใช้ประกอบการฝึกอบรม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

4.8 ด้านการวัดและประเมินผล ท่านคิดว่าควรใช้วิธีการใดบ้างในการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบว่านักศึกษาได้บรรลุจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมหรือไม่

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรม การฝึกอบรมการเรียนการสอนและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านเคยประสบมาในการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกอบรม มีอะไรบ้าง และมีแนวทางแก้ไข ปัญหาอย่างไร

---

2. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถาม

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับ
นักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว

(สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว)

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาสาขาวิชาการ
การโรงแรมและการท่องเที่ยว ในการเข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการ
ประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ขอให้นักศึกษาได้ตอบ
แบบสอบถามตามความเป็นจริง แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 10 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการของนักศึกษาในการเข้ารับการอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่
เพื่อการประกอบอาชีพ และรูปแบบของกิจกรรมในการฝึกอบรม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

ผู้วิจัยขอขอบคุณนักศึกษาทุกคนที่ตอบแบบสอบถาม

นายพงษ์สิทธิ์ พิริ

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ผู้สอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง จงเติมข้อความลงในช่องว่างและทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 15 - 16 ปี 17 - 18 ปี 18 ปีขึ้นไป
3. ระยะเวลาที่เข้าศึกษาในวิทยาลัยแห่งนี้
 1 ปี 2 ปี 3 ปี
4. อาชีพของผู้ปกครอง
 รับราชการ
 รับจ้าง/ทำงานโรงงาน
 ค้าขาย
 อาชีพส่วนตัว
 เกษตรกรรม
 ไม่ได้ทำงาน
5. นักศึกษาเคยได้เข้ารับการฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพหรือไม่
 เคย ไม่เคย
 (ถ้าเคย) นักศึกษาได้รับความรู้เรื่องใดบ้าง (โปรดระบุ)
 วัสดุ - อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดตกแต่งสถานที่
 การจับจิบผ้าลายพื้นฐาน
 การจับจิบผ้าใช้วิธีการผสมลาย ตั้งแต่ 2 ลายขึ้นไป
 อื่นๆ .....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 2 ความต้องการของนักศึกษาในการเข้ารับการอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ และรูปแบบของกิจกรรมในการฝึกอบรม จำนวน 5 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน และเติมข้อความลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริง

1. ความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว

มาก ปานกลาง น้อย

2. ความต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับการฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

วัสดุ - อุปกรณ์ในการจัดตกแต่งสถานที่

ความรู้พื้นฐานในการจับจีบผ้า

การผสมลายในการจับจีบผ้า

อื่น ๆ .....

3. นักศึกษาต้องการให้มีวิธีการอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว อย่างไร

เชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความชำนาญมาบรรยาย-สาธิต

ฝึกปฏิบัติจริง

ประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

อื่นๆ .....

4. นักศึกษาต้องการสื่อประกอบการฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ในครั้งนี้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เอกสารประกอบการฝึกอบรม

คอมพิวเตอร์

วัสดุที่ค้น / เครื่องเล่นซีดี

โปรเจคเตอร์ / จอฉาย

วัสดุ - อุปกรณ์ ในการจับจีบผ้า

อื่นๆ .....

5. นักศึกษาต้องการใช้เวลาในการเข้ารับการอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ
อย่างไร

1 - 2 วัน   3 - 4 วัน   5 - 6 วัน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

หลักสูตรฝึกอบรม

เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบกอบอาชีพ
สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว

พงษ์สิทธิ์ พิริ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

จังหวัดจันทบุรี

คำนำ

ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว เป็นสาขาวิชาที่ช่วยพัฒนาให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะปฏิบัติพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่ มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง และมีความสุข โดยการจัดการเรียนรู้มุ่งพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะปฏิบัติในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ได้พัฒนาให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ที่กำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น และผู้เรียน จึงได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมขึ้นจากการสัมภาษณ์ และสอบถามความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะปฏิบัติ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาศึกษาในสถานศึกษาให้มีคุณภาพที่ดี สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระ เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ได้เรียนรู้ เกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะปฏิบัติ มีประสบการณ์ตรงตามมาตรฐานวิชาชีพ

ผู้จัดทำหวังว่าจะเป็นประโยชน์ หรือเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในประเภทวิชา / สาขาวิชาอื่นๆ สำหรับผู้ที่มีความสนใจต่อไป

คำแนะนำในการใช้หลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับ นักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการฝึกอบรมของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี เนื้อหาสาระทั้งหมด แบ่งเป็น 1 แผนการจัดการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยประกอบด้วยขั้นตอนหลัก ๆ คือ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ สื่อ / อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้ / การวัดผลประเมินผลและตัวอย่างประกอบการ บรรยายแต่ละหน่วย ดังนั้นการนำหลักสูตรไปใช้ ควรพิจารณารายละเอียดดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี ผู้นำหลักสูตร ไปใช้ควรศึกษารายละเอียดให้เข้าใจ
2. หากมีการนำหลักสูตรไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายอื่น ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสม ก่อนนำไปใช้ โดยศึกษาความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมก่อน
3. ควรจัดเตรียมวัสดุ - อุปกรณ์ให้พร้อมก่อนมีการฝึกอบรม เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการฝึกอบรมอย่างเต็มที่
4. วิทยากรที่ให้การฝึกอบรม ควรเป็นวิทยากรที่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรม มีเทคนิค การถ่ายทอดที่ดี มีความเป็นกันเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างเต็มที่
5. หากนำหลักสูตรไปใช้แล้วควรหาวิธีปรับปรุงและพัฒนาให้ทันสมัย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีเจตคติที่ดีต่อการฝึกอบรม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว

หลักการ

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อผลิตกำลังคนระดับฝีมือที่มีสมรรถนะวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระได้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ตามความสนใจและโอกาสของตน ส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบันสถานศึกษา หน่วยงาน สถานประกอบการ และองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น และระดับชาติ (หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562 : 1)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้วิทยาลัยในสังกัด สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นเองได้ โดยยึดกรอบมาตรฐานหลักสูตรอาชีวศึกษาที่กำหนดให้ผู้ผ่านการศึกษาหรือฝึกอบรม มีสมรรถนะที่ตรงตามมาตรฐานอาชีพ หรือมาตรฐานสมรรถนะในสาขาอาชีพ ตรงตามความต้องการของสาขาอาชีพ สถานประกอบการ ชุมชน จึงสอดคล้องกับหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2562 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรม ที่ผู้เรียนนั้นจะต้องศึกษาเกี่ยวกับงานด้านการโรงแรม เช่น งานแม่บ้าน โรงแรม การจัดดอกไม้ การจัดตกแต่งสถานที่ เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ พร้อมด้วยคุณธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ รวมทั้งสามารถประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จตรงตามสาขาวิชา

วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี เป็นวิทยาลัยแห่งหนึ่งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดจันทบุรี มีการจัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับวิชาชีพระยะสั้น สอดคล้องกับอาชีพของประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดที่ประกอบอาชีพในธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท และโฮมสเตย์ อยู่บริเวณรอบ ๆ แหล่งท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์ อาทิเช่น หาดเจ้าหลาว หาดแหลมสิงห์ หมู่บ้านไร่แผ่นดิน น้ำตกพลิ้ว เป็นต้น และจากการที่รัฐบาลได้มีนโยบายในการ

แก้ปัญหาความยากจน จึงได้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มนักเรียน นักศึกษา เป็นกลุ่มที่สามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้ระหว่างเรียน เพื่อแบ่งเบาภาระ ค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองได้อีกทางหนึ่ง จึงได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมขึ้นจากการสัมภาษณ์ และสอบถามความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว โดยใช้ขั้นตอนตามกระบวนการพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรม ดังนี้

ระยะที่ 1 พัฒนาหลักสูตร

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักศึกษา

1. มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดตกแต่งสถานที่ที่เหมาะสมและสวยงามตามลักษณะของงาน
2. สามารถเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม
3. มีทักษะในการจัดตกแต่งสถานที่ สวยงาม และประณีต
4. มีทัศนคติในการทำงานอย่างเป็นระบบ
5. มีเจตคติที่ดี มีนิสัยรักการทำงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
6. สามารถนำความรู้ และทักษะปฏิบัติที่ได้จากการฝึกอบรม ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการดำรงชีวิตประจำวัน และประกอบอาชีพได้

โครงสร้าง

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่
2. การผสมผสานระหว่างความรู้พื้นฐานตั้งแต่ 2 ลายขึ้นไป จากความคิดสร้างสรรค์
3. รูปแบบและวิธีในการจัดฝึกอบรมในระยะเวลา 5 วัน

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

นักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
 ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 30 คน

ขอบข่ายเนื้อหา

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่
2. การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
3. หลักการจัดตกแต่งสถานที่ โดยใช้ลายต่าง ๆ ได้แก่ ลายพื้นฐานจับจีบรอบโต๊ะ ลายผีเสื้อ ลายโบ ลายเฟื่อง ลายสับประรด ลายต้นกล้วยไม้ ดอกตกแต่ง ลายระย้า

ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม

การฝึกอบรมใช้เวลาทั้งหมด 5 วัน

การจัดกิจกรรมการอบรม

1. การบรรยายประกอบสื่อการสอน
2. อภิปราย/ซักถาม
3. สาธิตและปฏิบัติงานตามใบงาน
4. นักศึกษาฝึกปฏิบัติจริง

สื่อและวัสดุอุปกรณ์

1. เอกสารประกอบการฝึกอบรม
2. โปรเจคเตอร์/จอฉาย
3. คอมพิวเตอร์
4. Power Point
5. ผ้าชนิดต่าง ๆ ได้แก่ ผ้าต่วน ผ้ายัด ผ้าตาด
6. วัสดุอุปกรณ์ในการจัดตกแต่งสถานที่

การวัดและประเมินผล

ได้ดำเนินการวัดและประเมินผล 2 ระยะ คือ การประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตร และ การประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตร โดยใช้

1.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Pre - test)

2. การประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร โดยใช้

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Post - test) ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับ

เดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน

2.2 ประเมินทักษะปฏิบัติ หลังการทดลองใช้หลักสูตร โดยใช้แบบสังเกตทักษะการจัดตกแต่งสถานที่

เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่
2. วัสดุ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
3. ลายพื้นฐานจับจิบรอบโต๊ะ
4. ลายผีเสื้อ
5. ลายโบ
6. ลายเฟื่อง
7. ลายสับประรด
8. ลายต้นกล้วยไม้
9. ดอกตกแต่ง
10. ลายระย้า
11. การผสมผสานระหว่างลายพื้นฐานตั้งแต่ 2 ลายขึ้นไป
12. การผสมผสานระหว่างลายพื้นฐานตั้งแต่ 2 ลายขึ้นไป โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์

แบบอิสระ

รายละเอียดการจัดกิจกรรม

รายละเอียดการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว หลักสูตร 5 วัน รวม 35 ชั่วโมง ประกอบด้วย

1. วิทยากรบรรยายถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่
2. วัสดุ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจัดกิจกรรมโดยวิทยากรบรรยาย
3. สาธิตและให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แผนการจัดการฝึกอบรม

วันที่	แผนการจัดการฝึกอบรม/เนื้อหา	เวลาที่ใช้ฝึกอบรม (ชั่วโมง)		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
1	หน่วยการฝึกอบรมที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่ 1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่ 2. วัสดุ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง 3. สาธิตและให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้ลายพื้นฐานจับจีบรอบโต๊ะ เป็นการฝึกการวัดระดับชายผ้าและขนาดของระยะห่าง	3	4	7
2-3	หน่วยการฝึกอบรมที่ 1 (ต่อ) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่ 1. ลายพื้นฐานจับจีบรอบโต๊ะ 2. ลายผีเสื้อ 3. ลายโบ 4. ลายเฟื่อง 5. ลายสับประรด 6. ลายต้นกล้วยไม้ 7. ดอกตกแต่ง 8. ลายระย้า	4	10	14
4	หน่วยการฝึกอบรมที่ 2 ความรู้พื้นฐานและประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่ 1. นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้ลายขั้นพื้นฐานในหน่วยการฝึกอบรมที่ 1 นำมาผสมผสานกัน ออกมาเป็นลายใหม่ ดังนี้ 1.1 ลายพื้นฐานจับจีบรอบโต๊ะ ผสมกับลายระย้า	-	7	7

วันที่	แผนการจัดการฝึกอบรม/เนื้อหา	เวลาที่ใช้ฝึกอบรม (ชั่วโมง)		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
4	หน่วยการฝึกอบรมที่ 2 (ต่อ) ความรู้พื้นฐานและประสบการณ์เกี่ยวกับการจัด ตกแต่งสถานที่ 1.2 ลายพื้นฐานจับจีบรอบโต๊ะ ผสมกับ ลายอื่น ๆ			
5	หน่วยการฝึกอบรมที่ 3 ความรู้พื้นฐานประสบการณ์ และได้ใช้ความคิด สร้างสรรค์ไม่จำกัดรูปแบบ 1. นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้ลาย ขั้นพื้นฐาน นำมาผสมผสานกัน ออกมาเป็นลายใหม่ โดยได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ไม่จำกัดรูปแบบ	-	7	7
รวมทั้งสิ้น		7	28	35

เอกสารประกอบหลักสูตร

1. คู่มือการฝึกอบรมสำหรับนักศึกษา
2. คู่มือการฝึกอบรมสำหรับวิทยากร
3. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
4. แบบประเมินทักษะการฝึกปฏิบัติ
5. แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างการฝึกจากสถานที่จริง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กำหนดการฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อประกอบอาชีพ
 สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2
 วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี

วันแรก

08.30 - 09.00 น.

ลงทะเบียนรายงานตัว

09.00 - 09.30 น.

พิธีเปิด

- ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
- ผู้รับผิดชอบโครงการกล่าวรายงาน
- ประธานให้โอวาทและกล่าวเปิดการอบรม

09.30 - 10.30 น.

รายการปฐมนิเทศ

- ต้อนรับเข้าสู่การอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อประกอบอาชีพ
- แนะนำวิทยากร
- ทำแบบทดสอบก่อนการอบรม

10.30 - 12.00 น.

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

12.00 - 13.00 น.

พักกลางวัน

13.00 - 16.00 น.

สาธิตและให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้ลายพื้นฐานจับจีบรอบโต๊ะ เป็นการฝึกการวัดระดับชายผ้าและขนาดของระยະห่าง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กำหนดการฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อประกอบอาชีพ
 สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2
 วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี

วันที่สองและวันที่สาม

08.00 - 08.30 น.

ลงทะเบียนรายงานตัว

08.30 - 12.00 น.

สาธิตและให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้ลายพื้นฐาน
 ดังนี้

1. ลายพื้นฐานจับจีบรอบโต๊ะ
2. ลายผีเสื้อ
3. ลายโบ
4. ลายเฟือง

12.00 - 13.00 น.

พักกลางวัน

13.00 - 16.00 น.

สาธิตและให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้ลายพื้นฐาน
 ดังนี้

1. ลายสับปะรด
2. ลายต้นกล้วยไม้
3. ดอกตกแต่ง
4. ลายระย้า

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กำหนดการฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อประกอบอาชีพ
 สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2
 วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี

วันที่สี่

08.00 - 08.30 น.	ลงทะเบียนรายงานตัว
08.30 - 12.00 น.	นักศึกษาลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้ลายชั้นพื้นฐาน นำมาผสมผสานกัน ออกมาเป็นลายใหม่ ดังนี้ 1. ลายพื้นฐานจับจีบรอบโต๊ะ ผสมกับ ลายระย้า
12.00 - 13.00 น.	พักกลางวัน
13.00 - 16.00 น.	นักศึกษาลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้ลายชั้นพื้นฐาน นำมา ผสมผสานกัน ออกมาเป็นลายใหม่ ดังนี้ 1. ลายพื้นฐานจับจีบรอบโต๊ะ ผสมกับ ลายอื่นๆ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กำหนดการฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อประกอบอาชีพ
 สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2
 วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี

วันที่ทำ

08.00 - 08.30 น.	ลงทะเบียนรายงานตัว
08.30 - 12.00 น.	นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้ลายขั้นพื้นฐาน นำมาผสม ผสมกัน ออกมาเป็นลายใหม่ โดยได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ไม่จำกัดรูปแบบ
12.00 - 13.00 น.	พักกลางวัน
13.00 - 14.00 น.	มอบเกียรติบัตร พิธีปิด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่

จุดประสงค์ เพื่อให้นักศึกษา

1. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่
2. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับวัสดุ - อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดตกแต่งสถานที่
3. ทราบถึงความสำคัญและประโยชน์ของการจัดตกแต่งสถานที่
4. ทราบถึงลายชั้นพื้นฐานในการจัดตกแต่งสถานที่

เนื้อหาสาระ

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่
2. วัสดุ - อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดตกแต่งสถานที่
3. ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดตกแต่งสถานที่
4. ลายชั้นพื้นฐานในการจัดตกแต่งสถานที่

วิธีการฝึกอบรม

ชั้นนำ

1. ครูผู้สอนและวิทยากรแนะนำตนเอง / บอกวัตถุประสงค์ของการอบรม
2. ครูผู้สอนและวิทยากรสอบถามความรู้ผู้เข้ารับการอบรมใน เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่

เพื่อการประกอบอาชีพ

ชั้นกิจกรรม

1. แจกใบความรู้ให้กับผู้เข้ารับการอบรม
2. วิทยากรบรรยายความรู้ เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่ วัสดุ - อุปกรณ์ ความสำคัญและประโยชน์ และลายชั้นพื้นฐาน
3. ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาใบความรู้
4. ครูผู้สอนและวิทยากรสาธิตขั้นตอนการจับจีบผ้าลายชั้นพื้นฐาน
5. ผู้เข้ารับการอบรม ลงมือฝึกปฏิบัติการจับจีบผ้าลายชั้นพื้นฐาน

ขั้นสรุป

1. สรุปความรู้ที่ได้รับจากการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมส่งตัวแทนกลุ่มมาสรุปความรู้ที่ได้รับ
2. ครูผู้สอนและวิทยากรกล่าวคำชมเชยผู้เข้ารับการอบรมที่ตั้งใจ และให้ความร่วมมือด้วยดี

สื่อและวัสดุอุปกรณ์

1. เครื่องฉายโปรเจกเตอร์
2. คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก
3. พาวเวอร์พอยต์ เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่
4. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่
5. วัสดุอุปกรณ์ในการจัดตกแต่งสถานที่ ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ หมอนอิง ผ้า

การวัดและประเมินผล

1. การถาม - ตอบ
2. แบบสังเกตทักษะปฏิบัติ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่

ความหมายของการประดับด้วยผ้า

การประดับด้วยผ้า หมายถึง การสร้างสรรค์รูปแบบของการจัดผูก การมัด การม้วน การพับ การซ้อน การบิดเกลียว การจับจีบ และการจับดอก เพื่อให้การประดับตกแต่งสถานที่มีความสวยงามมากขึ้น ซึ่งการผูกผ้าและการจับจีบผ้ามักใช้เป็นส่วนประกอบในการจัดตกแต่งสถานที่จัดงานในโอกาสต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นงานพระราชพิธี งานพิธี หรืองานแนะนำสินค้า หรือการจัดงานทางธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งรูปแบบของการผูกผ้าและการจับจีบผ้าจะมีลักษณะอย่างไรขึ้นอยู่กับลักษณะของงาน วัตถุประสงค์ของการจัดงาน โครงสร้างของสถานที่ที่จะ

เครื่องมือและอุปกรณ์

1. กรรไกร มีหลายชนิด ในเล่มนี้ใช้ 2 แบบ คือ กรรไกรที่ใช้สำหรับตัดผ้า และกรรไกรที่ใช้สำหรับตัดเชือก
2. เชือกหรือลวดงานผูกผ้าสามารถเลือกใช้เชือกได้ทุกชนิด ส่วนลวดเลือกใช้นขนาดเล็กหรือขนาดที่สามารถปีดงอได้ง่าย ใช้สำหรับมัดดอกไม้เป็นช่อ หรือมัดผ้าให้ติดกับตะปู ก่อนใช้ควรตัดเป็นเส้นขามตามขนาดที่ต้องการแล้วมัดรวมกันไว้เพื่อสะดวกในการหยิบใช้
3. กิมตัดลวด เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับตัดลวดและจับลวดบิดพันเป็นเกลียว
4. ตะปู ใช้ 2 ชนิด คือ ตะปูสำหรับตอกบนพื้นไม้และตอกบนพื้นคอนกรีตเพื่อใช้เป็นตัวยึดผ้าให้ติดกับโครงต่าง ๆ ที่ต้องการ ขนาดที่เลือกใช้ คือ 1.5 นิ้ว หรือ 2 นิ้ว
5. ค้อน ใช้สำหรับตอกตะปูให้ติดกับผนัง
6. ตลับเมตร หรือสายวัด ใช้สำหรับวัดความยาวของโครงสร้างและความยาวของผ้า
7. เข็มหมุด ใช้สำหรับยึดชิ้นงานที่ทำสำเร็จ เช่น ส่วนของดอกไม้ให้ติดกับอุปกรณ์อื่นหรือเพื่อยึดผ้าให้ติดกับที่เพื่อความสวยงาม
8. ผ้า เป็นอุปกรณ์หลักในงานผูกผ้า ซึ่งมีเนื้อผ้าหลายชนิดหลายแบบหลากสีสันทให้เลือกใช้ ผู้ปฏิบัติควรเลือกใช้ผ้าให้เหมาะสมกับงานและโอกาส หลังจากใช้เสร็จแล้วควรม้วนเก็บให้เรียบร้อยทุกครั้ง เพื่อช่วยไม่ให้ผ้ายับและสะดวกสำหรับการใช้ครั้งต่อไป
9. โตะ นิยมใช้กันทั่วไปมีอยู่ 3 แบบ คือ โตะกลม โตะสี่เหลี่ยมจัตุรัส โตะสี่เหลี่ยมผืนผ้า ในการจัดแต่ละครั้งสามารถใช้โตะแบบใดแบบหนึ่งหรือจะนำมาใช้ตามแบบพร้อมกันได้ ทั้งนี้

ขึ้นอยู่กับปลายปัจจัย เช่น บรรยากาศของงาน สภาพห้องหรือสถานที่จัดงาน โຕະที่นิยมนำมาใช้ในการจัดงานมีขนาดต่าง ๆ ดังนี้

- 9.1 โຕະสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดกว้างและยาว 76 ซม.
- 9.2 โຕະสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดกว้างและยาว 1 เมตร
- 9.3 โຕະกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 เมตร
- 9.4 โຕະกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.52 เมตร
- 9.5 โຕະสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 76 ซม. ยาว 1.37 เมตร

สำหรับส่วนสูงของโຕະทุกแบบควรเลือกสูงเท่ากันเพื่อใช้สำหรับนำมาตั้งต่อกันได้สะดวก เมื่อต้องการใช้พื้นที่กว้างขึ้น

การเลือกผ้าที่ใช้ในการจัดผ้าประดับโຕະ

ปัจจุบันมีผ้าที่ผลิตออกมามากมาย ทั้งผ้าธรรมชาติและผ้าใยสังเคราะห์ การเลือกผ้าที่จะนำมาใช้ในการจัดผ้าประดับโຕະ ควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้

1. ควรเลือกใช้ผ้าที่น้ำหนักมากปูด้านบนโຕະ เพื่อจะได้ถ่วงน้ำหนักของผ้าที่จับทำระบาย
2. ผ้าที่นำมาใช้ควรเลือกสีให้มีความเหมาะสมกับโอกาสที่จะนำไปใช้ เช่น งานแต่งงาน งานบุญ หรืองานพิธีการต่าง ๆ
3. ความยาวของผ้าควรมีความพอดีกับโຕະ เมื่อวัดรอบโຕະแล้วสามารถคำนวณความยาวของผ้าที่จะนำมาใช้ได้ ดังนี้ (ความยาวรอบโຕະ x 2.5 เท่า = ความยาวของผ้า)
4. ผ้าที่นำมาใช้ควรมีความพลิ้ว เมื่อเวลาจับระบายจะได้ผ้าที่มีน้ำหนักตกพลิ้วที่สวยงาม
5. หลังจากการใช้งาน ควรทำสะอาดผ้าทุกครั้ง จะทำให้สามารถนำผ้ามาใช้ได้นาน
6. ลวดลายของผ้า ควรมีความเหมาะสม และกลมกลืนกับผ้าสีพื้นที่จะนำมาปูโຕະ

ผ้าที่จะนำมาใช้ควรเลือกสีให้มีความเหมาะสมกับโอกาสที่จะนำมาใช้

ผ้าปูโຕະที่ใช้ในงานเลี้ยงที่เป็นพิธี นิยมสีขาว สีครีม และใช้ผ้าลินินในปัจจุบัน นอกจากสีดังกล่าวแล้วยังเลือกใช้สีที่ตัดกับถ้วยชามที่จัดหรือสีที่กลมกลืนกันขึ้นอยู่กับผู้ใช้ ส่วนใหญ่นิยมใช้สีเทาเงิน สีเทาไข่มุก สีสดใส ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับงานเลี้ยงว่าเป็นพิธีมากน้อยแค่ไหน ในบางแห่งนิยมผ้าลูกไม้ ผ้าลูกววดลายสวยงาม เช่น ผ้าลูกไม้สีชมพู สีเทาไข่มุก ผ้าปูโຕະสำหรับใช้ในการปูในงานเลี้ยงเป็นพิธี

ผ้าปูโต๊ะที่ใช้ในงานเลี้ยงแบบไม่เป็นพิธี จะเป็นลวดลายเลือกได้จามชอบ เช่น ลวดลายดอกไม้เป็นช่อดอกไม้ พื้นสีต่าง ๆ ควรจะเลือกใช้ลวดลายและสีอะไร ต้องให้เข้ากับภาชนะที่ใช้จัด และแบบของการจัดเลี้ยงเป็นสำคัญ ผ้าปูโต๊ะมีหลายแบบ เช่น กลม สี่เหลี่ยมผืนผ้า รูปรี ทั้งนี้ จะใช้แบบใดต้องดูรูปร่างของโต๊ะว่าโต๊ะเป็นรูปใด

ผ้าปูโต๊ะที่มีจำหน่ายในปัจจุบันมีขนาดต่าง ๆ ดังนี้

1. ขนาดกว้าง 70 นิ้ว ยาว 90 นิ้ว
2. ขนาดกว้าง 72 นิ้ว ยาว 108 นิ้ว
3. ขนาดกว้าง 72 นิ้ว ยาว 126 นิ้ว
4. แบบวงกลม มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 64 - 70 นิ้ว

ผ้าสำหรับนุ่งกระโปรงโต๊ะหรือผ้าติดขอบโต๊ะ (Skirt) ฟ้านุ่งกระโปรงโต๊ะจะนิยมติดในงานพระราชพิธี หรือนงานเลี้ยงแบบเป็นพิธีการหรือประเภท แกรนด์ ดินเนอร์ ฟ้านุ่งกระโปรงโต๊ะจะต้องมีความสูงเท่ากับโต๊ะ การนุ่งกระโปรงโต๊ะ โดยการปูผ้าปูโต๊ะก่อนแล้วเย็บฟ้านุ่งกระโปรงโต๊ะติดกับผ้าปูโต๊ะด้วยเข็มหมุดมีหัว โดยจับจีบให้สวยงามตามต้องการ แต่ต้องจัดฟ้านุ่งกระโปรงโต๊ะสูงจากพื้นขึ้นมาประมาณ 1 นิ้ว (ถ้าห้อยติดหรือละพื้นจะไม่สวยงาม) ปัจจุบันมีเย็บสำเร็จจำหน่ายมากมาย ผ้าสำหรับนุ่งกระโปรงโต๊ะควรเลือกผ้าที่มีน้ำหนักและทิ้งตัวดี เพื่อให้จับปลิวที่น้ำหนักลงข้างโต๊ะและเลือกผ้าพื้นที่มีสีต่าง ๆ ตามต้องการ แต่ต้องเข้ากับบรรยากาศของห้องและบรรยากาศของงานนั้น หรือบางงานอาจใช้ผ้าที่มีลวดลายสวยงามได้ตามต้องการแต่ควรให้เหมาะสมกับงานเช่นเดียวกัน

บันทึกหลังการสอน

รายวิชา.....

ชื่อหน่วยที่สอน.....

ระดับชั้น..... สาขาวิชา..... ภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา.....

วันที่..... เวลา..... จำนวน..... ชั่วโมง.....

เนื้อหาวิชาที่สอน/กิจกรรมการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

ผลการสอนของครู/ผลการเรียนของผู้เรียน

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลขสภรของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก

(นายพงษ์สิทธิ์ พิริ)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง ความรู้พื้นฐานและประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่

จุดประสงค์

เพื่อให้นักศึกษา

1. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่
2. เกิดประสบการณ์จากการใช้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่
3. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการผสมผสานการจัดจิบผ้าลายชั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ 2 ลาย

ขึ้นไป

เนื้อหาสาระ

1. การผสมผสานการจัดจิบผ้าลายชั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ 2 ลายขึ้นไป
2. วัสดุ - อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดตกแต่งสถานที่

วิธีการฝึกอบรม

ขั้นนำ

1. ครูผู้สอนบอกวัตถุประสงค์ของการอบรม
2. วิทยากรสอบถามความรู้ผู้เข้ารับการอบรมในเรื่อง จัดจิบผ้าลายชั้นพื้นฐาน ผสมผสานกัน

ตั้งแต่ 2 ลายขึ้นไป

ขั้นกิจกรรม

1. ครูผู้สอนและวิทยากรสาธิตขั้นตอนการจัดจิบผ้าลายชั้นพื้นฐาน ผสมผสานกันตั้งแต่

2 ลายขึ้นไป

2. ผู้เข้ารับการอบรม ลงมือฝึกปฏิบัติ

ขั้นสรุป

1. สรุปความรู้ที่ได้รับจากการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมส่งตัวแทนกลุ่มมาสรุปความรู้

ที่ได้รับ

2. ครูผู้สอนและวิทยากรกล่าวคำชมเชยผู้เข้ารับการอบรมที่ตั้งใจ และให้ความร่วมมือ

ด้วยดี

สื่อและวัสดุอุปกรณ์

1. วัสดุอุปกรณ์ในการจัดตกแต่งสถานที่ ได้แก่ โต้ะ เข็มหมุด ผ้า

การวัดและประเมินผล

1. การถาม - ตอบ
2. แบบสังเกตทักษะปฏิบัติ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บันทึกหลังการสอน

รายวิชา.....

ชื่อหน่วยที่สอน.....

ระดับชั้น..... สาขาวิชา..... ภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา.....

วันที่..... เวลา..... จำนวน..... ชั่วโมง.....

เนื้อหาวิชาที่สอน/กิจกรรมการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ผลการสอนของครู/ผลการเรียนของผู้เรียน

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก

(นายพงษ์สิทธิ์ พิริ)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง ความรู้พื้นฐาน ประสพการณ์ และได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ไม่จำกัดรูปแบบ

จุดประสงค์

เพื่อให้นักศึกษา

1. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่
2. เกิดประสบการณ์จากการใช้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตกแต่งสถานที่
3. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการผสมผสานการจับจีบผ้าลายชั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ 2 ลาย

ขึ้นไป

4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

เนื้อหาสาระ

1. การผสมผสานการจับจีบผ้าลายชั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ 2 ลายขึ้นไป
2. การผสมผสานการจับจีบผ้าตั้งแต่ 2 ลายขึ้นไป โดยใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. วัสดุ - อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดตกแต่งสถานที่

วิธีการฝึกอบรม

ขั้นนำ

1. ครูผู้สอนบอกวัตถุประสงค์ของการอบรม
2. วิทยากรสอบถามความรู้ผู้เข้ารับการอบรมในเรื่อง จับจีบผ้าลายชั้นพื้นฐาน ประสพการณ์

และการใช้ความคิดสร้างสรรค์

ขั้นกิจกรรม

1. ครูผู้สอนและวิทยากรให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ใช้ความรู้ ทักษะปฏิบัติ และประสพการณ์

นำมาคิดสร้างการจับจีบผ้าลายใหม่ ๆ โดยอิสระ

2. ผู้เข้ารับการอบรม ลงมือฝึกปฏิบัติ

ขั้นสรุป

1. สรุปความรู้ที่ได้รับจากการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมส่งตัวแทนกลุ่มมาสรุปความรู้ที่ได้รับ
2. ครูผู้สอนและวิทยากรกล่าวคำชมเชยผู้เข้ารับการอบรมที่ตั้งใจ และให้ความร่วมมือ

ด้วยดี

สื่อและวัสดุอุปกรณ์

1. วัสดุอุปกรณ์ในการจัดตกแต่งสถานที่ ได้แก่ โต้ะ เข็มหมุด ผ้า

การวัดและประเมินผล

1. การถาม - ตอบ
2. แบบสังเกตทักษะปฏิบัติ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บันทึกหลังการสอน

รายวิชา.....

ชื่อหน่วยที่สอน.....

ระดับชั้น..... สาขาวิชา..... ภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา.....

วันที่..... เวลา..... จำนวน..... ชั่วโมง

เนื้อหาวิชาที่สอน/กิจกรรมการเรียนการสอน

.....
 .....
 .....

ผลการสอนของครู/ผลการเรียนของผู้เรียน

.....
 .....
 .....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน

.....
 .....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
 .....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก

(นายพงษ์สิทธิ์ พิริ)

แบบประเมินเพื่อรับรองคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรม

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาหลักสูตรฉบับร่างและให้คะแนนความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรม และการท่องเที่ยว โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนของแบบประเมินในแต่ละข้อ เพื่อนำผลการประเมินที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาสรุปความเหมาะสม ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
1	หลักการ						
2	จุดมุ่งหมาย						
3	โครงสร้าง						
4	ผู้เข้ารับการฝึกอบรม						
5	ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม						
6	การจัดกิจกรรมการอบรม						
7	สื่อและวัสดุอุปกรณ์						
8	การวัดและประเมินผล						
9	เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม						
10	รายละเอียดการจัดกิจกรรม						
11	แผนการจัดการฝึกอบรม						
12	เอกสารประกอบหลักสูตร						

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี).....

.....

.....

.....

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ

คำชี้แจง การทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

1. แบบทดสอบมีจำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน ใช้เวลา 30 นาที
2. จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย (X) ลงในกระดาษ

คำตอบ

---

1. ความหมายของการผูกผ้าและการจับผ้าคืออะไร
  - ก. การปฏิบัติงานในการสร้างสรรค์รูปแบบของผลงานให้ออกมาดูสวยงาม
  - ข. ขนธรรมเนียมของคนโบราณ
  - ค. นิยมใช้กันมานาน
  - ง. ถูกทุกข้อ
2. โอกาสที่ใช้ในงานมีกี่ชนิด มีอะไรบ้าง
  - ก. 2 ชนิด งานพิธี กับ งานบวช
  - ข. 2 ชนิด งานพระราชพิธี กับ งานพิธี
  - ค. 1 ชนิด งานพิธี
  - ง. 1 ชนิด งานพระราชพิธี
3. การจัดงานพิธีมีกี่ชนิด
  - ก. 3 ชนิด
  - ข. 4 ชนิด
  - ค. 5 ชนิด
  - ง. 6 ชนิด
4. ประโยชน์ของการผูกผ้าและการจับผ้าคืออะไร
  - ก. ใช้ในงานบวชอย่างเดียว
  - ข. ใช้กับงานที่เน้นแต่งอย่างเดียว
  - ค. การนำผลงาน ไปใช้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของงานที่ได้รับมอบหมายมาใช้ประโยชน์ที่ใช้ในการตกแต่งสถานที่
    - ง. ใช้กับงานที่เราต้องการ

5. โตะที่นิยมใช้ในการจับจีบผ้ามีกี่แบบ
- ก. 3 แบบ
  - ข. 4 แบบ
  - ค. 5 แบบ
  - ง. 6 แบบ
6. ผ้าปูโตะที่นิยมใช้ในงานเลี้ยงพิธีคือสีอะไร
- ก. สีแดง
  - ข. สีดำ
  - ค. สีน้ำเงิน
  - ง. สีขาว
7. ชื่อภาษาอังกฤษของการผูกผ้าและการจับผ้า
- ก. Hill Arches
  - ข. Reclining Figure
  - ค. Bind Down กับ Pleating
  - ง. Royal ceremony
8. การจัดสถานที่ในงานพิธีองค์ประกอบใดสำคัญที่สุดในการจัดสถานที่ในงานพิธีเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง
- ก. มีอุปกรณ์ครบ และมีการวางแผนงาน
  - ข. มีการช่วยเหลือ สามัคคี และแบ่งงานและวางแผนงาน
  - ค. มีน้ำใจ มีวัสดุอุปกรณ์ครบ
  - ง. ไม่เกียจคร้าน ช่วยเหลือกัน มีวัสดุอุปกรณ์ครบ
9. งานพระราชพิธีหมายถึงอะไร
- ก. งานบวช
  - ข. งานอัมงคล
  - ค. ขนบธรรมเนียมและประเพณีของพระมหากษัตริย์
  - ง. งานแต่ง

10. วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดตกแต่งสถานที่ที่มีชนิด อะไรบ้าง
- ก. 4 ชนิด มีด ผ้า ปอ ฟาง เข็มหมุด
  - ข. 4 ชนิด กรรไกร ผ้า ปอ ฟาง เข็มหมุด
  - ค. 5 ชนิด กรรไกร ลวด ปอ ฟาง เข็มหมุด
  - ง. 6 ชนิด กรรไกร ผ้า ลวด ปอ ฟาง เข็มหมุด ที่ตัดลวด
11. การจับจีบผ้าลายพื้นฐานควรจัดช่องไฟหรือระยะห่างของเข็มหมุดกี่นิ้ว
- ก. 2 นิ้ว
  - ข. 4 นิ้ว
  - ค. 7 นิ้ว
  - ง. 9 นิ้ว
12. ผ้าที่ใช้ในการจับจีบผ้าที่นิยมใช้ในปัจจุบันคือผ้าอะไร
- ก. ผ้าต่วน
  - ข. ผ้ายืด กำมะหยี่
  - ค. ผ้าต่วน ผ้ายืด ผ้าตาคล้ายไทย
  - ง. ผ้าลูกไม้ ผ้ายืด
13. การจับจีบผ้าลายระย้าควรใช้ผ้าชนิดใด
- ก. ผ้ายืด
  - ข. ผ้ากำมะหยี่
  - ค. ผ้าซาติน
  - ง. ผ้าโซล่อน
14. การจับจีบผ้าโต๊ะเก้าอี้ในงานแต่ง ที่นิยมใช้ในปัจจุบันคือลายอะไร
- ก. ลายจับจีบพื้นฐาน
  - ข. ลายระย้า
  - ค. ลายสับประรด
  - ง. ลายพัด
15. การจับจีบผ้าหน้าเวทีที่นิยมใช้ในปัจจุบันคือลายอะไร
- ก. ลายจับจีบพื้นฐาน
  - ข. ลายดอกกระย้า
  - ค. ลายสับประรด
  - ง. ลายพัด

16. วัสดุที่สำคัญในการจับจีบผ้าคืออะไร
- ก. เข็มกลัด
  - ข. เข็มเย็บผ้า
  - ค. ลวด
  - ง. เข็มหมุด
17. การจับจีบผ้าตั้งแต่ 2 ลายขึ้นไปควรคำนึงถึงสิ่งใดเป็นสำคัญ
- ก. สีผ้า
  - ข. ชนิดของผ้า
  - ค. ขนาดของโต๊ะ
  - ง. สีผ้า และชนิดของผ้า
18. ผ้าที่ใช้ในการจัดตกแต่งสถานที่งานพระราชพิธีคือผ้าชนิดใด
- ก. ผ้ามัดลายไทย
  - ข. ผ้ายืด กำมะหยี่
  - ค. ผ้าม้วน
  - ง. ผ้าลูกไม้ ผ้ายืด
19. การใช้เข็มหมุดสีเดียวกับเนื้อผ้าในการจับจีบผ้าเพราะเหตุผลในข้อใด
- ก. เพื่อความสวยงาม
  - ข. เพื่อความปลอดภัย
  - ค. เพื่อความคงทน
  - ง. เพื่อความสะดวกสบาย
20. ผ้าที่ถูกนำไปใช้แล้ว ควรเก็บรักษาอย่างไร
- ก. แยกสีพับเก็บให้เรียบร้อย
  - ข. นำไปรีดให้เรียบร้อยและเก็บให้เรียบร้อย
  - ค. นำไปตากแดดเพื่อฆ่าเชื้อโรค พับเก็บให้เรียบร้อย
  - ง. ซักน้ำ ทำความสะอาด ตากให้แห้ง พับ และให้กระดาษกันชื้นห่อเก็บให้เรียบร้อย
21. ผ้าสีที่เหมาะสมใช้กับงานมงคล คือสีอะไร
- ก. ทุกสีไม่จำกัด ยกเว้นสีดำ
  - ข. สีเข้มทุกสี ยกเว้นสีดำ
  - ค. สีอ่อนทุกสี ยกเว้นสีดำ
  - ง. สีดำและสีขาว

22. สีฟ้าที่เหมาะสมใช้กับงานอวมงคล คือสีอะไร

- ก. ทุกสีไม่จำกัด ยกเว้นสีดำ
- ข. สีเข้มทุกสี ยกเว้นสีดำ
- ค. สีอ่อนทุกสี ยกเว้นสีดำ
- ง. สีดำและสีขาว

23. ระบาย หมายถึงส่วนใด

- ก. ส่วนที่เชื่อมโยงระหว่างดอกต่อดอก
- ข. ส่วนที่ห้อยย้อยเป็นทาง
- ค. ส่วนที่เป็นพวงหรือพู่
- ง. ส่วนที่ผ้าต่างสีกัน

24. เฟื่อง หมายถึงส่วนใด

- ก. ส่วนที่ผ้าต่างสีกัน
- ข. ส่วนที่เป็นพวงหรือพู่
- ค. ส่วนที่ห้อยย้อยเป็นทาง
- ง. ส่วนที่เชื่อมโยงระหว่างดอกต่อดอก

25. จุดเริ่มต้นของการผูกผ้าตกแต่งสถานที่คือข้อใด

- ก. การจัดจีบผ้า
- ข. การพับผ้า
- ค. การมัดผ้า
- ง. การรีดผ้า

26. วัสดุที่ใช้ในการผูกผ้าได้แก่

- ก. ผ้า ด้าย เข็มหมุดหัวมุก
- ข. ผ้า ลวด เข็มหมุดหัวมุก
- ค. ผ้า เข็ม ด้าย
- ง. ผ้า ลวด เข็ม

27. ข้อใดไม่ใช่อุปกรณ์ที่ใช้ในการผูกผ้า

- ก. ก้อน
- ข. ตะปู
- ค. ตลับเมตร
- ง. คีมตัดลวด

28. ข้อใดต่อไปนี้เป็นทางเลือกผ้าที่ใช้ในการปูโต๊ะเพื่อจับจีบผ้าได้ถูกต้อง
- ก. เลือกตามความยาวของผ้า
  - ข. เลือกสีที่ผู้จัดทำชื่นชอบและง่ายต่อการใช้งาน
  - ค. เลือกผ้าที่มีน้ำหนักมาก
  - ง. เลือกผ้าที่มีน้ำหนักเบา พลิ้ว ลายสวยงาม
29. วิธีการคำนวณความยาวของการปูผ้าโต๊ะเพื่อจับจีบข้อใดถูกต้องที่สุด
- ก. ความยาวรอบโต๊ะ X 1.0 เท่า = ความยาวช่องผ้า
  - ข. ความยาวรอบโต๊ะ X 1.5 เท่า = ความยาวช่องผ้า
  - ค. ความยาวรอบโต๊ะ X 2.0 เท่า = ความยาวช่องผ้า
  - ง. ความยาวรอบโต๊ะ X 2.5 เท่า = ความยาวช่องผ้า
30. องค์ประกอบของผลงานการผูกผ้าได้แก่ข้อใด
- ก. ดอก เฟื่อง ระย้า
  - ข. ดอก ใบ ลำต้น
  - ค. ดอก ก้าน กิ่ง
  - ง. ดอก ใบ กิ่ง

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ

ข้อ	ตอบ	ข้อ	ตอบ
1	ก	16	ง
2	ข	17	ง
3	ก	18	ก
4	ค	19	ก
5	ก	20	ง
6	ง	21	ง
7	ค	22	ก
8	ข	23	ก
9	ค	24	ง
10	ง	25	ก
11	ข	26	ข
12	ค	27	ค
13	ก	28	ค
14	ค	29	ง
15	ข	30	ก

แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับ
นักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว

คำชี้แจง

แบบประเมินทักษะการจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ เป็นแบบประเมิน
รายกลุ่มโดยให้ครูผู้สอนประเมินทักษะระหว่างการฝึกอบรม ตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัด
ตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว
นักศึกษามีทักษะต่าง ๆ ตามที่ท่านเห็นว่าอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินค่า
ตามความเป็นจริง คำตอบของครูผู้สอนจะเป็นความลับและไม่มีผลต่อคะแนนแต่อย่างใด

ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสังเกตทักษะ
การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพครั้งนี้

นายพงษ์สิทธิ์ พิธิ

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ชื่อ - สกุล.....เลขที่.....กลุ่มที่.....

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ			
	4	3	2	1
1. ความคิดสร้างสรรค์				
2. ความคล่องแคล่ว				
3. ความประณีตสวยงาม				
4. ความร่วมมือในกลุ่ม				
รวม				

โดยใช้เกณฑ์คุณภาพของทักษะปฏิบัติ ไว้ดังนี้

คะแนนระหว่าง 13 - 16	หมายถึง	อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก
คะแนนระหว่าง 11 - 12	หมายถึง	อยู่ในระดับคุณภาพดี
คะแนนระหว่าง 9 - 10	หมายถึง	อยู่ในระดับคุณภาพพอใช้
คะแนนระหว่าง 0 - 8	หมายถึง	อยู่ในระดับคุณภาพน้อย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เกณฑ์การประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ

รายการประเมิน	เกณฑ์พิจารณาให้คะแนน			
	4	3	2	1
1. ความคิดสร้างสรรค์	<ul style="list-style-type: none"> - มีความสามารถที่โดดเด่น คิดได้กว้างไกลไร้กรอบ - ใช้วัสดุและอุปกรณ์ที่มีให้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า - รูปแบบของผลงานแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร - แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความสามารถที่โดดเด่น - ใช้วัสดุและอุปกรณ์ที่มีให้อย่างเหมาะสม - แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความสามารถที่โดดเด่น - ใช้วัสดุและอุปกรณ์ที่มีให้อย่างเหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้วัสดุและอุปกรณ์ที่มีให้อย่างเหมาะสม
2. ความคล่องแคล่ว	<ul style="list-style-type: none"> - เสร็จทันเวลาที่กำหนดภายใน 30 นาที - เก็บวัสดุและอุปกรณ์ได้เรียบร้อยทันเวลา - มีความปลอดภัยในการใช้วัสดุและอุปกรณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - เสร็จทันเวลาที่กำหนดภายใน 1 ชั่วโมง - เก็บวัสดุและอุปกรณ์ได้เรียบร้อยทันเวลา 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่เสร็จทันเวลาที่กำหนด - เก็บวัสดุและอุปกรณ์ได้เรียบร้อยทันเวลา 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่เสร็จทันเวลาที่กำหนด
3. ความประณีตสวยงาม	<ul style="list-style-type: none"> - มีความประณีต - สวยงาม - ระยะเวลาของช่องไฟชัดเจน - สะอาดเรียบร้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความประณีต - ระยะเวลาของช่องไฟไม่ได้ขนาด - สะอาดเรียบร้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - สวยงาม - ระยะเวลาของช่องไฟไม่ได้ขนาด 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มี - ความประณีต - ไม่สวยงาม

รายการประเมิน	เกณฑ์พิจารณาให้คะแนน			
	4	3	2	1
4. ความร่วมมือ ในกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> - ทุกคนมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ - แบ่งหน้าที่การทำงานได้ชัดเจน - มีการวางแผนการทำงาน - มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 	<ul style="list-style-type: none"> - ทุกคนมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือ - แบ่งหน้าที่กันทำงาน - มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 	<ul style="list-style-type: none"> - ทุกคนมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือ - มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 	<ul style="list-style-type: none"> - ทุกคนมีส่วนร่วม

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้อง
ในการพัฒนาหลักสูตร

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความต้องการพัฒนา
หลักสูตร

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของโครงร่างหลักสูตร

ผลการประเมินแบบสอบถามเพื่อรับรองคุณภาพของหลักสูตร

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของ (IOC) แบบสัมภาษณ์การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาการโรงแรมและการท่องเที่ยว (สำหรับผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี, ครูผู้สอนสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว สถานประกอบการ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
1. ความสอดคล้องของประเด็น สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของผู้ให้สัมภาษณ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ความสอดคล้องของประเด็น สัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่ง สถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ความสอดคล้องของประเด็น สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหา ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาการโรงแรมและการท่องเที่ยว (สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี การโรงแรมและการท่องเที่ยว)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการวิเคราะห์
	(คนที่)							
	1	2	3	4	5			
1. ความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับสถานภาพข้อมูลทั่วไปของตอบแบบสอบถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับรูปแบบวิธีการที่นักศึกษาต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับสื่อที่นักศึกษาต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. ความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับเวลาที่นักศึกษาต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรมเรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
6. ความสอดคล้องของข้อความ เกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร ฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่ง สถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาการโรงแรมและการท่องเที่ยว

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
	1. หลักการสอดคล้องกับจุดประสงค์ ของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1			
2. จุดประสงค์สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. โครงสร้างสอดคล้องกับ จุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. เนื้อหาเหมาะสมกับเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6. เนื้อหาน่าสนใจและมีประโยชน์ ต่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7. ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8. การจัดกิจกรรมฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9. สื่อสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ ที่ฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10. การประเมินผลสอดคล้องกับ จุดประสงค์การจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11. การวัดผลครอบคลุมเนื้อหา กิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 8 ผลการประเมินแบบสอบถามเพื่อรับรองคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ความเหมาะสม	ความหมาย
		(คนที่)						
		1	2	3	4	5		
1	หลักการ	5	4	5	5	5	4.80	เหมาะสม
2	จุดมุ่งหมาย	5	5	4	5	5	4.80	เหมาะสม
3	โครงสร้าง	4	5	5	5	5	4.80	เหมาะสม
4	ผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4	5	4	5	5	4.60	เหมาะสม
5	ระยะเวลาที่ใช้							
	ในการฝึกอบรม	5	5	5	4	4	4.60	เหมาะสม
6	การจัดกิจกรรม							
	การอบรม	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสม
7	สื่อและวัสดุอุปกรณ์	5	4	4	5	5	4.60	เหมาะสม
8	การวัดและประเมินผล	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสม
9	เนื้อหาของหลักสูตร							
	ฝึกอบรม	5	5	4	5	5	4.80	เหมาะสม
10	รายละเอียดการจัด							
	กิจกรรม	4	5	5	4	5	4.60	เหมาะสม
11	แผนการจัดการฝึก							
	อบรม	5	4	5	5	5	4.80	เหมาะสม
12	เอกสารประกอบ							
	หลักสูตร	4	5	5	5	4	4.80	เหมาะสม
	เฉลี่ย	4.67	4.75	4.67	4.67	4.83	4.72	เหมาะสม

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลักสูตร
ฝึกอบรม เรื่องการจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาการโรงแรม
และการท่องเที่ยว

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการวิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
1.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11.	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
12.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16.	+1	0	+1	0	+1	3	0.60	ใช้ได้
17.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการวิเคราะห์
	(คนที่)							
	1	2	3	4	5			
24.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
25.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30.	+1	0	+1	0	+1	3	0.60	ใช้ได้
31.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
32.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
33.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35.	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
36.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
37.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
39.	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
40.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
41.	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
42.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
43.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
44.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
45.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
46.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
47.	+1	+1	0	+1	0	3	0.60	ใช้ได้
48.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 9 (ต่อ)

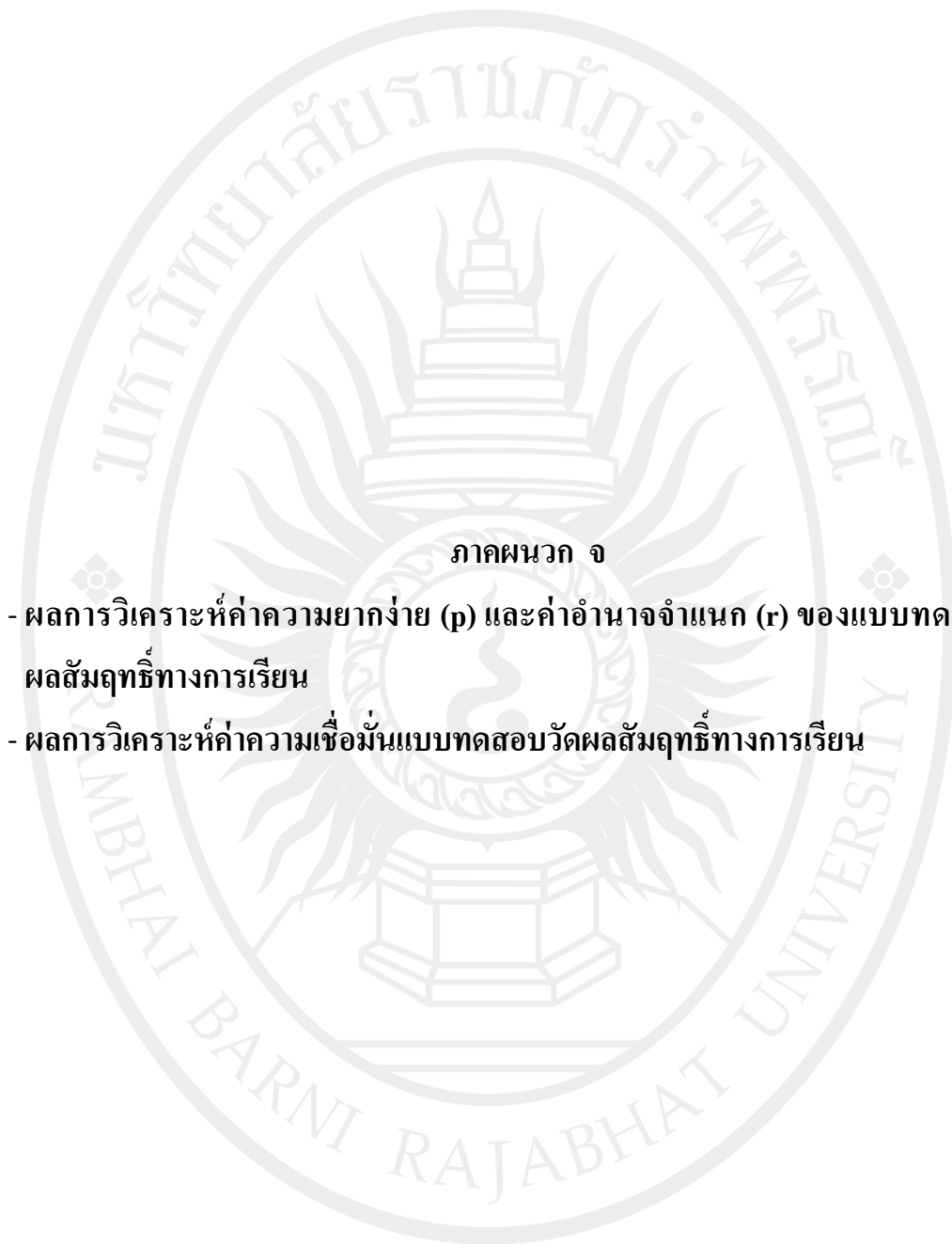
ชื่อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการวิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
49.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
50.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
51.	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
52.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
53.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
54.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
55.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
56.	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
57.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
58.	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
59.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
60.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติหลักสูตร
ฝึกอบรม เรื่อง การจัดตกแต่งสถานที่เพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาการโรงแรม
และการท่องเที่ยว

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
	1. ความคิดสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1			
2. ความคล่องแคล่ว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3. ความประณีตสวยงาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4. ความร่วมมือในกลุ่ม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก จ

- ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ความหมาย
1.	0.80	0.25	เหมาะสม
2.	0.80	0.00	ไม่เหมาะสม
3.	0.53	0.00	ไม่เหมาะสม
4.	0.87	-0.13	ไม่เหมาะสม
5.	0.73	0.38	เหมาะสม
6.	0.93	0.00	ไม่เหมาะสม
7.	0.47	0.13	ไม่เหมาะสม
8.	0.80	0.25	ไม่เหมาะสม
9.	0.73	0.38	ไม่เหมาะสม
10.	0.67	0.00	ไม่เหมาะสม
11.	0.80	0.00	ไม่เหมาะสม
12.	0.87	0.13	ไม่เหมาะสม
13.	0.87	0.13	ไม่เหมาะสม
14.	0.73	0.13	ไม่เหมาะสม
15.	0.97	0.00	ไม่เหมาะสม
16.	0.80	0.25	เหมาะสม
17.	0.93	0.00	ไม่เหมาะสม
18.	0.93	0.25	ไม่เหมาะสม
19.	0.93	0.00	ไม่เหมาะสม
20.	0.80	0.25	เหมาะสม
21.	0.67	0.25	เหมาะสม
22.	0.87	0.38	ไม่เหมาะสม
23.	0.53	-0.50	ไม่เหมาะสม
24.	0.93	0.25	ไม่เหมาะสม
25.	0.27	0.25	เหมาะสม

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ความหมาย
26.	0.67	0.50	เหมาะสม
27.	0.80	0.25	เหมาะสม
28.	0.80	0.25	เหมาะสม
29.	0.73	-0.13	ไม่เหมาะสม
30.	0.67	0.50	เหมาะสม
31.	0.60	0.38	เหมาะสม
32.	0.60	0.13	ไม่เหมาะสม
33.	0.73	0.38	เหมาะสม
34.	0.73	0.38	เหมาะสม
35.	0.80	0.50	เหมาะสม
36.	0.80	0.25	เหมาะสม
37.	0.93	0.25	ไม่เหมาะสม
38.	0.80	0.00	ไม่เหมาะสม
39.	0.80	0.00	ไม่เหมาะสม
40.	0.80	0.25	เหมาะสม
41.	0.80	0.50	เหมาะสม
52.	0.73	0.38	เหมาะสม
43.	0.87	0.38	ไม่เหมาะสม
44.	0.73	0.38	เหมาะสม
45.	0.87	0.13	ไม่เหมาะสม
46.	0.80	0.25	เหมาะสม
47.	0.53	0.25	เหมาะสม
48.	0.53	0.50	เหมาะสม
49.	0.53	0.25	เหมาะสม
50.	0.67	0.00	ไม่เหมาะสม
51.	0.80	0.25	เหมาะสม
52.	0.60	-0.13	ไม่เหมาะสม

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ความหมาย
53.	0.67	-0.25	ไม่เหมาะสม
54.	0.67	0.25	ไม่เหมาะสม
55.	0.73	0.38	เหมาะสม
56.	0.73	0.38	เหมาะสม
57.	0.47	0.63	เหมาะสม
58.	0.67	0.00	ไม่เหมาะสม
59.	0.67	0.50	เหมาะสม
60.	0.60	0.13	ไม่เหมาะสม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยสูตรของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (KR-20)

ข้อที่	คนที่															รวม	P	Q	pq
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15				
1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	11	0.73	0.27	0.20
2	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	12	0.80	0.20	0.16
3	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	11	0.73	0.27	0.20
4	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	12	0.80	0.20	0.16
5	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	12	0.80	0.20	0.16
6	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	10	0.67	0.33	0.22
7	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	4	0.27	0.73	0.20
8	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	0	10	0.67	0.33	0.22
9	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	12	0.80	0.20	0.16
10	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	12	0.80	0.20	0.16
11	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	10	0.67	0.33	0.22
12	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	9	0.60	0.40	0.24
13	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	11	0.73	0.27	0.20

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	คนที่															รวม	P	Q	pq
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15				
14	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1	0	11	0.73	0.27	0.20
15	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	12	0.80	0.20	0.16
16	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	12	0.80	0.20	0.16
17	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	12	0.80	0.20	0.16
18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	12	0.80	0.20	0.16
19	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	11	0.73	0.27	0.20
20	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	11	0.73	0.27	0.20
21	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	12	0.80	0.20	0.16
22	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	8	0.53	0.47	0.25
23	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	8	0.53	0.47	0.25
24	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	8	0.53	0.47	0.25
25	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	12	0.80	0.20	0.16
26	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	1	10	0.67	0.33	0.22

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	คนที่															รวม	P	Q	pq
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15				
27	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	11	0.73	0.27	0.20
28	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	11	0.73	0.27	0.20
29	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	7	0.47	0.53	0.25
30	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	10	0.67	0.33	0.22
X	29	25	22	27	26	26	21	23	19	16	19	18	15	14	14	314			
X ²	841	625	484	729	676	676	441	529	161	256	161	324	225	196	196	4396			

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อันดับนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77 อยู่ในเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่น

ภาคผนวก ฉ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน - หลังเรียน
ทักษะปฏิบัติ ก่อนเรียน - หลังเรียน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 13 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน - หลังเรียน จำนวน 30 ข้อ

เลขที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	เลขที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	15	23	16	17	26
2	12	20	17	13	24
3	13	24	18	15	27
4	16	23	19	16	25
5	18	27	20	14	22
6	20	27	21	18	25
7	17	26	22	11	19
8	13	24	23	14	22
9	12	23	24	13	22
10	15	27	25	15	25
11	12	21	26	15	24
12	16	25	27	14	24
13	15	25	28	17	26
14	18	26	29	20	28
15	12	21	30	19	26
เฉลี่ย	15.17	24.23			

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 14 ทักษะปฏิบัติทางการเรียน ก่อนเรียน - หลังเรียน

กลุ่มที่	เลขที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	กลุ่มที่	เลขที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	1	9	13	3	16	9	14
1	2	9	13	3	17	9	14
1	3	9	13	3	18	9	14
1	4	9	13	4	19	8	13
1	5	9	13	4	20	8	13
1	6	9	13	4	21	8	13
2	7	7	12	4	22	8	13
2	8	7	12	4	23	8	13
2	9	7	12	4	24	8	13
2	10	7	12	5	25	6	12
2	11	7	12	5	26	6	12
2	12	7	12	5	27	6	12
3	13	9	14	5	28	6	12
3	14	9	14	5	29	6	12
3	15	9	14	5	30	6	12
เฉลี่ย		7.80	12.80				

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายพงษ์สิทธิ์ พิริ
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 16 ตุลาคม 2536
สถานที่เกิด	อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 12/10 หมู่ 2 ตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	พนักงานราชการ (ครู) วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2551	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านตาเรือง (ตำรวจชายแดนสงเคราะห์) จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2554	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2557	บริหารธุรกิจบัณฑิต บธ.บ. (ธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว) มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต
พ.ศ. 2563	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี